

# GLASNIK



OBČINA  
DIVAČA

ITARINA

V letošnjem letu se je oblikoval **nov uredniški odbor Glasnika**, ki se vam predstavlja v nadaljevanju.

### JANA VOLK

Že od prvega razreda osnovne šole si je želela postati učiteljica. Po zaključenem doktoratu iz jezikoslovja že vrsto let svojo ljubezen do slovenščine deli s študenti Oddelka za slovenistiko Fakultete za humanistiko Univerze na Primorskem. V prostem času se rada sprehaja v naravi, bere kriminalne romane ali glasbene življenjepise, preizkuša nove kulinarične recepte, terapija za dušo pa so tudi obiski koncertov.



**ALAN RENER** je zaposlen v Knjižnici Koper, kjer je najprej s potujočo knjižnico obiskoval kraje v divaški občini, sedaj pa je vodja oddelka za nabavo in obdelavo gradiva. Po izobrazbi je univerzitetni diplomirani bibliotekar. Je ljubitelj knjig, glasbe, tehnologije, znanosti in znanstvene fantastike. V prostem času poleg branja hodi z družino in psom na bodisi krajše in sproščujoče ali pa daljše in bolj pustolovske sprehode.



**ANU KAHUNA** je po izobrazbi uni. dipl. politologinja in sociologinja kulture. Trenutno opravlja poklic višje svetovalke na Občini Divača, kjer pokriva področja komuniciranja, projektov in participativnih postopkov. V prostem času posveča veliko svoje pozornosti varstvu kulturne dediščine in varstvu narave ter socialnemu varstvu starejših. Zelo rada se družijo s svojimi prijatelji, rada bere in se sprehaja s psičko Wayo po brkinski pokrajini.



**ERIKA MOŽE** prihaja iz Dolenje vasi in je po izobrazbi magistrica profesorica slovenistike. Zaposlena je kot vzgojiteljica otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami oz. motnjami v Strokovnem centru Planina. V prostem času rada bere in hodi v hribe, je tudi planinska vodnica pri Planinskem društvu Sežana.



### NICOL VUJOVIĆ

Nicol je od nekdaj zanimala politika in svetovni problemi, zato se je odločila za poklic novinarstva. Po izobrazbi je diplomirana novinarka, trenutno je zaposlena na 24ur.com. V prostem času rada bere zgodovinske in fantazijske romane, obožuje potovanja in želi si obiskati čim več oddaljenih krajev. Predvsem jo zanimajo zgodovinski dogodki v povezavi z današnjimi geopolitičnimi napestmi ter humanitarne krize.



Naslednji Glasnik bo izšel oktobra 2023.

Prispevke zanj zbiramo na e-pošto: [glasnik@divaca.net](mailto:glasnik@divaca.net) do **5. oktobra 2023**.

**Fotografije neustrezne kakovosti ne bodo objavljene. Objave v glasilu Glasnik se ne honorirajo.**

Na <http://www.divaca.si> kliknite na **GLASNIK** in si na vrhu oglejte **navodila za objavo člankov**.

Starejše številke Glasnika si lahko ogledate na spletni strani: <https://www.divaca.si/objave/63>.

**GLASNIK OBČINE DIVAČA** avgust 2023, letnik 29, številka 4

Izdajatelj in založnik: Občina Divača; Uredniški odbor: dr. Jana Volk (odgovorna urednica), Anu Kahuna, Alan Rener, Erika Može, Nicol Vujović;

Lektoriranje: Nives Mahne Čehovin; Oblikovanje: Lucija Klanac (Tiskarna Mljač); Tisk: Tiskarna Mljač Divača;

Naklada: 1900 izvodov; Uredništvo ne odgovarja za avtorstvo člankov in fotografij.; Fotografija na naslovnici: Ita Rina. Foto: arhiv Občine Divača.



## 18. OBČINSKI PRAZNIK OBČINE DIVAČA

## ITA RINA – PRVA SLOVENSKA FILMSKA ZVEZDA

Občinski praznik Občine Divača je datiran na 7. julija, ko je rojstni dan Ide Kravanja – Ite Rine. 7. julija se spominjamo njenega življenja in ga praznujemo s slavnostno sejo in kulturnimi dogodki, med katere je uvrščen tudi tradicionalni Poklon opusu enega izmed slovenskih filmskih igralcev.

Občina Divača je edina slovenska občina, ki ima svoj občinski praznik na rojstni dan slovenske filmske igralke. In je najverjetneje edina, ki ima svoj občinski praznik na rojstni dan umetnice.

Brati življenjske zgodbe, splete okoliščin, o katerih se vedno znova sprašujemo, ali so to naključja ali pač ne, je vedno navdihujoče. V vsaki življenjski zgodbi se radi povprašamo, kaj je tisto, kar človeka žene po določeni poti. Od kje so tiste sanje, ki nadvse močno, včasih s silovito premočjo butajo skozi naše misli, govorijo glasno, včasih prepevajo in trmasto ne odnehajo tako dolgo, dokler jim ni človek pripravljen slediti ne glede na vse. Življenjska zgodba Ite Rine lahko deluje kot muza, ki nas nagovarja k temu, da sanjamo velike sanje in da si jih dovolimo uresničevati. Vsak dan znova.

### O življenju Ite Rine

Ita Rina je bila prva Slovenka, ki ji je uspelo, da se je prebila v evropski filmski vrh in za kratek čas zablestela v zvezdniškem sijaju. Brez igralskih izkušenj se je odpravila v filmsko meko Berlin, kjer je statirala, igrala majhne vloge in se učila igralskega poklica. S filmom Erotikon in Obešenjakova Tončka je zaslovela in si zagotovila trajno mesto v zgodovini filmske umetnosti. V svoji domovini je bila še posebej priljubljena, portretirali so jo slavni slikarji, glasbeniki so ji posvečali pesmi, kinematografski podjetniki in njeni oboževalci pa so ji prirejali sprejeme in srečanja s časopisnimi poročevalci, ki so zvesto sledili njeni filmski karieri. Prav časnikarjem se je treba zahvaliti, da se je njena življenjska in umetniška zgodba lahko rekonstruirala. Na višku svoje kariere je predstavljala idol tako za najstnice, ki so sanjale o filmu, kot tudi za moderne emancipirane ženske, ki so se želele uveljaviti s svojim delom. Tudi Ita Rina je bila razpeta med kariero in



družinskim življenjem, za katerega se je odločila tudi zaradi velikih delovnih obveznosti in drugih obremenitev, ki jih je prinašala zvezdniška slava.

Ida Kravanja se je rodila v Divači 7. julija 1907. Oče Jožef Kravanja je bil iz Bovca, mati Marija, rojena Marka, pa iz Loga pod Mangartom.

Idin oče je bil zaposlen na železnici kot večina prebivalcev Divače, tedanjega pomembnega železniškega križišča. Ko je bila Ida stara leto dni, je dobila sestrico Danico. Ida je bila živahna, radovedna deklica, rada se je potepala, plezala po drevesih in se igrala fantovske igre. Najbolj se je veselila raziskovanja kraških jam, kamor sta zahajala z očetom v njegovem prostem času.

Ob izbruhu vojne med Avstro-Ogrsko in Italijo se je družina Kravanja preselila v Ljubljano. Najprej so stanovali v Šiški, nato v Rožni dolini. Ida je končala Tretjo mestno ljudsko šolo in se leta 1919 vpisala na dekliški licej.

Konec oktobra 1926 je v Slovenskem narodu izšel razpis za lepотно tekmovanje za Miss Evrope, ki ga je prirejala ameriška distribucijska družba Fanamet. Za to tekmovanje je veljalo veliko zanimanje tako med dekletki kot

tudi v tisku. Zmagovalka naj bi dobila »bogato nagrado in filmski angažma v Ameriki«. In prav s tem lepotnim tekmovanjem se prične usodna zgodba prve slovenske filmske igralke. Ker se je Ida Kravanja razvila v pravo lepoticco, so jo prijateljice prijavile na tekmovanje. Udeležbo na finalu je na zahtevo svoje matere odklonila.

»Potem je prišla k materi cela delegacija novinarjev, slikarjev, znancev ... Nagovarjali so jo, naj mi dovoli iti v Zagreb. Obljubili so ji, da se bom vrnila, saj grem tja samo zato, da bi dokazala, da v resnici obstajam in da moje fotografije niso izmišljene.«

Četudi Ida na tekmovanju ni zmagala, se ji je preko poznanstva v Zagrebu odprla pot. Gospod Muller, lastnik opekarne in solastnik kinematografa Balkan Palace v Zagrebu, je njene fotografije posredoval filmskemu producentu Petru Ostermayrju v Berlin. Ko je prišla ponudba, jo je Idina mati jezno zavrnila. Ida je želela spoznati svet in uresničiti svoje sanje. 27. maja 1927 se je odločila zbežati od doma. V Berlin je z vlakom odšla brez materinega dovoljenja.

»To je bilo moje najdaljše in najtežje potovanje. Stisnila sem se v kot kupa in s strahom gledala okoli sebe. Znala sem le nekaj nemških besed ... S prvim vlakom sem se hotela vrniti v Ljubljano k materi in sestri.«

»Veliki Berlin, o katerem sem sanjala kot deklica, je bil zdaj tu, pred mano, jaz pa bi najraje pobegnila. Celo noč sem bila budna. Jutro sem dočakala s solzami v očeh.«

Zjutraj so jo predstavniki hiše Peter Ostermayr Film odpeljali na poskusno snemanje.

»Osvetlili so me z reflektorji. Kamere so začele brneti. Okoli mene je bilo vse polno kablov. Neznani ljudje so zijali vame in drug drugemu nekaj prišepetavali. Rekli so mi, naj kričim, se smejem, maham z rokami, naj se jočem. Zdi se mi, da sem bila najbolj verodostojna v sceni, v kateri sem jo-

*kala. V tistih trenutkih mi je bilo za-res težko. Dovolj je bilo, da sem se spomnila, kako daleč od doma sem in kako sem prevarala svojo mater ...»*

Tako se je začela legendarna pot Ide Kravanja k filmu. Producent Peter Ostermayr, ki je Ido Kravanja povabil na poskusno snemanje v Berlin, je imel na filmskem področju bogate izkušnje. Po podpisu dveletne pogodbe z Ido Kravanja so komaj dvajsetletno dekle vzeli v roke strokovnjaki. Učila se je igre, plesa, šofiranja, jahanja, plavanja ... Njen prvi film je bil *Kar zamo-lče otroci svojim staršem (Was Kinder den Eltern verschweigen)*, v katerem je nastopila v vlogi sobarice. Po dveh mesecih dela pri hiši Peter Ostermayr Film, kjer je imela za začetnico dobre pogoje in pogodbo, ki so se ji čudile že uveljavljene igralko, si je Ida želela drugam. Sklenila je novo pogodbo s Kulturfilmom. Novi producenti so od Ide zahtevali spremembo imena in Ida Kravanja je postala Ita Rina.

V nadaljevanju je Ita Rina statirala, igrala majhne vloge in čakala na ugodno ponudbo, ponudbo za vlogo, s katero bi uspela. Po več »statiranjih« je dobila večjo stransko vlogo v filmu *Zadnja večerja*. Pogodbo za nastop v filmu *Erotikon* je podpisala 7. novembra 1928, dva dni po premieri filma *Zadnja večerja*.

Ko je Ita Rina srečala režiserja *Erotikona* Gustava Machatyja, je bil ta star 27 let. Bil ji je izredno všeč, saj se v svojem umetniškem ustvarjanju ni hotel podrežati ničemu, kar ni bilo v skladu z njegovim umetniškim prepričanjem. Ko je Ita prebrala filmsko zgodbo o zapeljivcu in njegovi žrtvi, ki naj bi jo upodobila, je ugotovila, da bi to lahko bila njena življenjska priložnost. Ni se zmotila. 12. novembra 1928 je začela snemati *Erotikon*.

*»Machaty me je z zanesljivo roko vodil skozi različna psihična stanja v filmu. Ljubila sem in prezirala, hrepenela in sovražila, bila sem srečna in žalostna, bila sem dama in čisto navadno dekle ...«*

*Erotikon* je bil posnet s pomočjo nove tehnične pridobitve – pogona kame-re z elektromotorjem, kar je snemal-cu omogočalo, da se je posvetil bolj kompoziciji slike. Uporabljali so tudi posebne objektivne – mehkorisalice, ki naj bi z mehko, rahlo, neostro sliko po tedanjih estetskih kriterijih povečali

umetniški učinek filmske fotografije. Prva filmska predstavitev *Erotikona* je bila 27. 2. 1929 v kinematografu *Passage* v Pragi. Kritiki so bili nad filmom in nad igralsko kreacijo *Ite Rine* navdušeni. *Erotikon* je imel leta 1929 neverjeten uspeh pri filmskih kritikih in gledalcih drugje po Evropi. Zaradi velikega uspeha pri publiku je približal češki film tujim gledalcem. Film je bil kot narejen za to, da povzroči škandale in razprave brez konca. Za tisti čas drzna tematika je bila prikazana na prefinjen in oseben način. Nihče ni mogel zanikati, da mladi režiser obvlada filmska izrazna sredstva in je sposoben emotivno prevzeti gledalca. Ker se originalna verzija filma *Erotikon* ni ohranila, se je Narodni filmski arhiv iz Prage odločil, da ga restavrira iz obstoječih kopij. Novo verzijo filma so pripravili za počastitev stoletnice filma. Rekonstruirali so jo iz različnih zvočnih kopij in originalne cenzurirane češke kopije. Napisana je bila tudi nova glasba za orkestrsko spremljavo. Ita Rina je januarja in februarja 1929 v najstarejšem praškem ateljeju AB na Vinohradig posnela film *Sramota (Hanba)*. V fragmentirano ohranjenem filmu lahko vidimo le nekaj scen iz kabareta, prizor v sodnikovi pisarni in nekaj prizorov *Ite Rine* z materjo in možem.

V začetku marca 1929 je Ita Rina prišla na počitnice v Ljubljano. Po srečanju z ljubljanskimi gledalci in oboževalci v Elitnem kinu *Matica* se je zadrževala doma, v majhni družinski hiši v Rožni dolini, kjer je bilo v tistem času delavsko predmestje. Hodila je na sprehode, obiskovali so jo znanci in prijatelji. V času počitnikovanja se je zgodilo kar nekaj peripetij s časnikarji, ki so zvedavo ugibali o njenem ljubezenskem življenju. Septembra 1929 je v ateljeju *Efa* v Berlinu posnela film *Pomlad* se budi, ki je nastal v produkciji *Oswald* filma iz Berlina, režiral pa ga je eden najplodovitejših režiserjev nemškega nemega filma, *Richard Oswald*. Ita Rina je igrala vlogo *Ilze*, potepuškega slikarskega modela, ki vihra od zabave do zabave. Prejela je dobre kritične ocene, v Zagrebu jo je sprejelo ogromno ljudi in s filmom je doživela pravi triumf.

V produkciji *Anton* filma iz Prage je nastal film *Obešenjakova Tončka*. Izmed pripovedk, feljtonov in reportaž o praškem življenju pred prvo svetov-

no vojno, ki jih je napisal znameniti pisatelj in novinar, praški meščan židovskega porekla *Egon Erwin Kisch*, je bila mogoče najbolj znana zgodba prostitutke *Tončke*. Po tej zgodbi je režiser *Karel Anton* posnel svobodno prirejeni film, ki se uvršča med najboljše dela češke kinematografije. Z *Obešenjakovo Tončko* je režiser dosegel vrh svoje umetniške ustvarjalnosti. Ita Rina je v vlogi *Tončke*, glavne protagonistke in nosilke celotnega dogajanja v filmu, s svojo zadržano, ponotranjeno igro ustvarila izjemno igralsko kreacijo. Ustvarila je celo paleto razpoloženj, od subtilne »materinske« človečnosti v prizoru z morilcem *Prokupkom* in liričnih scen z nesojenim možem do naturalističnih prizorov skrajne osamljenosti, pijančevanja in smrti. Za vlogo je prejela odlične kritike. V Ljubljani je bil film premierno prikazan 8. julija 1930 v Elitnem kinu *Matica*. Takole so zapisali v ilustraciji:

*»Izredno težko psihološko in dramatično kreacijo Tončke podaja Ita Rina nadvse krasno. Njen napredek od Erotikona do Obešenjakove Tončke je skoro neverjeten. Njena igra je tako naravna in prepričevalna, da vpliva na gledalce z vso silo. Človek kar ne more verjeti svojim očem, da vidi ono skromno deklico, ki nas je nepričakovano zapustila, odšla v Berlin čisto nepoznana in se že več let tako uspešno uveljavlja na polju umetnosti in filma.«*

V prvi polovici leta 1929 je Ita Rina podpisala enoletno pogodbo s produkcijsko hišo *Merkur* film iz Berlina, ki ji je obljubljala glavne vloge v štirih, petih filmih. Ko je spomladi leta 1930 *Rade Pregarc* obiskal *Ito Rino* na snemanju enega od njenih filmov, je spregovorila tudi o zvočnem filmu:

*»Veste, nas filmske umetnike zdaj najbolj zanima zvočni film. Ta utegne napraviti nememu filmu konkurenco. In se bomo morali pripraviti, da tudi mi lahko preidemo k njemu. Vežbamo glas (kdor ga seveda ima), se učimo jezikov itd., skratka prehajamo počasi v gledališke igralce, oziroma pevce.«*

Po koprodukcijskem filmu *Obešenjakova Tončka* je za *Merkur* film posnela še film *Kralj valčka*. Že leta 1929 je začela z režiserjem *Richardom Oswaldom* pripravljati zvočni film z naslovom *Valenina svatba*. Konec julija 1930



je začela snemati film Valovi strasti v režiji znamenitega ruskega igralca Vladimirja Gajdarova. Leta 1931 je dobila ponudbo za nastop v Hollywoodu. Ponudili so ji triletno pogodbo, vendar ji je njen zaročenec postavil ultimatum: Hollywood ali jaz. Ita Rina se je odločila za poroko. V Berlinu je preselila v pravoslavno vero in dobila novo ime Tamara. 19. aprila 1931 se je poročila z Miodragom Džordževićem. Po poroki se je odločila, da bo prekinila igralsko kariero in se posvetila le družinskemu življenju. Nenadna poroka je odjeknila predvsem v Franciji, saj je bila Ita Rina s triletno pogodbo vezana na produkcijsko hišo Luna film iz Pariza. Tudi tožba zaradi prekinitve ni omajala njene odločitve, da dokončno preneha z igranjem. Vendar se je po letu mirnega življenja v Beogradu vrnila pred kamere v filmu, ki so ga snemali na »domaćih tleh«. Leta 1932 je nastopila v filmu Fantom Dormitorja, v katerem gre za pustolovsko-ljubzensko filmsko zgodbo.

Leta 1933 je Jugoslovanski prosvetni film iz Beograda, najpomembnejši filmski producent kulturnih filmov med obema vojnama, podpisal pogodbo s studiom Starfil iz Prage. V slikovitem okolju dalmatinskih ribičev naj bi posneli film An življenje teče dalje. V filmu nastopi Ita Rina. Leta 1936 Jugoslovanski prosvetni film posname film Princesa koral, v njem Ita Rina nastopi v stranski vlogi. Leta 1939 je odpotovala v Berlin na snemanje kriminalnega filma Centrala Rio, ki so ga pri nas predvajali pod neustreznim naslovom Trgovci z dekleti. Filma niso snemali v Riu, temveč v ateljejih Terra v Berlinu. Bilo je tik pred začetkom vojne in razmere so bile napete, posebej za tuje igralce. Igralka se spominja, da so ji sledili na vsakem koraku in vohunili za njo. Po nasvetu jugoslovanskega veleposlanika v Berlinu Branislava Nušića je prvi dan po končanem snemanju filma pospravila kovčke in se vrnila v domovino.

Ita Rina se je zopet poslovila od filma, a se ni zavedala, da je pri dvaintridesetih letih pravzaprav končala svojo kariero. Leta 1940 je rodila sina Mi-

lana. Po bombardiranju Beograda je družina za nekaj čas pobegnila v Vrnjačko banjo. Teško so se prebijali, še posebej, ko je leta 1934 rodila še drugega otroka, hčerko Tijano. Imela je dve pomočnici, sestro Danico, poročeno Brašić, in mater. Marija Kravanja je najprej živela pri Danici, porojstvu otrok pa se je preselila k Idi in ji pomagala voditi gospodinjstvo ter vzgajati otroke. Vse tri Kravanje so veliko tičale skupaj in hčerka Tijana pravi, da sta z bratom imela tri matere. Po končani vojni se je Ita Rina skušala vključiti v nastajanje nacionalne kinematografije. Zaposlila se je pri podjetju Avala film. Leta 1951 je z režiserjem in snemalcem Žoržem Skriginom



posnela nekaj kadrov celovečernega filma Velike žrtve, ki govori o pokolu učencev in učiteljev v Kragujevcu med drugo svetovno vojno. Nato pa so jo pri Avala filmu odpustili z obrazložitvijo, da nimajo zaupanja v njeno delo. Ita Rina je v zvezi z odpovedjo poslala uredništvu Nedeljnih informativnih novin pismo, v katerem pravi:

»Ves čas, odkar sem pri jugoslovanskem filmu, mi niso ponudili nobene priložnosti, da bi na katerem koli področju kaj pokazala in kakor koli pomagala pri napredku jugoslovanske kinematografije. Zaradi tega postavljam vsej javnosti odprto vprašanje, ali je utemeljitev mojega odpusta upravičena ali ne. Prepričana sem bila, da lahko s svojimi izkušnjami in tudi s svojim imenom le koristim razvoju naše kinematografije. Zaradi tega sem mirno čakala, da pride pri izbiranju igralk vrsta name, ko bom lahko s svojo prvo vlogo po-

kazala tudi tistim, ki nimajo zaupanja v moje delo, da mi tujina ni dala priznanja le slučajno, pač pa sem si ga prislužila z dolgoletnim trdim igralskim delom.«

V sezoni 1951/1952 je sodelovala v Gledališču filmskih delavcev. Pri Lovčen filmu je delala kot strokovna sodelavka za koprodukcijske filme. Zadnjič pa je stopila pred kamere v filmu Vojna, ki ga je posnelo hrvaško filmsko podjetje Jadran film. Režiral ga je režiser Željko Bulajić. Ita Rini je ponudil majhno vlogo matere, o kateri je sama takole povedala:

»Lik matere, ki ga bom upodobila v Bulajićevem filmu, še ne pomeni, da se bom zares vrnila k igranju. Nič ni odvisno od mene. Če bo ta vloga moj labodji spev, bom zadovoljna s tem, kar mi ostane in kar je enako lepo: spomini na preteklost in dom, v katerem živijo moj mož, sin in hčerka ...«

Kmalu po zadnjem filmskem nastopu se je igralka upokojila. Ker je celo življenje bolehal za astmo, se je odločila za gradnjo počitniške hišice v črnogorskem primorju. Vsa dela je vodila sama. Leta 1967 sta se z možem preselila v Budvo. Zadnja leta svojega življenja je negovala moža, ki je

bolehal za sklerozo. Umrta je v Budvi med napadom astme 10. maja 1979. Pokopali so jo na novem pokopališču v Beogradu. »Za pogrebom so šli znani filmski delavci in ustvarjalci, njeni prijatelji in oboževalci.«

Življenje Ite Rine, vse, kar je ustvarila, je seme za vse, ki želijo živeti velike sanje. Še posebej za deklice. Za vedno bo zapisana kot prva slovenska filmska zvezda. V Divači smo ponosni na to, da je v Muzeju slovenskih filmskih igralcev stalna razstava, posvečena njenemu življenju in delu. Vabljeni, da jo obiščete!

O življenju in delu Ite Rine povzeto po:

Lilijana Nedić, Ita Rina, 1998

Lilijana Nedić, Ita Rina - Prva slovenska filmska zvezda, 2007

Občina Divača

Foto: arhiv Slovenske kinoteke

## DOGAJANJE OB 18. OBČINSKEM PRAZNIKU OBČINE DIVAČA

Tudi letos so občinski praznik ustvarjali osrednji in spremljevalni dogodki.

Letošnji občinski praznik se je pričel s spremljevalnim dogodkom v petek, **16. 6. 2023**, ki sta ga organizirali Kosovelova Knjižnica Sežana - enota Divača in Občina Divača. Razstava Stojana Zafreda z naslovom Grafike in slike je posvečena v spomin na dvajset let, odkar Stojana Zafreda ni več med nami, hkrati pa je poklon in zahvala za njegovo ustvarjanje.

*Več o otvoritvi razstave si lahko preberete v članku, ki ga je pripravila Knjižnica Sežana - enota Divača v nadaljevanju.*



**27. 6. 2023** se je v soorganizaciji Zavoda Dobra pot, Muzeja slovenskih filmskih igralcev in Občine Divača na prelepi Škrateljnovi domačiji, v objemu starih in novih zidov, odvila premiera dokumentarnega filma Grad na skali. Žal nam je, da smo morali zaradi slabega vremena odpovedati veseloigro Bržola in pomfri, a vseeno se nadajamo lepim trenutkov, ko določimo nadomestni termin.

*Več o dogodku si lahko preberete v nadaljevanju v članku Zavoda Dobra pot*



**29. 6. 2023** se je v Dolnjih Ležečah odvila otvoritev razstave novejših kiparskih skulptur v lesu z naslovom Brkonja Čeljustnik avtorja Janka Sile v soorganizaciji TKŠD Urbanščica in Občine Divača. Več o dogodku va bljeni, da si preberete v prispevku s strani TKŠD Urbanščica na naslednjih straneh.



**Ker nam jo je na 1. julija zagodlo vreme in smo bili primorani dogajanje odpovedati, smo se odločili, da 16. 9. 2023 organiziramo »Občinski praznik po občinskem prazniku«. Na ta dan bo na prireditvenem prostoru pri zdravstveni postaji v Divači v popoldanskem času organiziran dogodek Skupnostno povezani, na katerem se bodo predstavila društva, zavodi in ponudniki, nato pa bomo zvečer prav tam priredili dva koncerta – koncert glasbene skupine Prizma, Bakan Rock Gang in Jet Black Diamonds.**



# SLAVNOSTNA SEJA OBČINSKEGA SVETA OBČINE DIVAČA 2023 IN VEČERNI KONCERTI

V petek, 30. junija 2023, smo preživeli nadvse lepo popoldne na slavnostni seji Občinskega sveta Občine Divača 2023. Najprej smo prisluhnili pozdravnemu nagovoru županje Alenke Štrucl Dovgan. V njem je predstavila izvedene in tekoče projekte, prav tako dosežke, pričarala vzdušje življenja v občini in predstavila vizijo razvoja. V ozadju njenega nagovora se je odvirtela prelepa videovsebina, ki si jo lahko ogledate na spletni strani Občine Divača.

Sledila je podelitev občinskih nagrad izjemnim posameznikom in skupinam ljudi za leto 2023. Predstavljene so bile video zgodbe, skozi katere smo se sprehodili med dosežki in trenutki njihovih življenj ter aktivnosti, ki so prispevale k boljši kakovosti življenja občanov in občanov, in ki delajo našo občino to, kar je – lokalno skupnost.

Občinski nagrajenci za leto 2023 so bili predstavljeni že v prejšnji številki Glasnika, a naj spomnimo, kdo so:

## Priznanji Občine Divača sta se podelili:

- **KULTURNEMU DRUŠTVU PEPCA ČEHOVIN TATJANA SENOŽEČE** – za 50-letno delovanje, za izjemno predanost in trud na področju kulture.
- **CIVILNI INICIATIVI OHRANIMO BRKINE** – za izjemne prispevke k boljšemu, kvalitetnejšemu in polnejšemu življenju občanov ter ugledu Občine Divača na okoljskem področju.

## Plakete Občine Divača so se podelile:

- **BOJANU OREŠNIKU** – za dolgoletno, vestno in zanesljivo delovanje v Krajevni skupnosti Senožeče, za njegovo požrtvovalnost, zavzetost in neprecenljiv prispevek k uspešnemu delovanju KS Senožeče.



- **BRUNU KOCJANU**, ki s svojim delovanjem prispeva k boljšemu, kvalitetnejšemu in popolnejšemu življenju občanov, razvoju in ugledu občine na okoljskem, športnem, kulturnem in humanitarnem področju ter za aktivnosti na področju prostovoljstva.
- **OLGI GRGOROVIĆ** – za dolgoletno ustvarjanje različnih ročnih del in izdelkov, za brezplačno vodenje in izvajanje delavnic ročnih del ter za sodelovanje na raznih prireditvah in razstavah z ustvarjenimi izdelki.

Iskrene čestitke nagrajencem!

Slavnostne seje se je udeležil tudi Sandi Curk, poveljnik regijskega štaba Civilne zaščite za Notranjsko, ki je slovenski dobitnik nagrade »državljan Evrope« za leto 2023, ki jo podeljuje Evropski parlament, za projekt pomoči



ukrajinskim sirotam in beguncem, ki so zaradi ruske agresije na Ukrajino izgubili vse.

Slavnostno sejo je moderiral Nik Brcar, za glasbo pa je poskrbel Trio Jaz.

Iz lepega doživetja v Hotelu Malovec smo se s slavnostne seje sprehodili do Škrateljnov domačije, kjer domuje Muzej slovenskih filmskih igralcev, na večerna koncerta



Pihalnega orkestra Divača in Balkan Boys Banda. Škrateljnova domačija ne nudi le prelepih pogledov na čudovito obnovljeno stavbno dediščino, ampak tudi izredno akustičen borjač, na katerem ustvarjena glasba pridobi še dodatno lepoto.

Foto: arhiv Občine Divača



## OD MIHE DO RIFLETA

Na rojstni dan Ite Rine, 7. julija, smo se na borjaču Muzeja slovenskih filmskih igralcev poklonili filmskemu, televizijskemu in gledališkemu igralcu **Janezu Hočevanju**, poznanemu tudi pod vzdevkom **Rifle**. Obiskovalce sta toplo pozdravili in nagovorili županja Občine Divača **Alenka Štruel Dovgan** ter direktorica Slovenske kinoteke Ženja Leiler Kos. Igralčev bogat televizijski in filmski opus smo na Poklonu pobljše spoznali v pogovoru z igralko **Saro Gorše**. Janez Hočevar je pripovedoval o svojih najbolj markantnih vlogah ter delil številne zanimivosti iz svojega življenja. Zaupal nam je tudi, da je svoj sloviti vzdevek dobil po italijanski znamki kavbojk, pred tem pa so ga klicali po mnogih drugih imenih. Ko je padel mrak, smo se preselili v muzejski letni kino, kjer je prvič letos zabrnal naš 35-mm filmski projektor. Ogledali smo si dramo **Kavarna Astoria** (1989) režiserja Jožeta Pogačnika, v kateri je Hočevar odigral svojo do sedaj najbolj dovršeno filmsko vlogo. Tragično življenjsko usodo kavarnarja je izkoristil za natančno niansirano upodobitev sključenega človeka v tistem boju z nepravilnim svetom. Zanj je bil na filmskem festivalu v Pulju nagrajen z zlato areno za glavno moško vlogo. Na Poklonu nas je Hočevar prijetno presenetil, saj je ob tej priložnosti omenjeno nagrado podaril v hrambo Slovenski kinoteki. Večer je s svojimi neumornimi funk ritmi začinila glasbena skupina **Funk Fact**, za odlično vinsko spremljavo pa je poskrbela vinska klet **Anima Wine**.

Za pestro filmsko dogajanje bomo skrbeli tudi v jesenskih mesecih. V soboto, 2. septembra, vabimo na dogodek *Filmski dan v Muzeju slovenskih filmskih igralcev*. Od 14. ure dalje se bodo na Škrateljnovi domačiji zvrstile številne filmsko obarvane aktivnosti, namenjene vsem starostnim skupinam. Glavni namen dogodka je predstaviti program

in vsebine našega muzeja, obenem pa želimo obiskovalcem približati tudi lokalne ponudnike in njihove izdelke. Med dnevom bodo na sporedu različne ustvarjalne delavnice za otroke in odrasle, predstavitev delovanja projektorja in filmskega traku, tržnica z izdelki lokalnih ponudnikov in društev, ob 18. uri pa bomo postregli tudi z vodenim ogledom naših stalnih razstav. Večer bomo sklenili s projekcijami filmov, tematsko vezanih na Divačo, pri čemer bosta pri nemih filmih za glasbeno spremljavo v živo poskrbela **Tomaž Nedoh** in **Stefano Bembi**, temu pa bo sledil koncert zasedbe **Čompe**, ki svojo odštekano avtorsko glasbo plete okoli tekstov Daneta Zajca, Milana Jesiha, Edvarda Kocbeka in Andreja Rozmana - Roze.

**Tamara Udovič,**  
**Muzej slovenskih filmskih igralcev**

Foto: Neža Pohleven





## PRAZNOVANJE DNEVA DRŽAVNOSTI – »DAN PREJ«

„Narveč sveta otrokom sliši Slave,  
tje bomo našli pot,  
kjer nje sinovi  
si prosti vol'jo vere in postave.“

(France Prešeren, *Krst pri Savici*)

Dan državnosti je slovenski državni praznik, ki se praznuje 25. junija, in je dela prost dan v Republiki Sloveniji. Obeležuje spomin na 25. junij 1991, ko je Slovenija formalno postala neodvisna. Na ta dan sta bili sprejeti Deklaracija o neodvisnosti Slovenije in Temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije, sicer slavnostno razglašeni naslednji dan, 26. junija, na Trgu republike v Ljubljani. Letos smo praznovali 32. rojstni dan samostojne in neodvisne Republike Slovenije.

V Divači smo, sedaj že 24. zapored, praznovali »dan prej«, saj se v zgodovini kot uradni dan začetka agresije Jugoslovanske ljudske armade na Slovenijo navaja 27. junij 1991. Vendar Primorci in Notranjci vemo, da je bilo to dan prej, na kar je ob današnjem praznovanju dneva državnosti v Divači opomnila divaška županja Alenka Štruel Dovgan. 26. junija 1991 je v Divači, točno na križišču, na katerem sedaj stoji spomenik Dnevu prej, odjeknil prvi strel. V spomin na dogajanje 26. 6. 1991 praznujemo »dan prej«. Ta izraz se je porodil v uredništvu Primorskih novic, kjer so v drugi polovici leta 1993 začeli pripravljati gradivo za knjigo *Dan prej*, ki so jo izdali ob tretji obletnici osamosvojitve Slovenije v juniju 1994.

Tako smo se v organizaciji Občine Di-

vača, Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Kras Brkini, Policijskega veteranskega društva Sever za Primorsko in Notranjsko in Območnega združenja slovenskih častnikov Sežana zbrali tudi letos v lepem številu, da s spominom na dogodke preteklosti obeležimo zgodovinska dejstva. Županja je v pozdravnem nagovoru dejala:

»Praznujmo s hvaležnostjo. Po desetdnevni vojni za Slovenijo je bilo jasno, da nas z ničemer ni mogoče pokoriti. Slovenijo so leta 1991 priznale tudi tuje države. Šele takrat so se uresničile besede Prešernovega Črtomirja, da bomo Slovenci našli pot, kjer bomo sami volili svoje zakone. Slovenke in Slovenci moramo biti ponosni na to, kar smo dosegli. Ni se nam treba ozirati preko meja naše domovine, da bi znali sprejeti prave odločitve, dolgoročne za dobrobit celotnega naroda. Tudi za mlade, šibkejše in prezrte, babice in dedke, ki so že upokojeni, smo dolžni poskrbeti. Naše vodilo mora biti dialog, spoštovanje, strpnost. S temi vrednotami bi morali živeti in rasti. Tako bi morala rasti tudi naša država Republika Slovenija.«

Prav tako je s podrobnimi opisi dogajanja o »dnevu prej« vse udeležene seznanil slavnostni govornik, predsednik Območnega združenja slovenskih častnikov Sežana, Josip Biro. Poudaril je, da so 26. junija 1991 pripadniki takratne Milice in Teritorialne obrambe skupaj s pogumnimi domačini ustavili enote JLA. Začel se je »dan prej«.

Kot je v navadi, so bila na ta dan podeljena visoka državna priznanja vetera-



nov slovenske policije v imenu Zveze policijskih Veteranskih društev Sever. Priznanja je podelil Fabio Steffè, slovenski policist in veteran vojne za Slovenijo. Bronasto priznanje za aktivno delo v zvezi sta prejela Milan Brumen in Jožko Škrap, srebrno priznanje so prejeli Ivan Maraz, Robert Šeneka, Franko Zadnik in Milan Flandija, zlato priznanje za dolgoletno podporo in aktivno delovanje pa je prejel Zdravko Cergol. Dogodek sta v prijetnem kulturnem vzdušju z glasbo in pesmijo povezovala Pihalni orkester Divača in Mešani pevski zbor Divača. Hvala!

Dogajanje se je nato s slovesnosti preselilo med pohodnike tradicionalnega pohoda na hrib Kokoš. Hvaležni in ponosni smo, da se spomin na dogajanje 26. 6. 1991 na Primorskem ohranja za nas in za vse prihodnje rodove ob spomeniku, postavljenem v Divači.

Naj se grozote vojne nikoli ne ponovijo. Prizadevajmo si za strpnost, miroljubnost in sobivanje ter bodimo hvaležni za našo državo! Spoštujemo jo, kot so to delali naši predniki, kot je to storil France Prešeren, ki je skozi svojo ustvarjalnost izražal ljubezen do domovine, saj je upal, da bo njegova poezija dvignila domovinsko zavest med nesvobodnimi in neenotnimi Slovenci. Danes smo svobodni, bodimo enotni!

Občina Divača

Foto: arhiv Občine Divača



## SPREJEM ŠPORTNIC IN ŠPORTNIKOV TER ORGANIZACIJ IN JAVNIH ZAVODOV

Županja Alenka Štruel Dovgan je v petek, 9. junija 2023, na Občini Divača sprejela športnice in športnike iz divaške občine ter nevladne organizacije in javne zavode, s katerimi občina sodeluje pri prostovoljskih aktivnostih.

V začetku se je županja zahvalila športnikom in izpostavila, da so tudi v minulem letu dosegali najvišja mesta in pomembne dosežke ter si prislužili prelestne nazive NAJBOLJŠIH športnikov Krasa in Brkinov. Ponosni smo na vas!

V nadaljevanju je izpostavila, da je Občina Divača tudi v letu 2023 nosilka naziva »PROSTOVOLJSTVU PRIJAZNA OBČINA« ter dejala, da je to rezultat dela vseh, ki v prostovoljstvu vidimo sodelovanje kot možnost bogatitve našega skupnega vsakdana.

Na srečanju je bilo večkrat izpostavljeno, da človek sam lahko stori bore malo, če pa se povežemo in stopimo skupaj, lahko premaknemo svet. Občina Divača je v tem šolskem letu velikokrat zaupala prepričanju in želji, da skupaj zmoremo spreminjati svet na bolje. In vedno, ko smo k sodelovanju povabili organizacije, smo dobili potrditev, da je taka pot prava. Organizacije ste se vedno velikodušno odzvale, prišle in sodelovale. Še več: poleg iskrenih src ste imeli vedno tudi polne roke prijaznih, inovativnih, srčnih

poklonov vseh vrst, ki ste jih podelili z obiskovalci in gosti. Med spomini letošnjih aktivnosti lahko najdemo naša srečanja s kurenti, kolesarji, aktivnosti ob Dnevu za spremembe, srečanje na začetku leta itd. Vemo, da je v tem letu še dovolj dni, da se srečamo in nadaljujemo zgodbo ter barvamo platno življenja z barvami sodelovanja.

*Iskrena hvala vsem!*

### **Sodelovali so:**

Športnice in športniki, nagrajenci iz Občine Divača projekta ŠPORTNIK KRASA IN BRKINOV ZA LETO 2022

### **Predstavniki:**

Center za socialno delo Južna Primorska, Enota Sežana, Varna hiša Kras

CUEV Strunjan, Enota Divača  
Dom na Krasu, Enota Divača  
Društvo Vezi Štorje – Stanovanjska skupina Divača  
Kosovelova knjižnica Sežana, Knjižnica Divača  
Kraška dekanijaska KARITAS Sežana

MDPM Sežana

OŠ Divača

Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Sežana

VDC Koper, Enota Divača

Vrtec Sežana, Enota Divača

Občina Divača

Foto: arhiv Občine Divača



## SPREJEM UČENCEV 7., 8., 9. RAZREDA OSNOVNE ŠOLE DR. BOGOMIRJA MAGAJNE DIVAČA

26. junija smo na Občini Divača sprejeli učence 7., 8. in 9. razredov Osnovne šole dr. Bogomirja Magajne Divača, ki so bili v letošnjem letu najbolj uspešni. Čestitke vsem otrokom in mladim ob zaključku šolskega leta 2022/2023!

Vsem smo zaželeli, da si med počitnicami spočijete in da ustvarite nezapobne spomine na poletne dni. Počitnice se sedaj počasi iztekajo, pred vrati pa so nove šolske dogodivščine. Otrokom in mladim želimo hraber vstop v novo šolsko leto!

»Znanje je zaklad, ki povsod spremlja svojega lastnika.«

*Kitajski pregovor*





## »RAZISKUJEMO DEDIŠČINO DIVAČE« – RAZSTAVA DEL OTROK DIVAŠKE ENOTE VRTCA SEŽANA V PREDDVERJU OBČINE DIVAČA

Mreža UNESCO pridruženih šol (ASPnet), katere član je tudi Vrtec Sežana – enota Divača, si prizadeva k vzgajanju za mir ter spodbuja vrednote in načela, ki so zapisana v Unescovi Ustanovni listini Združenih narodov. Poudarja temeljne pravice in človekovo dostojanstvo, enakost spolov, socialni napredek, svobodo, pravice in demokracijo, nenazadnje pa tudi spoštovanje raznolikosti in mednarodno solidarnost. Biti del mreže UNESCO pridruženih šol pomeni v celosten pristop do izobraževanja vključevati vse, ki vstopajo v vrčevski prostor (vodstvo, vzgojitelje, pomočnike, ostalo osebje v vrtcu, otroke in družine). V šolskem letu 2022/2023 so v vrtcu namenili poudarek naravni in kulturni dediščini. Postali so del vseslovenskega učenja in poučevanja o dediščini s projektom **DEDIŠČINA V ROKAH MLADIH**. Kulturna dediščina je zapis časa, življenja, izkušenj, znanja in spretnosti. Vsak zapis pusti drugačno sled, v kateri pa lahko poiščemo skupne značilnosti, ki nas povežejo pri ohranjanju skupne preteklosti in prihodnosti. Generacije, ki jih vzgajamo, so tiste, ki bodo varovale našo dediščino tudi v prihodnje.

**»Dediščina je vsepovsod okoli nas, a naj dediščina okoli nas ne ostane samo ‚okoli nas‘, temveč jo shranimo v svoja srca in zavest, da ostane vselej z nami; to je naš kulturni zapis, ki ga moramo negovati in varovati, sicer bomo izgubili lastno identiteto.«**

Divača nam ponuja ogromno vsebin za raziskovanje in učenje iz dediščine kraja in bližnje okolice. Z razstavo vam predstavljajo, kaj vse so ustvarjali. Pri-

dobivali so nova znanja, se učili delati nove stvari, bili so v prijetni družbi in se učili tudi drug od drugega, zagotovo pa je kdo odkril tudi novo strast ali izziv, ki ga bo spremljal v prihodnosti. Bili so uspešni, kar dokazujejo izdelki, nasmejani obrazi in zgornje fotografije.

Vabljeni v razstaveni prostor v predverju Občine Divača, da se prepričate tudi sami. Razstava bo na ogled od 31. avgusta 2023.



## NAGRADA DRŽAVLJAN EVROPE SANDIJU CURKU, POVELJNIKU REGIJSKEGA ŠTABA CIVILNE ZAŠČITE ZA NOTRANJSKO

Evropski parlament je razglasil dobitnike nagrade državljan Evrope za leto 2023. Slovenski prejemnik je Sandi Curk, poveljnik regijskega štaba Civilne zaščite za Notranjsko, za projekt pomoči ukrajinskim sirotam in beguncem, ki so zaradi ruske agresije na Ukrajino izgubili vse.

Sandi Curk je človek z veliko začetnico, človekoljub, prostovoljec in humanitarci po duši. Uradu Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov je pomagal pri premagovanju največjih ovir pri vzpostavitvi doma za otroke in urejanju nastanitvenega objekta. V Sloveniji je tako svoj drugi dom dobilo 120 ukrajinskih beguncev. Matere z mladoletnimi otroki so nameščene v Postojni. Vsa skrb in koordinacija za njihov sprejem in namestitev je bila na ramenih Sandija Curka. Njegova vloga koordinatorja med lokalnim okoljem, državnimi institucijami in Uradom je bila v začetku vojne



nepogrešljiva tudi v drugih slovenskih občinah. Projekt pomoči ukrajinskim sirotam in beguncem predstavlja evropsko solidarnost in temelji na skupnih evropskih vrednotah. Projekt predstavlja tudi tesnejše povezovanje med evropskimi narodi in izkazuje veliko stopnjo solidarnosti državljanov EU do žrtev vojne v Ukrajini.

Sandi Curk pa se kot velik humanitarac samoiniciativno odziva tudi na druge tragične dogodke: v letih 1992–1995 je organiziral prihod in namestitev 2700 beguncev iz Bosne; leta 1997 pa namestitev 1000 beguncev s Kosova. V času največjega zledoloma v Sloveniji leta 2014, ko je 100.000 prebivalcev Notranjske ostalo brez elektrike, je organiziral reševanje obolelih in drugo nujno pomoč. Njegovo sodelovanje je bilo nepogrešljivo tudi ob nedavnih rušilnih potresih na Hrvaškem in v Turčiji. Sandija Curka je za prestižno nagrado Evropskega parlamenta predlagala evropska poslanka Ljudmila Novak ob podpori še šestih poslank in poslancev Evropskega parlamenta iz Slovenije; Roma-

ne Tomc, Franca Bogoviča, Milana Brgleza, Matjaža Nemca, Irene Joveve in Klemna Grošlja.

### O nagradi

Evropski parlament vsako leto podeli nagrado državljan Evrope za nacionalne, čezmejne in vseevropske projekte, ki spodbujajo tesnejše povezovanje in sodelovanje med prebivalci in prebivalci EU, pa tudi vrednote Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, kot so dostojanstvo, enakost, solidarnost, pravičnost ter državljanske pravice in svoboščine. Med doslej nagrajenimi projekti so tudi takšni, ki so poudarjali socialne storitve in integracijo, izobraževanje, medkulturni dialog, umetnost in kulturo, varstvo okolja, zgodovinski spomin ter varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Kandidate lahko predlagajo poslanke in poslanci Evropskega parlamenta, posamezniki, skupine ter organizacije civilne družbe. Odbor za podelitev nagrade vsako leto s predlaganega seznama izbere do 50 dobitnikov, pri tem pa upošteva urav-

noteženo geografsko porazdelitev ter zastopanost moških in žensk. Letos je Evropski parlament razglasil 38 dobitnikov nagrade državljan Evrope iz 25 držav članic Evropske unije.

V preteklih letih so nagrado državljan Evrope prejeli:

- 2012: dr. Lovro Šturm in Društvo Simbioza
- 2013: dr. Boris Pahor
- 2014: Alojz Rebula in dr. Spomenka Hribar
- 2015: Drago Jančar in Tomo Križnar
- 2016: dr. Evgen Bavčar
- 2017: Zveza društev upokojencev Slovenije (ZDUS) za program Starejši za starejše
- 2018: Čebelarstva zveza Slovenije
- 2021: Kristina Modic in prof. dr. Samo Zver
- 2022: Pravna mreža za varstvo demokracije

Občina Divača iskreno čestita nagrajencu!

**Občina Divača**

Foto: arhiv Občine Divača

## ODDANA STRATEGIJA LOKALNEGA RAZVOJA LAS KRASA IN BRKINOV ZA PROGRAMSKO OBDOBJE DO KONCA LETA 2027

Lokalna akcijska skupina (LAS) Krasa in Brkinov je v sredini julija 2023 na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) oddala Strategijo lokalnega razvoja (SLR) LAS Krasa in Brkinov za programsko obdobje 2021–2027 (v nadaljevanju: Strategija). Konec februarja (23. 2. 2023) je bila ustanovna seja Skupščine LAS Krasa in Brkinov, kjer je bil potrjen enak oz. obstoječ obseg delovanja LAS Krasa in Brkinov. LAS tako še vedno pokriva območje štirih kraško-brkinskih občin (Divača, Hrpelje - Kozina, Komen in Sežana), vodilni partner pa še naprej ostaja Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov d.o.o. Pogodbo o ustanovitvi LAS je podpisalo 67 članov; poleg že obstoječih tudi nekaj novih. Članstvo v LAS še vedno ostaja odprto skozi celotno programsko obdobje, kar pomeni, da se lahko vsi zainteresirani, ki želijo sodelovati pri razvoju kraško-brkinskega območja (posamezniki, društva, zavodi,

samostojni podjetniki, nevladne organizacije, kmetije ...) kadarkoli tudi naknadno včlanijo v LAS. Izpolnjen in podpisan prijavitni obrazec, ki je na voljo na spletni strani LAS ([www.laskrasainbrkinov.si](http://www.laskrasainbrkinov.si)), se pošlje v pisarno LAS, članstvo v LAS pa s sklepom potrdi Upravni odbor.

Po ustanovitvi novega LAS so bile vse moči usmerjene v pripravo nove strategije. V ta namen je bilo izvedenih 16 interaktivnih delavnic po vseh štirih kraško-brkinskih občinah, objavljen spletni vprašalnik ter izvedeni individualni razgovori oz. intervjuji.

Na območju Občine Divača je potekalo kar šest delavnic pod naslovom »Kakšne občine si želimo?« in jih prav zaradi odziva udeležencev ocenjujemo kot zelo uspešne, saj jih je obiskalo preko 110 udeležencev. V razpravi z udeleženci smo prepoznali možnosti za razvoj, ne le krajevnih skupnosti, kjer so delavnice potekale (Barka, Divača, Dolenje Ležeče, Mis-

ličje, Senožče, Vreme), temveč tudi širšega divaškega in kraško-brkinskega območja. Udeleženci so našli vrsto dobrih predlogov ter konstruktivno sodelovali v razpravi. Marsikje so bile pobude podobne: udeleženci priložnosti vidijo predvsem v obnovi skupnih javnih prostorov, obnovi in nadgradnji tematskih poti, vključevanju priseljencev, vzpostavljanju turističnih info točk, muzejskih zbirk in trgovinic z lokalnimi pridelki, pogojih za medgeneracijsko druženje in oskrbo starejših v domačem okolju ..., pomanjkljivosti pa v premajhnem sodelovanju, povezovanju turistične ponudbe, pomanjkljivem javnem prevozu, zamiranju družbenega življenja in podobno. Zavedajo se ranljivosti narave in naravnega okolja ter vedno bolj dragocene vloge vode. Prejete pobude, ideje, predloge in zoznane pomanjkljivosti so bile upoštevane pri oblikovanju ciljev in ukrepov strategije.



Za namen priprave nove strategije je bil v obdobju od sredine marca do sredine junija 2023 na spletni strani in Facebook strani LAS Krasa in Brkinov objavljen tudi spletni vprašalnik, ki je bil razširjen tudi po spletnih straneh občin članic LAS. Namenjen je bil podaji predlogov in pobud, podaji primerov dobrih praks ter možnosti podaje idejnih zamisli za izvedbo prihodnjih projektov. Spletni vprašalnik je izpolnilo 45 posameznikov.

Pomembno vlogo pri pripravi nove Strategije so imeli tudi individualni razgovori oz. intervjuji. Izvedenih je bilo 18 pogovorov, pri katerih je sodelovalo 27 oseb. Z namenom pridobitve čim bolj točnih podatkov in informacij z različnih področij so bili intervjuvanci predstavniki različnih strokovnih institucij in nevladnih organizacij. Posebna pozornost je bila namenjena vključevanju mladih,

žensk in predstavnikov ranljivih skupin oz. organizacij, ki delajo z njimi. Njihovi uvidi, podatki, mnenja in pobude so zelo pripomogli k bolj realni oceni potreb med prebivalci.

Osnutek Strategije je bil 12. junija 2023 podan v javno obravnavo, kjer je zainteresirana javnost imela možnost podaje svojih pripomb in predlogov. V četrtek, 15. junija 2023, je bila preko orodja ZOOM tudi javna predstavitev osnutka. Pripombe in popravki, prejeti v času javne obravnave, so bili dodani v Strategijo, ki sta jo, pred oddajo na MKGP, potrdila še Upravni odbor in Skupščina LAS Krasa in Brkinov na seji, ki je potekala v Vremah. V poznem poletnem oz. jesenskem času lahko pričakujemo še morebitne dopolnitve in usklajevanja z Ministrstvi, Strategija pa bo potrjena do konca leta 2023. Dokument oddane strategije je za prebiranje res zanimivih analiz

na voljo na naši spletni strani [www.las-krasainbrkinov.si](http://www.las-krasainbrkinov.si) (zavihek aktualno). Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili vsem, ki so kakorkoli pomagali in pripomogli pri pripravi strategije, vsem strokovnim službam in posameznikom, ki so prispevali projektne ideje, izpolnili spletni vprašalnik ter se udeležili delavnic.

**Maja Colja in Jerneja Modic,**  
LAS Krasa in Brkinov



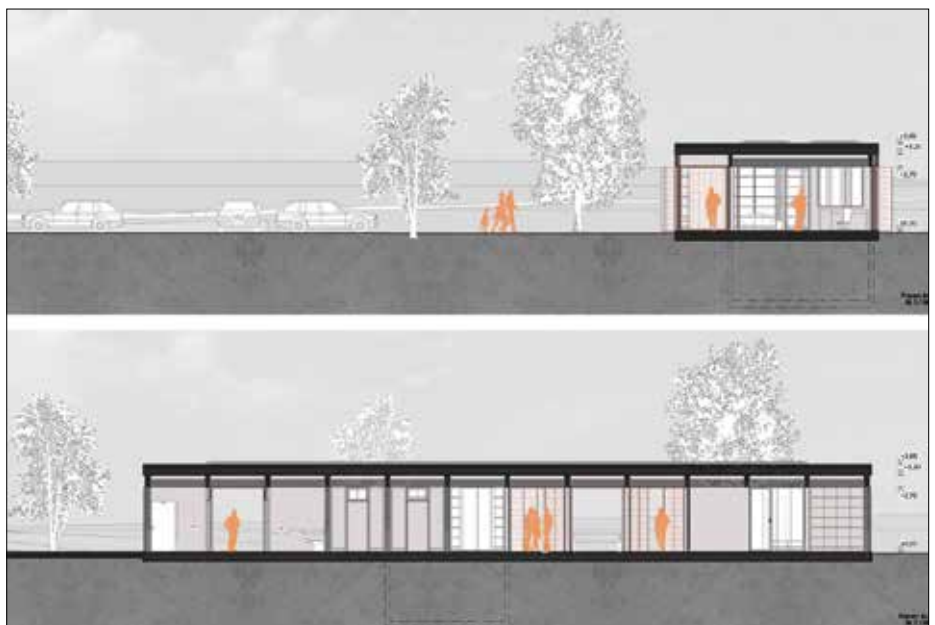
## PREJELI SMO 330 TISOČAKOV SOFINANCIRANJA ZA IZVEDBO PROJEKTA SANITARNI IN SPREMLJAJOČI OBJEKTI DIVAŠKE JAME

### Projekti

Navedenih 330 tisočakov sofinanciranih sredstev je Občina Divača pridobila preko uspešne prijave na Javni razpis za sofinanciranje vlaganj v javno in skupno turistično infrastrukturo in naravne znamenitosti v turističnih destinacijah Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport.

Projekt obsega infrastrukturno ureditev turistične destinacije Divaška jama – ureditev sanitarij, tušev za potrebe obiskovalcev jame, tehnične prostore in večnamensko dvorano za razvoj turizma območja, zagotovitev in ureditev novega parkirišča, kar skupaj predstavlja izgradnjo in ureditev javne turistične infrastrukture. Objekt bo energetske popolnoma samooskrben (zbiranje deževnice za vodo, sončna elektrarna za električno energijo, čistilna naprava za komunalne vode), zgrajen bo iz trajnostnih materialov, s poudarkom na lesu; ob objektu je predvidena tudi ureditev ekološkega otoka.

Projekt obsega tudi digitalizacijo (nadgradnjo spletne strani, multimedijško opremo za predstavitev filmov lokalnih ponudnikov in deležnikov), razvoj produktov (dva nova produk-



ta, od katerih bo eno 5-zvezdično doživetje – prva soba pobega (escape room) iz jame v Sloveniji ter povečanje ponudbe (s pismi o nameri je zagotovljeno sodelovanje drugih deležnikov – vodilnih turističnih točk območja Parka Škocjanske jame in Lipice, gospodarstva, nevladnih organizacij). Med drugim bodo v ponudbi destinacije vzpostavljeni trije turistični

ni produkti, ki bodo na voljo vsaj 6 mesecev na leto.

»V januarju je bil objavljen razpis pristojnega ministrstva, saj je le-to pomenilo enkratno priložnost za uresničevanje strateške vizije razvoja turizma v naši občini. Odločili smo se, da pričnemo pri Divaški jami, saj je bila za to že zaznana potreba in velika želja lokalnega prebivalstva.

Z izvedbo projekta bo turistična destinacija Divaške jame urejena v skladu z najnovjšimi standardi. Z razširjeno ponudbo storitev in unikatnim 5-zvezdičnim doživetjem bo pozitivno vplivala na turistično prepoznavnost občine v Sloveniji in širše. Veselim se projekta in vsega dobrega, kar bo prinesel med nas,« je izpostavil Mario Benkoč, podžupan Občine Divača.

Prijava na razpis, kjer je bilo treba zgrabit enkratno priložnost za razvoj

turizma, kar je strateška vizija razvoja občine. Začeli smo pri Divaški jami. Nadaljevali bomo naprej. Pogoji so bili primerni za prijavo in zaznana je bila potreba lokalnega prebivalstva in območja. to bo omogočilo dvig kakovosti in konkurenčnosti turistične destinacije, višjo kakovost doživetij turistov, višjo dodano vrednost v turizmu ter obenem višjo kakovost bivanja domačega prebivalstva in njegovo večjo vključenost v koristi od turizma.

Kot že omenjeno, je višina sofinan-

ciranja 329.621,86 EUR, kar pomeni sofinanciranje v deležu 76,51 % od skupne vrednosti upravičenih stroškov projekta iz namenskih sredstev iz vira Trajnostni razvoj slovenskega turizma – Javna turistična infrastruktura NOO-MGRT. Izvedba projekta je predvidena v letu 2024 in delno 2025 (zaključek 30. 6. 2025).

**Občina Divača**

Foto: arhiv Občine Divača

## ZUNANJA UREDITEV ZA INFO TOČKO DIVAČA V OKVIRU 2. ŽELEZNIŠKEGA TIRA DIVAČA–KOPER

### Ureditev terena med vodohranom in nadvozom nad železniško progo na postaji Divača

Divača se je razvijala in pridobivala na pomenu sočasno z razvojem prometa, ki je potekal iz tržaškega pristanišča v notranjost. Tako se je iz zaselka ovčerejcev v 16. stoletju, prek izgradnje južne železnice sredi 19. stoletja, ki je prek Ljubljane povezala Dunaj s Trstom, in kasneje še z istrsko progo z razcepom v Divači, razvila v pomembno prometno križišče. Danes o pomenu železnice pričata muzejska parna lokomotiva na bližnji železniški postaji in ohranjen vodohran na vrhu vzpetine. Vodohran je zagotavljal vodo parnim lokomotivam, ki so po slovenskih tleh potovale vse od prvega vlaka leta 1846 do zadnje parne lokomotive na naših tleh leta 1978.

Proga med Divačo in Koperom je bila zgrajena leta 1967 in predstavlja edino železniško povezavo koprškega pristanišča z zaledjem. Od julija 2018 je proga tudi uradno preobremenjena, promet po njej poteka vse počasneje in z zamudami. Tudi to je eden od razlogov za izgradnjo drugega tira. V sklopu projekta »Zunanja ureditev za info točko Divača v okviru 2. železniškega tira Divača–Koper« je predvidena zunanja ureditev območja za namene prezentacije zgodovinskega razvoja železnice in 2. železniškega tira Divača–Koper. Preurejen bo plato na raščnem terenu med vodohranom in nadvozom nad železniško progo na postaji Divača na način, da se bodo na njem v liniji izvedle prostostoječe

informativne table in daljša klop na utrjeni peščeni površini. Celotno območje okrog vodohrana bo krajinsko urejeno. Zasnova upošteva varen in univerzalen dostop za vse uporabnike. Predvidena je ena glavna dostopna utrjena peščena pot, na kateri se bodo zvrstili elementi. Pot se bo razširila na območju dostopa ter na območju vodohrana. Vzpostavljena bo tudi ožja pot do vodohrana, v primeru, če se bo vodohran uporabljal.

**Občina Divača**

Foto: arhiv Občine Divača



## INTENZIVNA DELA NA TRASI DRUGEGA TIRA

Drugi tir bo 27,1 kilometra dolga nova železniška proga od Divače do Kopra, ki bo potekala skozi 7 predorov in čez 3 viadukte.

Izvajalci predorskih del so trenutno izkopal že 25 kilometrov glavnih in servisnih cevi drugega tira. Trenutno je odprtih 10 izkopnih delovišč podzemnih del vzdolž celotne trase, vsak teden se izkoplje približno 350 metrov. Izvajalci del morajo na celotni trasi izkopati 37 kilometrov predorov, ker morajo ob glavnih izkopati tudi servisne cevi.

Pospešeno se gradita tudi viadukta Gabrovica in Vinjan. Pri viaduktu Gabrovica, ki poteka pod avtocestnim viaduktom Črni Kal, so stebri že končani, »vodoravni« del mostu





oziroma prekladna konstrukcija pa je zgrajena do polovice. Osapska dolina se tako spreminja, viadukt pa ustvarja prijetnejši vizualni vpliv na celotno veduto. Viadukt Vinjan je s 620 metri najdaljši viadukt na trasi drugega tira in premošča Vinjansko dolino.

#### Podhod pod drugim tirom je že zgrajen

Za občane divaške občine je mogoče zanimivejši podatek, da je podhod pod bodočo železniško progo Divača–Koper že zgrajen. Krasoslovna naravoslovna učna pot Divaški Kras bo tako omogočala, da bodo obiskovalci pod železnico znova prišli do Divaške jame. Zaradi del, ki so se izvajala ob izgradnji drugega tira, je namreč nekaj časa dostop bil omogočen le po glavni cesti Divača–Lokev preko nadhoda, ki pa je bil brez pločnika in za pešce zato nevaren. Podhod se je pričel izdelovati konec aprila, dokončan in asfaltiran pa je bil v juliju.



**ZTDK, d. o. o.**

Foto: arhiv ZTDK, d. o. o.

## RESTAVRIRANJE FASADE CERKVE NE LADJE SV. TOMAŽA V FAMLJAH

Ministrstvo za kulturo je objavilo rezultate Javnega razpisa za izbor kulturnih projektov na področju nepremične kulturne dediščine in kulturnih projektov iz programa sanacije najbolj ogroženih in najpomembnejših kulturnih spomenikov v letih 2023 in 2024. Veseli nas, da vam lahko sporočimo, da je bil v sklopu 2 (sofinanciranje izvedbe konservatorsko-restavratorskih posegov) kot najbolje ocenjen projekt: Restavriranje fasade cerkvene ladje sv. Tomaža v Famljah.

Cerkev svetega Tomaža v Famljah je bila v leta 2018 deležna nujnih restavratorskih posegov zaradi hudega propadanja fresk iz leta 1460 v notranjosti prezbiterja. Dve leti kasneje (2020) je bila zaradi pronicanja vode v notranjost restavrirana tudi zunanjsčina prezbiterja. Ker je bila prijava na letošnji razpis uspešna, bo izvedeno restavriranje cerkvene ladje z zvončnico. Občina Divača bo za namen izvedbe restavratorskih del namenila 9.435,00 EUR sredstev iz proračunske postavke za obnovo cerkva.

Nekaj o zgodovini cerkvice: kamnita cerkva sv. Tomaža stoji sredi vasi Famlje. Zidava v pravilnih skladih klesanega kamna kaže, da je morda še iz romanske dobe. Prezbiterij, ki je poslikan s freskami, je najbrž nastal sredi 15. stoletja. V arhivskih virih je cerkev prvič omenjena leta 1526. Kasneje je bila predelana in zvišana. Leta 1647 je dobila nov portal. V istem stoletju so k njenemu pročelju prislonili lopo ali klonico in najbrž tudi zvonč-

nico z dvema linama, ki sta že dolgo prazni. Eden izmed zvonov je bil iz 15. stoletja. Na pročelju pod zvončnico je ovalen kamen z letnico 1735. Na oltarju v prezbiteriju je slika, ki jo je leta 1862 naslikal slikar Pavel Kunl, rojen leta 1817 v Mladi Boleslavi na Češkem. Do leta 1965 je bila cerkva

pokrita s skrilami, takrat pa so jih namoestili s korci.

Želimo si uspešne izvedbe restavriranja.

**Občina Divača**

Foto: arhiv Občine Divača



## SESTANEK S PREDSTAVNIKI DARS-A NA TEMO PROTIHRUPNIH OGRAJ

5. julija 2023 so se županja Alenka Štručl Dovgan, podžupan Mario Benkoč in sodelavec občinske uprave Boštjan Delak sestali s predstavniki družbe DARS na temo protihrupnih ograj na avtocesti v Občini Divača. Dogovorili so se, da se v obratovalni monitoring hrupa, ki ga DARS izvaja vsakih 5 let, v letu 2023 umestita in izvedeta tudi meritvi hrupa v Dolnjih Ležečah in Dolenji vasi. Če se bo v poročilu o navedenih meritvah (objava poročila je predvidena v letu 2024), ugotovilo

preseganje vrednosti kazalnikov hrupa, bo izvedeno projektiranje. Nato bo projekt umeščen v načrt izvedbe in končno postavitev protihrupnih ograj na ocenjeno kritičnih odsekih avtoceste v Občini Divača. Zavedamo se, da ta pot zna trajati, a verjamemo, da gremo v pravo smer. Korak za korakom stopamo do željenega cilja – do postavitve protihrupnih ograj in boljše kakovosti življenja naših občank in občanov.



**Občina Divača**  
Foto: splet

## ZAKLJUČEK GRADBENIH DEL NA POVEZOVALNEM VODOVODU ILIRSKA BISTRICA–RODIK; SKLOP 10 IN SKLOP 12

Občina Divača je skupaj s partnerji projekta Občino Hrpelje - Kozina in vodilnim partnerjem Občino Ilirska Bistrica začela v letu 2016 s prijavo skupnega projekta »**Povezovalni vodovod Ilirska Bistrica–Rodik**« za pridobitev sredstev sofinanciranja. Razlog za to je bil, da so se na Brkinskem vodovodu zaradi dotrajanosti pogosto pojavljale okvare, katerih posledice so bile pogoste prekinitve dobave pitne vode. Kar nekaj naselij v Brkinih ni imelo dostopa do pitne vode iz javnega vodovoda, temveč so se oskrbovala z vodo iz manj ustreznih lokalnih vodovodov. Tako so se občine Divača, Hrpelje - Kozina in Ilirska Bistrica odločile za izgradnjo povezovalnega vodovoda Ilirska Bistrica–Rodik, ki povezuje ilirskobistriški in kraški vodovod.

V Varejah je izvedena prva faza izvedbe razdelilnega omrežja in prva faza asfaltiranja. Obveščamo še, da se bo razdelilno omrežje po vaseh, s tem pa tudi ureditev ceste po vaseh, izvedlo v naslednjih 2–3 letih:

- Vareje (drugi del vasi),
- Misliče (drugi del vasi),
- Vatovlje,
- Potok pri Podgradu,
- Podgrad.

**Obveščamo, da so gradbena dela za sklop 10: sekundarni vodovod Artviže–Vareje in za sklop 12: sekundarni vodovod Vareje–Podgrad pri Vremah zaključena. Trenutno poteka postopek pridobivanja uporabnega dovoljenja za povezovalni vodovod Ilirska Bistrica–Rodik za oba navedena sklopa.**

S povezovalnim vodovodom Ilirska Bistrica–Rodik se bo izboljšala vodooskrba v 53 naseljih s 10.330 prebivalci, 272 prebivalcem pa bo na novo zagotovljen varen dostop do zdravstveno ustrezne pitne vode. Povezovalni vodovod bo tako zagotovil vodo občinam Ilirska Bistrica, Hrpelje - Kozina in Divača. Poleg tega bosta s tem postala povezana ilirskobistriški in kraški vodovod, ki bosta v primeru pomanjkanja vode lahko pridobila vodo iz povezanega vodnega vira.

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Kohezijskega sklada.

**Občina Divača**





## POSTAJALIŠČE ZA AVTODOME V DIVAČI

V letu 2022 se je v sklopu projekta LAS Krasa in Brkinov »Ureditev dodatne zelene turistične infrastrukture – Za lepše okolje« uredilo postajališče za avtodome v Divači.

Kot poroča ORA Krasa in Brkinov – vodilni partner LAS Krasa in Brkinov, sta v Divači od januarja do maja 2023 počivala kar 302 avtodoma. Najverjetneje ste vsi opazili, da je postajališče odlično obiskano, skoraj vsak dan povsem polno, živahno in služi svojemu namenu. Z izvedenim projektom smo zelo zadovoljni in se veselimo nadaljnjih projektov.



Občina Divača

Foto: arhiv Občine Divača

## PARTICIPATIVNI PRORAČUN OBČINE DIVAČA 2023 – STANJE PROJEKTOV, KI SO V IZVAJANJU

Opisana sta dva projektna predloga, ki sta trenutno že v izvajanju, in sicer v Danah pri Divači in v Divači.

### Projektni predlog: Dodatna oprema za rekreacijske površine za ureditev okolice Dane pri Divači

Naziv proračunske postavke: 160389 – Dodatna oprema za rekreacijske površine za ureditev okolice Dane pri Divači

Proračunska sredstva: 10.000,00 EUR

Stanje na projektu:

Že v lanskem letu so s pomočjo participativnega proračuna v Danah pri Divači pridobili nove rekreacijske površine. Namen letošnjega projektnega predloga pa je bila dodatna ureditev teh površin. Do sedaj je bilo narejeno:

- nakup in postavitve dveh rokometnih golov,
- zbetoniran podstavek za monta-

žo fitnes naprave na prostem in naročilo naprave (fitnes naprava pride 7. 8. 2023),

- zbetonirani podstavki za montažo dodatne panelne ograje (ograja je že dobavljena, treba jo je še zmontirati),
  - v avgustu izvedba prekopa ceste za priklop vodovoda (zemeljska dela postavitve cevi do igrišča so že izvedena);
- Do sedaj je bilo porabljenih: 6.791,08 EUR
- Dela, ki bodo še narejena v avgustu in septembru:
- dobava pitnika za vodo, stroški preklopa in drugih zemeljskih del, zaboj za spravilo športnih rekvizitov, stojalo za kolesa, klop in miza.

### Projektni predlog: Fitnes naprave v naravi v Divači

Proračunska postavka: 160388 – Fitnes naprave v naravi v Divači  
Vrednost: 10.000,00 EUR

Stanje na projektu:

Izbran je bil ponudnik za dobavo sedmih fitnes naprav na prostem. V tem trenutku je vseh sedem fitnes naprav že postavljenih na igrišče. Trenutno je v dobavi tabla s slikami in opisi fitnes naprav. Predvideva se, da bo tabla v začetku avgusta 2023 tudi postavljena. S tem bo projektni predlog zaključen.

Otroško igrišče Gabrovo naselje tretja faza (2021, 2022, 2023) – prvo leto (2021) so bile postavljene gugalnice, v drugem letu (2022) sta bila postavljena tobogan in večnamensko igralo, v letošnjem letu pa smo postavili majhno tribuno, plezalo in betonski plato za zunanje igre.

Ostali projektni predlogi še čakajo na dopolnitve in dodatna usklajevanja, ki so potrebna za realizacijo.

Občina Divača

Foto: arhiv Občine Divača



## UPRAVNO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE JE IZDALO PRAVNOMOČNO SODNO ODLOČBO V ZVEZI Z UPRAVNIM SPOROM

Upravno sodišče Republike Slovenije je v zvezi z upravnim sporom, ki ga je zoper Volilno komisijo Občine Divača sprožil Robert De Lucia, izdalo pravnomočno sodno odločbo.



Junija 2023 je Upravno sodišče Republike Slovenije, oddelek v Novi Gorici, v senatu, ki so ga sestavljale višje sodnice Jasna Šegan kot predsednica ter Lea Chibai in Valentina Rustja kot članici, v volilnem sporu pritožnika Roberta De Lucie zoper toženo stranko Občinsko volilno komisijo Občine Divača zaradi varstva volilne pravice o pritožbi pritožnika razsodilo, da se pritožba zavrne.

**Občina Divača**  
Foto: arhiv Občine Divača

## OBVESTILO O ZAČASNEM ZAPRTJU KRAJEVNIH URADOV DIVAČA, HRPELJE IN KOMEN

Krajevni uradi Divača, Hrpelje in Komen, ki delujejo na območju Upravne enote Sežana, **so izjemoma zaprti v času od 1. julija 2023 do vključno 31. avgusta 2023** zaradi nemotenega zagotavljanja upravnih storitev na sedežu upravne enote.

V tem času lahko stranke vse upravne storitve, ki se opravljajo na krajevnem uradu, opravljajo na sedežu Upravne enote Sežana, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana.

Zahvaljujemo se vam za razumevanje.

**Upravna enota Sežana in Občina Divača**

## PRISTOJBINE ZA VZDRŽEVANJE GOZDNIH CEST

V zadnjem času prihaja do povečanega števila vprašanj v zvezi s plačevanjem pristojbin za vzdrževanje gozdnih cest. Zato posredujemo vsem zainteresiranim naslednje sporočilo.

Plačevanje pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest določa Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93 in naslednji), natančneje pa jo definira Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Uradni list RS, št. 38/94 in naslednji) – v nadaljevanju »Uredba«.

V 3. členu Uredbe je določeno, da: »Pristojbino plačujejo lastniki gozdov (v nadaljnjem besedilu zavezanci): fizične in pravne osebe, ki so kot lastniki gozdnega zemljišča vpisani v katastrskem operatu po stanju na dan 30. junija leta, za katero se pristojbina odmerja.

Pristojbina se ne plačuje od varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom, ki so razglašeni s predpisom vlade, in od gozdov v območjih, ki s cestami niso odprta.

Šteje se, da območje ni odprto s cestami, če je večje od 100 ha in je povprečna pravilna razdalja več kot 1200 m in več kot 800 m za spravilo z žičnico.

Območja gozdov iz drugega odstavka tega člena ugotovi Zavod za gozdove Slovenije. Parcelne številke gozdov v teh območjih Zavod sporoči pristojnemu davčnemu uradu.«

Kot je razvidno iz navedenega besedila, plačujejo pristojbino vsi lastniki gozdov razen izjem, ki so v besedilu člena točno definirane - pristojbina se torej NE plačuje od:

- varovalnih gozdov,
- gozdov s posebnim namenom in
- gozdov v območjih, ki s cestami niso odprta (Uredba natančno definira, kakšno mora biti to območje, poleg kriterija 100 ha je treba upoštevati tudi pravilno razdaljo).

Kot to določa zakonodaja, je lastnik gozda torej dolžan plačevati pristojbino tudi v primeru, ko skozi določene gozdne parcele gozdna cesta ne poteka. Naj poudarimo, da Uredba ne govori o »gozdovih brez cest«, ampak o »gozdovih, ki s cestami niso odprti«. Pri tem je treba upoštevati dvoje. Gozdne ceste ne odpirajo samo parcel, skozi katere potekajo, ampak odpirajo določeno vplivno območje, ki zajema tudi parcele brez gozdnih cest.

Uredba pri definiranju pojma »gozdovi, ki s cestami niso odprti« ne govori le o gozdnih cestah, temveč tudi o drugih cestah, kar so lahko tudi javne ceste in te dejansko odpirajo dobršen del slovenskih gozdov.

Naj še dodamo, da Zakon o gozdovih v 38. členu določa, da »Zavod vodi evidenco o gozdnih cestah in oceni površino neodmerjenih gozdnih cest, ki se odšteje pri osnovi katastrskega dohodka za odmero davka in drugih dajatev«. Vsako leto mora Zavod za gozdove Slovenije posredovati FURS-u sezname tistih gozdnih parcel, za katere se pristojbina ne plačuje, in podatke ocen površine gozdne ceste na parceli, ki se odšteje pri osnovi za določitev katastrskega dohodka.

Višina pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest je odvisna od višine katastrskega dohodka, saj se plačuje v višini 14,7 % od katastrskega dohodka zasebnih gozdov in 20 % katastrskega dohodka državnih gozdov. Pristojbino lastniki gozdov plačajo FURS-u, ki jo nato na podlagi razdelilnika iz Uredbe o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Uradni list RS, št. 38/94 in nasled-

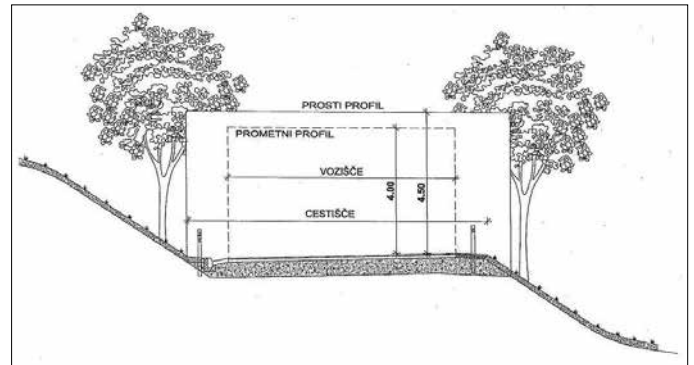


nji) razdeli na občine, ki zagotavljajo izvedbo vzdrževanja gozdnih cest ne glede na lastništvo (izbira izvajalca, pogodba, plačilo ...). Naloga Zavoda za gozdove pa je, da pripravi letni program vzdrževanja gozdnih cest in izvaja nadzor nad opravljenimi deli.

**Lastniki gozdov, ki se z odmero višine pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest ne strinjate, se lahko na prejeto odločbo pisno ali ustno pritožite na Ministrstvo za finance oziroma pristojni urad FURS-a, kot je to navedeno v pravnem pouku prejete odločbe.**

## OBVESTILO MEDOBČINSKEGA INŠPEKTORATA IN REDARSTVA – VEGETACIJA

Ob rednem nadzoru cest in pločnikov zaposleni v Medobčinskem inšpektoratu in redarstvu (MIR) ugotavljajo, da vegetacija pogosto sega čez zidove ali ograje nad cestišče lokalnih cest ter s tem ovira varen potek prometa pešcem in vozilom. Pri tem bi vas MIR rad opomnil, da je treba živo mejo in vse drevje, ki ga imate posajenega in morebiti sega na cestišče ali pločnike, **porezati v celotni višini** v takem obsegu, da je zagotovljen prost profil ceste, kar pomeni prosta višina nad cesto najmanj 4,5 m, po širini obrezano najmanj do zunanega roba bankine, kjer bankine ob cestišču ni, pa najmanj 1 m od roba asfalta ceste (glej skico).



Vse občane zato pozivamo, da porežejo **vso vegetacijo, ki visi na cestišču ali pločniku**. Če tega ne boste storili, bo to na vaše stroške storil izvajalec rednega vzdrževanja ceste. Ulveden bo tudi postopek o prekršku po 1. odstavku 6. člena Zakona o cestah (ZCes-2), ki določa: »Prepovedano je izvajati ali opustiti kakršna koli dela na javni cesti, na zemljiščih ali na objektih ob javni cesti, ki bi lahko škodovala cesti ali ogrožala, ovirala ali zmanjšala varnost prometa na njej.« Za prekršek je predpisana globa v višini 500 EUR.

Prav tako vas opozarjamo na določilo 32. člena Odloka o načinu opravljanja obveznih lokalnih gospodarskih javnih služb zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov, da je **prepovedano sežiganje komunalnih odpadkov, med katere sodi tudi zeleni odrez, na prostem, na mestu nastanka in v strnjanih naseljih**, za kar je predpisana globa 400 EUR. Zeleni odrez lahko odložite na domači kompostnik ali pa ga oddate na Zbirni center Komunale Sežana – CERO.

## DEINSTITUCIONALIZACIJA DOMA NA KRASU – OBISK MINISTRA ZA SOLIDARNO PRIHODNOST SIMONA MALJEVCA

V torek, 18. julija 2023, je Občino Divača obiskal minister za solidarno prihodnost Simon Maljevac. Na terenu ob hiši na Partizanski ulici 10 so bili poleg županje Alenke Štrucl Dovgan prisotni še poslanka v državnem zboru Andreja Živic, občinska svetnica v Sežani Alenka Miklavec, v. d. direktorja Doma na Krasu Goran Blaško, občinski svetniki in občani Divače.

Obpravnavali so aktualno problematiko preseljevanja stanovalcev Doma na Krasu v našo občino. Občane je zanimalo predvsem, koliko stanovalcev se bo še preselilo v Divačo in kaj bo v hiši na Partizanski 10, ki se trenutno prenavlja.

Vsi prisotni smo se strinjali, da bo

potrebno najustrežnejšo rešitev za uporabo objekta najti v soglasju z občani. Minister Simon Maljevac je obljubil, da bomo tako občina kot občani redno obveščeni o vseh aktivnostih.

Predstavnica CI je ministru zastavila nekaj vprašanj, na katera s strani ministrstva ne dobi odgovorov. Minister Maljevac ji je obljubil, da bo odgovore na zastavljena vprašanja prejela.

Napake, storjene v preteklosti, se ne smejo več ponoviti. Občina in občani moramo biti ažurno seznanjeni z vsemi aktivnostmi, ki jih bosta izvajala



Dom na Krasu in ministrstvo v naši občini.

Občina Divača  
Foto: zajem zaslona  
TV Koper/Capodistria

# MESEČNE DELAVNICE DOMA NA KRASU, DE SEŽANA V STANOVANJSKIH SKUPNOSTIH V DIVAČI

Dom na Krasu, DE Sežana v stanovanjskih skupnostih v Divači pripravlja mesečne delavnice, ki so namenjene tudi lokalni skupnosti. Delavnice potekajo vsak drugi teden v mesecu. K udeležbi vabijo vse občanke in občane.



## SEPTEMBER 2023

Po dogovoru z ljudsko pesnico in kulturno delavko Alojzijo Bratina - Lojzko z Burjuce bo pripravljen literarni večer z naslovom Literatura na dvorišču, ki smo ga v Sežani že izvedli in je bil zelo lepo sprejet.

Datum in ura bosta posredovana po dogovoru z pesnico. Predvideva se, da bo to petek zvečer.

## OKTOBER 2023

**10. 10. 2023, 10.00–12.00**

Delavnica RIMAMO RIME (delavnico rimanja rim bo izvedel stanovalec Iztok Šefran, ki je tudi poet in ima izjemen talent za rimo in pesništvo).

## NOVEMBER 2023

Izjemoma bo novembrska delavnica izvedena konec meseca, saj se bodo izdelovali adventni venčki.

**28. 11. 2023, 10.00–12.00**

Delavnica izdelovanja ADVENTNIH VENČKOV (Karmen in Damjana Š.).

## DECEMBER 2023

**12. 12. 2023, 10.00–12.00**

Delavnica izdelovanja NOVOLETNIH OKRASKOV IZ FILCA (Karmen in Damjana Š.).

**Dom na Krasu, DE Sežana**

Foto: arhiv Občine Divača

## RECIMO DOVOLJ VANDALIZMU!

Na območju Divače in nekoliko širše, vse do pokopališča v obdobju več mesecev zaznavamo povišano stopnjo vandalizma oz. uničevanja ter poškodovanja javne lastnine. Vandalizem se odvija na javnih objektih osnovne šole, vrtca, pokopališča, tržnice in žal tudi na etnološkem spomeniku Škrateljnovе domačije, ki je identitetni simbol Divače.

Trenutno se stroški vandalizma gibljejo že v več tisoč evrih, ki bi jih lahko namesto v popraviljanje škode vložili v veliko bolj koristne namene.

V zadnjih dneh sta bila poškodovana objekta tržnice in Muzeja slovenskih filmskih igralcev (več na fotografijah). Napadena in deloma uničena je konstrukcija letnega kina, na kateri storilci iztikajo ključne elemente in po kateri se obešajo, poškodovan je bil ledomat, porisan in popackan zunanji kamniti pult. Kamnite kocke za sedenje zunaj so bile prevrnjene.

Poškodovane so bile na njih pritrjene led luči. Povsod se pojavljajo grafiti, ki jih ne moremo uvrstiti v t. i. »street art«, ampak gre za očitno grafitiranje v smislu vandalizma – objestno popisovanje in čečkanje brez prave sporočilne vrednosti. Tržnica je vseskozi tarča zažiganja površin, smetenja in packanja vseh vrst.

Do sedaj smo že in bomo še storjena dejanja prijavili pristojnim organom pregona, ki zadeve že raziskujejo in bodo v skladu z veljavno zakonodajo tudi ukrepali. Nikakor nas ne moti druženje na lokacijah, ampak



tovrsten odnos kliče po tem, da se na to opozori. Vse občane, ki zasledite sledove vandalizma, lepo prosimo, da nas kontaktirate in nam slednje sporočite, saj le tako lahko dovolj hitro stanje saniramo do točke varnosti za vse.

**Recimo dovolj vandalizmu  
in ustvarjajmo kraj,  
ki si ga vsi želimo!**

Na Občini Divača se zavedamo, da je navedena problematika kompleksen družbeni problem nasilja, ki se ga ne more zanemariti in na katerega je treba opozarjati z namenom, da ga je vedno manj oz. da se ga prepreči. Zato bomo v prihodnje premislili o preventivnih programih za preprečevanje vandalizma. Do takrat pa vas prosimo, sodelujmo, spoštujmo se med seboj in spoštujmo ter čuvajmo kraj, ki je nenazadnje naš dom.



# EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI

## Napovedujemo



REPUBLIKA SLOVENIJA  
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,  
PODNEBJE IN ENERGIJO

Pogosto slišimo, da sodoben slog življenja ni trajosten. Izraz pomeni, da svoje potrebe zadovoljujemo na načine, ki dobesedno ogrožajo našo prihodnost in prihodnost naših potomcev. To še zlasti velja za promet, ki je eden glavnih virov onesnaževanja zraka, vzrok podnebnih sprememb, telesnih poškodb in tudi smrti. Sprememba naših navad, povezanih z mobilnostjo, je tako rekoč življenjskega pomena. Promet porabi tretjino vse primarne energije in je eden največjih ter najbolj razpršenih porabnikov neobnovljivih virov energije.

leto povečujejo tudi izpusti toplogrednih plinov v ozračje.

### TRAJNOSTNA MOBILNOST

Trajnostna mobilnost je premikanje na trajnostni način, kar vključuje hojo, kolesarjenje, uporabo javnega potniškega prometa in alternativne oblike mobilnosti. Cilj trajnostne mobilnosti je zagotavljanje učinkovite in enakopravne dostopnosti za vse, pri čemer je poudarek na omejevanju osebne motorne prometa in porabe energije ter spodbujanju trajnostnih potovalnih načinov. Z ukrepi prometne politike moramo zagotoviti, da je potreba vsakogar po premikanju zadovoljena, vendar ob nižjih stroških in manjših stranskih učinkih, tveganju in porabi naravnih virov. Z doseganjem ciljev trajnostne mobilnosti prispevamo k zmanjšanju izpustov toplogrednih plinov, čistejšemu zraku v mestih, večji kakovosti bivanja, javnemu zdravju in socialni pravičnosti.



### KAKO JE AVTOMOBIL POSTAL SOVRAŽNIK DOBREGA ŽIVLJENJA?

Vsak dan se na naših cestah kuhajo podnebne spremembe, prihaja do prometnih nesreč, prižigajo se rdeče luči zaradi naraščajočih števil obolenih in vrstijo neprespene noči zaradi hrupa. Za vsemi temi škodljivimi posledicami se skriva motoriziran promet, ki znižuje kakovost življenja in povečuje tveganja za številne neljube učinke. Vsemu temu bi se lahko izognili s preiščeno uporabo trajnostne mobilnosti, ki odpira vrata učinkovitejšemu, bolj zdravemu in predvsem bolj poštenemu načinu premikanja. Evropski teden mobilnosti je vsakoletna priložnost, da spremenimo svoje potovalne navade.

### ODVISNI OD AVTOMOBILA

Sodoben življenjski slog od ljudi zahteva večjo mobilnost, zaradi česar se povečuje odvisnost od avtomobilov. V preteklih letih sta se v Sloveniji opazno povečala število registriranih motornih vozil in obseg motoriziranega prometa. Najhitreje narašča osebni motorni promet, predvsem zaradi zmanjšane zanimanja ljudi za javni potniški in železniški promet. Kljub tehničnim izboljšavam avtomobilov se s povečevanjem števila registriranih motornih vozil iz leta v

Avto že dolgo ni več v modi, to zdaj vemo že vsi. Zato vsako leto **med 16. in 22. septembrom PRIREDIMO EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI** in okrasimo ulice ter pozovemo k spremembi potovalnih navad. Letos pod sloganom: **Varčne poti**. Trajnostno mobilnost slavimo že več kot 20 let. **Vsako leto nas je več za zdravo mobilnost.**

## AKTIVNOSTI OB EVROPSKEM TEDNU MOBILNOSTI 2023 V OBČINI DIVAČA

»NA KOLO ZA ZELEN SVET IN MODER PLANET!« (16. 9. 2023, ob 9. uri)

16. 9. 2023, na prvi dan Evropskega tedna mobilnosti 2023, bo Občina Divača organizirala kolesarski izlet iz mesta Divača do čudovitih Škocjanskih jam. Pridružite se nam! Zbirno mesto bo v Divači na **parkirišču ob električni polnilnici, dostop z ulice** Trg 15. aprila 1 b.

Namen izvedbe kolesarskega izleta je seznanitev občanov o možnostih koriščenja koles iz že obstoječega sistema Kras Brkini bikes, prav tako pa ozaveščanje občanov o že obstoječih trajnostnih načinih mobilnosti in prelepih kolesarskih poteh, ki lahko polepšajo marsikatero popoldne, dan, praznik ali konec tedna celotni družini v Občini Divača.

Udeleženci boste prejeli nagrade – kolesarske majčke z napisom slogana na hrbtu »Na kolo za zelen svet in moder planet!«, ki jih bomo delili na dan kolesarskega izleta. Udeleženci se bomo od Divače do Škocjanskih jam lahko peljali s svojimi kolesi ali pa boste koristili kolo iz sistema Kras Brkini bikes. V informacijskem centru Škocjanskih jam bo v sodelovanju z JZ park Škocjanske jame organizirano predavanje »Zakaj so Škocjanske jame vpisane na seznam svetovne dediščine UNESCO«. Predstavitve bo v manjši predavalnici ob muzeju v informacijskem centru. Organizirana bo tudi malica. Po druženju bo sledil povratek v Divačo.

Zaradi lažje organizacije aktivnosti vas vabimo, da oddate spletno prijavo, ki bo dostopna na naši spletni strani, lahko tudi pišete na [obcina@divaca.si](mailto:obcina@divaca.si) ali nas pokličete. Dobrodošli vsi!

### **Promocijska stojnica v Divači (16. 9. 2023 v sklopu dogajanja Občinski praznik po občinskem prazniku – Skupnostno povezani, ob 17. uri)**

16. 9. 2023 bomo Občina Divača v sodelovanju z ORO Krasa in Brkinov, d. o. o., Zavodom Sopotniki in družbo Toyota Slovenija izvedli promocijsko stojnico v Divači, kjer bomo občankam in občanom predstavili možnosti trajnostne mobilnosti v naših krajih – storitev prevozov na zahtevo, storitev brezplačnih prevozov za starejše in Kras Brkini bikes.

Namen stojnice je, da se vse generacije na prikupen in živahen način z igrami in kvizom seznanijo o možnostih trajnostne mobilnosti, ki že obstajajo v naši občini. Občanke in občani boste za sodelovanje prejeli nagrade, zato še posebej vabljeni, da se ustavite na naši stojnici!

### **Javna tribuna: »Učinkovita urbana in ruralna mobilnost – utopija ali realnost?« (21. 9. 2023, ob 18. uri)**

Z javno tribuno vas želimo podrobneje seznaniti s pojmom trajnostne mobilnosti in o možnostih, ki jih na tem področju občina že nudi svojim občanom. Prav tako želimo predstaviti trajni ukrep oz. nakup trajnega sredstva na področju trajnostne mobilnosti v smislu umirjanja prometa v naseljih.

Trajnostna mobilnost je na podeželju zaradi razpršenosti poselitve in večjih razdalj poseben izziv in precej drugačna zgodba kot v mestih. Še posebej se to pozna pri zagotavljanju možnosti mobilnosti ranljivim skupinam ljudi, kot so starejši in družine z nizkimi dohodki, ki živijo v deprivilegiranih območjih slovenskega podeželja. Praznjenje podeželja in demografska sprememba sta v divaški občini posebej občutni. A če se na eni strani podeželje prazni, se na drugi strani samo naselje Divača (urbani del) polni. Na ta način v upravljanju prostora občine, ki je hkrati zaradi izjemne vrednosti v smislu naravnih vrednot (UNESCO), občutljiv, nastaja vrsta izzivov. Ne le pri mobilnostnih navadah občanov. V naši občini namreč obstaja tudi drugi mobilnostni izziv, in to je prevoz turistov, ki v Divačo pridejo z vlakom, nato pa želijo obiskati Škocjanske jame – od Divače do Škocjanskih jam je vendarle razdalja, ki jo je treba premagati.

V občini je najbolj pogost način mobilnosti osebno vozilo, saj se ljudje od doma do destinacij zapeljejo prav z njim. Trenutno se na območju občine nudi troje vidnejših možnosti trajnostne mobilnosti v smislu povezovanja med urbanim in ruralnim po načelih trajnostne mobilnosti: So-

potniki – brezplačni prevozi za starejše, storitev Lokalno povezani (prevozi na zahtevo s pomočjo mobilne aplikacije ToyotaGo) in Kras-Brkini bikes (sistem izposoje koles v štirih kraško brkinskih občinah).

Na moderirani javni tribuni vam bomo predstavili:

- termin trajnostne mobilnosti in pomen le-te za spopadanje s podnebnimi spremembami ter za kakovostno življenje ljudi;
- kaj je to sopotništvo in kaj prevoz na zahtevo;
- predstavitev trajnostne mobilnosti v Občini Divača in izvedenega trajnega ukrepa – umiritev prometa v Gabrovem naselju na podlagi predloga občana (participacija občanov);
- pomen dostopa do storitev na podeželju za ranljive skupine ljudi – razmislek o mrežah storitev na podeželju;
- inovativne načine trajnostne mobilnosti: prevoz na klic – razvoj mobilne aplikacije ToyotaGo in lokalna iniciativa na Krasu in v Brkinih – Lokalno povezani;
- povezovanje javnega, gospodarskega in nevladnega sektorja za uresničitev načel trajnostne mobilnosti;
- pomen participacije občanov pri soodločanju o izvajanju trajnostnih ukrepov;
- razmislek, kako vzpodbujati načela trajnostne mobilnosti na podeželju, kako spreminjati navade, vedenjske vzorce ljudi;
- kot dodatne vzpodbude za naprej predstavitev prizadevanj za aktivno pot otrok v šolo inčasne ali stalne ukrepe za preobrazbo javnega prostora v majhnih mestih;
- dobre prakse;
- odprte debate med govorniki in publiko.

### **Govorci:**

Marko Peterlin, IPOP, Inštitut za politike prostora

Marjeta Benčina, Focus, društvo za sonaraven razvoj

Marko Zevnik, Zavod Sopotniki, zavod za medgeneracijsko solidarnost

Jerneja Modic, Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov

Maša Meden, Toyota Adria, d. o. o.

Mario Benkoč, podžupan Občine Divača

### **TRAJNOSTNI PRIHODI ZAPOSLENIH NA OBČINI NA DELO (22. 9. 2023)**

V občinski upravi Občine Divača se večina zaposlenih na delo pripelje z osebnim vozilom.

Na Dan brez avtomobila se bo vsaj polovica zaposlenih odpravila od doma s pomočjo prevoza na zahtevo – Lokalno povezani, ki hkrati s tem, da je to prevoz na zahtevo, pomeni tudi sopotništvo. Pripeljali pa se bodo tudi z avtobusom, vlakom ali s kolesom.

### **»Lokalno je svetovno!« (23. 9. 2023, 9.00–12.00)**

(mobilnostna akcija)

S to akcijo vas želimo vzpodbuditi k uporabi mobilne aplikacije ToyotaGO oz. storitve prevozov na zahtevo Lokalno povezani.

V soboto, 23. septembra, bo tako omogočen prevoz na zahtevo izven vsakdanjega urnika za občanke in občane Divače od njihovih domov do zavarovanega območja Parka Škocjanske jame, kjer bo ob 10. uri organiziran voden ogled



tega območja po krožni učni poti. Udeleženci boste ob začetku izleta prejeli tudi majčke s sloganom akcije – »Lokalno je svetovno!«, da si jo boste lahko shranili kot spomin. Slogan se nanaša na pomen povezovanja lokalnega prebivalstva z UNESCO svetovno dediščino Škocjanskih jam.

Želja občine je, da bi preko dobre izkušnje na ta dan občanke in občani storitev prevozov na zahtevo uporabili tudi za druge namene; pri vsakdanjih opravkih, prevozih otrok na zunajšolske dejavnosti, za prihod na delo idr.

Občina Divača želi z aktivnostjo vzpodbuditi občane, da z drugačnim vedenjskim vzorcem prispevajo k trajnostni mobilnosti v občini.

## UMIRITEV PROMETA V GABROVEM NASELJU V DIVAČI

V Gabrovem naselju v Divači bo z izrisom simbolov na vozno površino (območje omejene hitrosti – cona 30) izveden ukrep umiritve prometa v tem delu naselja. Pobuda za ukrep umiritve prometa je prišla s strani občana, ki tam živi, občina pa se je odločila ta predlog upoštevati in iti v izvedbo.

Trajnostni ukrep bo kot dobra praksa participacije občank in občanov k odločanju občine v zvezi z nakupom trajnih sredstev na področju trajnostne mobilnosti predstavljen med Evropskim tednom mobilnosti 2023 na organizirani javni tribuni.

**»ŽUPANI ZA VOLANI« in zahvala prostovoljcem, ki rešujejo problematiko mobilnosti starejših, v sodelovanju z Zavodom Sopotniki, zavodom za medgeneracijsko solidarnost (19., 20. in 22. 9. 2023)**

Med Evropskim tednom mobilnosti bosta za krmila vozil Sopotnikov, ki v divaški občini vse od leta 2014 nudijo brezplačne prevoze za starejše, sedla županja in podžupan Občine Divača ter se preizkusila v prostovoljski vlogi. Na ta način bosta javno izkazala podporo rešitvi, ki je nastala iz preproste želje pomagati ranljivim starejšim, ki živijo od-

daljeni in osamljeni v vaseh Občine Divača. Starejše bosta zapeljala po opravkih ali k zdravniku, z njimi poklepeta la na kavici in tortici ter jim podarila simbolna darila, na ta način pa ustvarila posebne dneve za starejše gospe in gospode ter krepila zaupanje in solidarnost med ljudmi v lokalni skupnosti.

Županja in podžupan bosta sprejela prostovoljce, ki v okviru Zavoda Sopotniki vozijo starejše iz Občine Divača po opravkih, v občinskih prostorih. Srečanje bo priložnost, da prostovoljcem prisluhneta, njihovim izzivom na terenu, predlogom za izboljšanje mobilnosti v občini, predlogom za izboljšanje oskrbe starejših v občini ter se zahvalila za požrtvovalno in nesebično delo, ki ga vlagajo v pomoč ranljivim starejšim občanom. Prostovoljcem bosta izročila simbolna darila kot potrditev, da občina vidi in spoštuje vse njihove napore in prizadevanja.

**Iskreno vabljeni, drage občanke, dragi občani, da se nam pridružite pri aktivnostih, ki jih bomo izvajali v sklopu Evropskega tedna mobilnosti 2023. Ponosni smo, da ta izredno spoštovan teden na ravni celotne Evrope v letošnjem letu, na območju Krasa in Brkinov, uvaja prav Občina Divača. Gre za prvi korak k participativnemu, sistematičnemu in organiziranemu iskanju rešitev na področju trajnostne mobilnosti v naši občini. Želimo si vašega sodelovanja in podpore ter mnogih predlogov za izboljšanje trajnostne mobilnosti v našem prostoru. Se vidimo!**

**Aktivnosti se izvajajo v okviru projekta LIFE IP CARE4CLIMATE in so financirane s strani Ministrstva za okolje, podnebje in energijo – Sklad za podnebne spremembe.**

Občina Divača

## PREVOZI NA ZAHTEVO LOKALNO POVEZANI NA VOLJO TUDI JESEN!

Po poletnem predahu se vsi počasi vračamo v ustaljen ritem. Konec poletja je tudi čas, ko načrtujemo urnike otrok za športne dejavnosti, glasbeno šolo ali druge obšolske dejavnosti. Za razbremenitev družinskih urnikov in olajšanje logistike s prevozi na obšolske dejavnosti, po opravkih in na dogodke, lahko tudi v divaški občini rezervirate prevoz na zahtevo. Sodobna oblika trajnostne mobilnosti omogoča, da prevoz zase, svoje bližnje ali goste enostavno rezervirate preko aplikacije, kjer določite dan in uro ter naslov odhoda. In enak postopek za pot nazaj. Prevozi na zahtevo so tudi cenovno ugodni, saj niso taksi. Vozilo (kombi) si delite s tistimi, ki se istočasno odpravljajo v isto smer.

### Kako deluje prevoz na zahtevo?

Prevoz rezervirate s pomočjo aplikacije ToyotaGO, ki si jo prenesete na svojo pametno napravo. Enostavna aplikacija vas ob prvi uporabi vodi skozi postopek namestitve ter



vam pri nadaljnji uporabi omogoča rezervacije in plačila prevozov. Prispevek na osebo se giblje od 1,5 EUR (za prevoze do 2 km) do 4 EUR (za prevoze nad 25 km).

### Kdaj lahko naročim prevoz na zahtevo?

Prevozi so na voljo od ponedeljka do petka, med 6. in 19. uro, z njimi se lahko odpeljete kamorkoli na območju občin Divača, Komen, Hrpelje - Kozina in Sežana. Prevoze lahko naročite že teden dni pred želenim odhodom, pa vse do 1,5 ure pred želenim prevozom. Želimo si, da bi jih uporabili čim večkrat, da storitev zaživi in da skupaj v svojem ravnanju postanemo bolj trajnostno naravnani.

### Kdo izvaja prevoze na zahtevo?

Polletno pilotno izvedbo prevozov na zahtevo za občane vseh štirih kraško-brkinskih občin omogoča izvedba LAS projekta Krepitev trajnostne mobilnosti na Krasu in v Br-

kinih, ki smo mu nadeli slogan Lokalno povezani. ORA Krasa in Brkinov, občine Divača, Komen, Hrpelje - Kozina in Sežana ter Zavod Sopotniki smo se za izvedbo projekta povezali z lokalnim prevoznikom Petika, Peter Česnik, s. p., in podjetjem Toyota Adria. Prevoze izvajamo z dvema Toyotinima voziloma, aplikacija ToyotaGO pa nam omogoča rezervacijo in koordinacijo prevozov na zahtevo na območju Krasa in Brkinov.

Več informacij poiščite na [www.lokalnopovezani.si](http://www.lokalnopovezani.si) in rezervirajte svoj prvi prevoz na zahtevo.

**LAS Krasa in Brkinov**

Foto: arhiv LAS Krasa in Brkinov



## POZIV K ZBIRANJU PREDLOGOV ZA POIMENOVANJE ULICE V DIVAČI

Občina Divača pristopa k postopku za imenovanje nove ulice v naselju Divača. Vso zainteresirano javnost pozivamo k oddaji predlogov za poimenovanje ulice, ki meji na Kajuhovo ulico v Divači (na SZ delu Divače, v bližini RTP Divača, znotraj EUP DI-129).

Grafični prikaz poteka ulice:



V skladu z 20. členom Zakona o določanju območij ter o imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb (Uradni list RS, št. 25/08) se ime ulice določi po zemljepisnem imenu, imenu dogodka ali datumu, povezanem z zgodovino, ali po osebi, ki je bistveno prispevala k razvoju naselja ali je pomembna v širšem družbenem okolju, ali po kulturnem izročilu. Ime ulice se lahko določi po umrli osebi v skladu s predpisom, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Poleg imena lahko ime ulice vsebuje tudi oznako »ulica, cesta, pot, trg, ploščad, naselje« in podobno. V istem naselju ne smeta biti dve ulici z istim imenom niti ne smeta biti dve ulici z istim delom imena in različno oznako in prejšnjega stavka. Ime ulice mora biti v slovenskem jeziku.

Predlogi naj obvezno vsebujejo obrazložitev poimenovanja.

**Pisne predloge zbiramo do ponedeljka, 18. septembra 2023, na [obcina@divaca.si](mailto:obcina@divaca.si) ali po navadni pošti na naslov: Občina Divača, Kolodvorska ulica 3/a, 6215 Divača.**

## PRVI ŠOLSKE DAN

*Najlepše pri učenju je to,  
da ti ga nihče ne more vzeti.*  
(B. B. King)

*Novo šolsko leto pomeni nove  
začetke in nove dogodivščine.*  
(Denise Witmer)

### Dragi šolarji, starši in učitelji!

Do konca poletnih počitnic je le še nekaj dni. Dobro jih izkoristite in uživajte v brezskrbnih dneh, da se boste šolarji zvedavi vrnili v šolske klopi, učitelji polni energije in novih idej za poučevanje in starši omogočili svojim otrokom vso podporo na njihovih poteh odraščanja.

Vsem učencem, dijakom in študentom želimo veliko delovne vneme, želje po pridobivanju novega znanja in odprtih glav ter poguma v novem šolskem oz. študijskem letu!

**Občina Divača**





## MARIJA BAK JE PRAZNOVALA 90 LET

Gospa Marija Bak iz Divače je 17. junija 2023 praznovala 90. rojstni dan. Nekaj dni zatem sva jo obiskali z divaško županjo Alenko Štruelc Dovgan. Že na vratih naju je vidno ganjena pozdravila in prijazno povabila v hišo. V prijetnem klepetu je na kratko opisala svoje življenje. S svojim vedrim karakterjem, veseljem do življenja, petja, druženja in dela je premagovala vse težke čase, ki ji jih je življenje prineslo ... Skrb za dom in družino je bila najpomembnejša v njenem življenju. Obujale smo dogodke iz preteklosti. Gospa Marija je družabna ženska, v svoji mladosti in tudi pozneje v zrelih letih je poleg službe in gospodinjskih opravil prepevala v pevskem zboru, sodelovala v raznih aktivnostih, se udeleževala izletov in ekskurzij ... Rada se družijo z ljudmi in to ji še danes veliko pomeni.

Pripovedovala nam je o veselem praznovanju svojega 90. rojstnega dne, ki je potekalo na kmečkem turizmu »Domačija Vrbin« v Paredu, ki so se ga udeležili številni povabljeni sorodniki in prijatelji.

Z iskricami v očeh je pripovedovala o svojih najdražjih: sinu Srečku in njegovi ženi Bojani, ki jima je nadvse hvaležna, da sta v njeni bližini. Glede na svoje zdravstveno stanje z njuno pomočjo tudi sama še kaj postori. Osrečuje jo tudi vnukinja Lara s svojo družino, najbolj pa se razveseli obiskov pravnukov Gala in Lana.

Posladkale smo se z okusnim pecivom, ki ga je postregla snaha Bojana, in skupaj nazdravile ter ji zaželele obilo zdravja, veselja in sreče v krogu svoje ljubeče družine.

**Tatjana Cerkvénik**

Foto: Tatjana Cerkvénik



Naši Mariji ob 90-letnici želimo vse najlepše in najboljše. Mama, babica, prababica in teta – ta, ki si vsem, ki so ob tebi in nas imaš rada, dala svoje srce. Ob tebi smo se in se še vedno čutimo ljubljene in sprejeti ter vemo, da daješ svoje srce za vse, ki jih imaš rada. V življenju ti ni bilo lahko, si pa s svojo življenjsko energijo in radostjo dala sebi in drugim vpogled v lepoto druženja, skrbi do narave in soljudi. Ob tvojih ljudskih pesmih, ljubezni do kuhanja in peke slastnih slaščic smo vedno bili radi pri tebi. Tvoje zgodbe iz otroštva in ročna dela pa nas vedno vežejo na dom in ljubezen. Bodi zdrava in vesela, takšna, kot si! Želimo ti zdravja, veselja in lepih srečnih dni.

**Matjaž Grandič**

Foto: Bojana Bak





# Kras Brkini bikes

**Izberi, kar je boljše  
za tvoje zdravje in okolje – najemi kolo!**

Kras in Brkine lahko raziskujete tudi z najetimi navadnimi in električnimi kolesi. Na devetih lokacijah destinacije Kras in Brkini je na voljo 12 navadnih in 33 električnih koles.

Za zemljevid lokacij, cenik in druge informacije obišči [www.visitkras.info/kras-brkini-bikes](http://www.visitkras.info/kras-brkini-bikes) ali skeniraj kodo:



V sklopu prireditev Občinski praznik po občinskem prazniku bo organiziran

## »ENAJSTI DIVAŠKI TEK«

**START**

**DIVAČA**

**23. SEPTEMBER  
2023**

**ob 9.00**

**pred OBČINO DIVAČA,  
Kolodvorska ulica 3a**

**Dolžina proge:** približno 8 km oz. za mlade približno 4 km

**Potek proge:** s startnega mesta nadaljujemo tek v smeri mimo Železniške postaje Divača, pri železniškem podhodu zavijemo desno in po poljski poti nadaljujemo tek ob železniški progi do mostu, prečkamo most, zavijemo levo v smeri lovske koč, levo proti železniškemu podhodu, skozi podhod – ponovimo isti krog – po drugem krogu od podhoda zavijemo proti startnemu mestu pred Občino Divača. Pot teka bo označena.

Mladi v kategoriji od 14 do 18 let tečejo en krog. Za udeležbo v tej kategoriji je potrebna pisna izjava staršev ali skrbnikov tekača.

**Cilj:** pred Občino Divača, Kolodvorska ulica 3a.

**Prijava:** potrebna je pisna prijava – oddaja izpolnjenega obrazca prijave. Prijavne obrazce in vse kategorije najdete na spletni strani Občine Divača.

**Kotizacije ni!**

**Informacije:** Občina Divača, Romana Derenčin, tel.: 041 824 686

**VLJUDNO VABLJENI!**



## POLETJE V DIVAŠKEM VRTCU

Poskočno – ker imamo radi poletje in vse, kar nam le-to prinaša  
 objeto – s prijatelji in vsemi, ki jih imamo radi  
 ustvarjamo – z razstavo v avli divaške občine ob kulturnem prazniku  
 veselo – več ko je veselih trenutkov, lepše nam je  
 Toplo – ko se hladimo v senci igrišča  
 prijeteljsko – na letovanju najstarejših otrok v Kranjski Gori v sodelovanju z ZPM Sežana  
 hvaležno – svetnici Jeleni Ilišin in Komunalni Sežana za doniran koš za odpadke na našem igrišču



**Barbara Majcen**  
Foto: Barbara Majcen





## USPEHI STRELSKEGA DRUŠTVA VREMŠČICA

### **Strelsko prvenstvo zahodne regije, 24. in 25. februar 2023**

Prvič po kar nekaj letih smo se množično udeležili regijskega prvenstva z zračnim orožjem, ki ga je izpeljalo Strelsko društvo Vrhnika. Za izjemno presenečenje so poskrbeli naši najmlajši, ki so se na tekmo podali brez pričakovanj, z željo po dobrem treningu, domov pa se vrnil z medaljami v skoraj vseh disciplinah, v katerih so nastopali.

S serijsko puško sta Erika G. in Lotti S. L. dosegli tretje mesto, pri čemer je Erika G. za las zgrešila normo za nastop na državnem prvenstvu. V disciplini s standard puško je Isabel D. T. dosegla tretje mesto, s standard pištolo je Eva V. dosegla drugo mesto, Renee L. pa prvo. Oba mlada pištolaša sta tudi izpolnila normo za državno prvenstvo.

V članski ekipi so naši trije člani s standard puško, Dejan D. T., Nejc M. in Dejan G., zasedli prva tri mesta, prejeli pokal za ekipno prvo mesto, Dejan D. T. pa je izpolnil normo za državno prvenstvo. S serijsko puško sta Dejan D. T. in Dejan G. zasedla prvo in tretje mesto ter so tako skupaj s Pavlom L. poskrbeli za ekipno prvo mesto. Tudi s standard pištolo smo dosegli zelo lep uspeh. Za to so zaslužne predvsem naše članice, ki so zasedle prvo in tretje mesto ter ekipno prvo mesto. Naša trenerka Branka F. je dosegla zmago v članski in veteranski kategoriji, Maja pa se je izkazala s tretjim mestom. Branka je prav tako dosegla normo za nastop na državnem prvenstvu. Člani s standard pištolo so imeli kar nekaj težav s koncentracijo in so polagali upe na našega Elvirja M. Na koncu se je le izšlo in ekipa v sestavi Izidor H., Elvir M. in Luka L. je prejela pokal za ekipno drugo mesto.

Pri mlajših dečkih je med tekmo zavaladalo vznemirjenje, vendar se je z nekaj truda in dobrih strelav Žigi G. in Matteu L. uspelo prebiti med prvo deseterico.

Lahko rečemo, da smo za dosežke in uspehe na regijskem prvenstvu ponosni prav na vse naše strelke in strelce. Po regijskem prvenstvu so naši člani vztrajno nadaljevali s treningi, saj tekmovalne sezone še ni bilo konec.

### **Zadnje kolo PNK lige za mlajše deklice in dečke, 15. april 2023**

15. aprila so naši najmlajši strelci in strelke z nastopom na tekmi v gosteh pri SD Idrija zaključili tekmovalno sezono s serijsko zračno puško. Lotti, ki je celo sezono vztrajala z dobrimi rezultati in večkrat stala na stopničkah, je v kategoriji mlajših deklic dosegla končno tretje mesto – posamično.

Vsi trije naši strelci so ekipno, v sestavi Lotti, Žiga in Matteo, dosegli skupno tretje mesto med mlajšimi dečki in deklicami.

Ekipa je, z izjemo Mattea, šele to strelsko sezono pričela s treningi, zato je njihov uspeh za nas še posebnega pomena. Otroci so vse leto vestno hodili na treninge, velikokrat že utrujeni od drugih aktivnosti pred treningi, sledili so vajam, nasvetom in navodilom naše trenerke Branke Fragiaco, dosegali vedno boljše zadetke, višali skupne dosežke, sodelovali, se po treningih igrali in družili ter ob vsem tem imeli ob sebi izredne starše, ki so jih ves čas spodbujali, vozili na treninge, jih čakali, pomagali pri prevozih na tekme ter pripravili aktivnosti in dogodkov.

V takem okolju si lahko za naše otroke želimo le rasti in uživanje v športnem udejstvovanju.

### **Državno prvenstvo 22. in 23. april, 2023**

Državnega prvenstva sta se poleg naše trenerke Branke F. udeležila tudi Eva V. in Renee L. Ta dan smo dočakali izjemno 6. mesto za našo Evo Volk. Eva namreč strelja s pištolo šele od februarja letos. Na regijsko prvenstvo zahodne regije se je odpravila le s šestimi treningi za sabo in zamenjavo pištole dva treninga pred regijskim prvenstvom. Na regijskem prvenstvu si je, kot že omenjeno, pristreljala drugo mesto in dosegla normo za nastop na državnem prvenstvu. Za dodaten trening in v izogib stresu na DP se je udeležila zadnjega kola državne lige mladih in dosegla 4. mesto, v vsem tem času pa pridno trenirala in delala vaje za moč. Ves trud se je poplačal z odličnim rezultatom na DP.

Na koncu nekaj besed še o mladincih

in kadetih, Blažu Koritniku in Reneeju Lenziju.

Naš puškaš Blaž, ki je lansko sezono dosegal izredno dobre rezultate s standard puško in je eden od adutov našega društva, je bil letos primoran izpustiti kar nekaj mesecev treningov in tekem, med temi tudi regijsko prvenstvo. Po vrnitvi, ko se je lotil rednih treningov in nastopov na tekmah, kjer je ponovno dvigoval strelsko formo, ter na zadnji tekmi državne lige mladih je za las zgrešil normo za državno prvenstvo. Na regijski tekmi se je z ekipo iz Šolskega centra Postojna uvrstil na državno šolsko prvenstvo, kjer je dosegel 12. mesto.

Renee je začel z resnim streljanjem po lanskem državnem prvenstvu. Poleti se je posvetil malemu kalibru, kjer je postal regijski prvak in dosegel normo za državno prvenstvo. Jeseni je zamenjal orožje in se odločil še resneje vzeti treninge in tekme ter pričel z nastopi v državni ligi mladih, v kategoriji kadetov, kjer se je celo sezono gibal okoli 7. mesta in sezono zaključil na skupnem 6. mestu. Glede na to, da je članski ekipi 2. državne lige zahodne regije manjkala en pištolaš, je tudi v tej kategoriji streljal celo sezono in dosegel odlično 5. mesto med posamezniki. V tem času je nanzal kar nekaj uspehov, pristreljal si je zmago na šolskem regijskem tekmovalstvu v Postojni in izpolnil normo za državno šolsko prvenstvo, kjer je osvojil 10. mesto. Zmagal je na regijskem prvenstvu zahodne regije na Vrhniki in z dobrim rezultatom dosegel normo za nastop na državnem prvenstvu. Na državnem prvenstvu v Ormožu je med tekmo ostal miren in zbran, z dobrim streljanjem se je v hudi konkurenci celo tekmo gibal med tretjim in šestim mestom ter na koncu uspel doseči tretje mesto, s samo eno točko razlike pred strelci, ki so končali med četrtem in šestim mestom. Vsi trije so namreč nastreljali 346 točk z razliko notranjih centrov, Renee pa 347, s čimer si je zagotovil odličen končni rezultat.

**Luka Lenzi**



## BLIŽA SE NOVO ŠOLSKO LETO IN MOGOČE ČAS ZA NOV ŠPORT?

Bliža se novo šolsko leto, novi začetki, s tem pa tudi novi vpisi v Karate klub Bushi. Ker vsako leto beležimo povišan vpis novih članov, tudi letos že nestrpnost pričakujemo mlade in starejše, ki se nam bodo pridružili pri tej starodavni borilni veščini. Kot večkrat poročamo, so se naši člani tudi v preteklem letu izkazali več kot odlično na mnogih področjih. V juniju so opravljali izpit za višje barvne pasove, kjer so prikazali osvojene tehnike in znanja, vsi so jih pa opravili z odliko. Ob koncu sezone smo članom podelili diplome in jim čestitali za uspešno opravljeno leto, obiskal nas pa je tudi podžupan Mario Benkoč.

Vsi tisti, ki vas zanima ta mističen, starodaven in lep šport, ki sega 1400 let v zgodovino, se nam lahko v septembru pridružite in si ogledate, kako potekajo treningi, česa se priučimo, kako potekajo seminarji in kaj nas čaka. Karate na svetu trenira okoli 100 milijonov ljudi na petih celinah, izhaja pa z oto-



ka Okinava. V času vladavine Sho Shina prebivalci namreč niso smeli nositi orožja, ti pogoji pa naj bi privedli do karateja, ki v prevodu pomeni »prazna roka«, saj karateisti ne uporabljajo orožja temveč se posvečajo izključno samoobrambi in ne napadu.

Na splošno karate spodbuja samodisciplino, krepi moč, prožnost in okretnost ter privzga vrednote časti, trdega dela in spoštovanja. Karate je

koristen na različne načine: od pozitivnega učinka na zdravje srca in ožilja ter izgube maščobe do razvoja mišic itd. Je ena najkoristnejših dejavnosti, saj je poleg vseh koristi za zdravje praktičen tudi pri samoobrambi.

Ko učenci vstopijo v telovadnico na vadbo, se od njih pričakuje, da so pozorni na inštruktorja ter da upoštevajo določena pravila in postopke. Inštruktorji karateja med treningom ne dovolijo pogovora. Neustrezno vedenje se takoj popravi, karateisti pa se hitro naučijo umiriti in poslušati. Ko otrok napreduje v programu karateja, se disciplina, ki jo mora pokazati med treningom, začne prenašati tudi v razred in dom.

Kot je dejal ustanovitelj karateja Gichin Funakoshi: »Pravi karate je to, da se v vsakdanjem življenju um in telo usposabljata in razvijata v duhu poniznosti ter da se v kritičnih trenutkih popolnoma posvetimo pravici.«

**Nicol Vujović**

Foto: Biljana Frank



## NOGOMETNI KAMP NK ŽELEZNIČAR 2023

Prišel je težko pričakovani teden med 26. in 30. junijem, ko se je začel odvijati nogometni kamp. Letos se ga je udeležilo okrog 60 otrok, večina iz dveh klubov, in sicer NK Tabor Sežana in domačega NK Železničar Divača. Ves teden nas je spremljalo lepo vreme, ki je bilo nekoliko pretoplo, a nič za to, saj so otroci še vedno uživali. Kamp je potekal zelo dinamično,

z veliko aktivnostmi v smislu treningov, spoznavanja novih nogometnih veščin ter pridobivanja nepozabnih izkušenj in prijateljstev.

Vsako jutro so starši otroke pripeljali med 7.30 in 8.00. Najprej smo imeli zajtrk, nato so potekali treningi, prosti čas, kosilo, spet treningi in na koncu tekma, ki je dan zaključila okrog 16.00. Čisto vsak dan ne glede na

okvirni plan kampa se je zgodilo nekaj novega. Prvi dan je bil spoznavni dan, saj so se otroci med sabo morali spoznati, stakala so se nešteta prijateljstva. Otroci so seveda morali spoznati tudi trenerje, ki smo jih vodili v času kampa. Poleg domačih trenerjev Žiga Perhavca, Siniše Prodanovića in Danijela Stjepanovića so trenerske naloge prevzeli še Žan Humar, Luka Badžim,



Marko Ristić, Teo Masten in Matija Valenčič iz vrst NK Tabor Sežana. Da nas ne bi bilo premalo, so nam prišli pomagat še mladinci iz vrst NK Tabor Sežana, in sicer Marko Furlan, Mark Vuleta, Sandi Dulić in Vid Rupnik, ki so dodatno obogatili dogajanje na stadionu. Drugi dan je potekal v znamenju nogometa in kratke prekinitve zaradi kratke plohe, ki je malo ohladila ozračje in je bilo potem lažje teči za nogometno žogo.



Kot je bilo že prej omenjeno, so imeli fantje tudi prosti čas, ki so ga lahko izkoristili na različne načine. Eni so igrali videoigrice, drugi so preverjali spretnost v namiznem nogometu, tretji so se urili v igranju namiznega tenisa, najmlajši pa so se zelo radi igrali v napihljivem gradu. Ko so bili želodčki prazni, je za kosilo poskrbel Darko Stjepanović s svojo ekipo, za kar se mu lepo zahvaljujemo. Ves dan so otroci imeli na voljo razne napitke in tako niso bili žejni.

V sredo je prišlo prvo pravo presenečenje, ki so se ga vsi veselili in nestrpnost pričakovali. Kar nekaj slovenskih nogometnih reprezentančnih igralcev se je odzvalo klubski prošnji, da podari svoje klubske drese, da smo lahko izved-



li žrebanje med udeleženci kampa. Dres so nam podarili Vid Belec, Tomi Horvat, Matevž Vidovšek in naš nekdanji

igralec Enrik Ostrc. Hvala vsem štirim za podarjene drese, ki so nedvomno prišli v prave roke.



Še eno noč so otroci prespali doma in že je prišel četrtek z novo izkušnjo. Najprej smo se z avtobusom ob 8.30 odpeljali proti morju. V Simonovem zalivu smo se predali morskim norčijam, kljub hladnejšemu morju zaradi nočnega neurja. Ob vrnitvi v Divačo je večina otrok ostala na nogometnem igrišču; nekateri pa so odšli domov in se pripeljali čez nekaj ur nazaj, saj jih je čakalo nič drugega kot taborjenje na stadionu. Neverjetna izkušnja otrok, ki so najprej morali sestaviti šotore, da so lahko v njih prespali noč. Trenerji in starši smo jim medtem pripravili večerjo, pred njo in po njej pa so potekale tekme med otroki in trenerji. Noč je minila mirno, eni so se naspali, eni malo manj, ampak to je čar spanja v šotoru. Zadnji dan je potekal najprej zaspano, potem pa vedno bolj živahno in tako lahko rečemo, da smo tabor zaključili zelo uspešno.

Prišli smo do konca zadnjega dejanja v letošnji sezoni. To je bil že naš drugi kamp zapored in se že veselimo tretjega konca naslednje sezone. Nepopisno lepo je bilo spremljati nasmeh otrok, ki so na začetku dneva prihajali in so popoldne z istim ali pa še večjim nasmeškom odhajali domov. Vse pohvale otrokom za odnos, obnašanje in vse prikazano na igrišču.

Zahvaljujemo se tudi trenerjem NK Tabor Sežana, ki so odlično dopolnili trenersko zasedbo in pripomogli k še boljši izvedbi kampa. V preteklosti so bili naši rivali, sedaj so naši prijatelji, kajti le z dobrim sodelovanjem lahko starejšim selekcijam ponudimo boljše pogoje za igranje na višjem nivoju. Ne pozabimo pa omeniti še staršev, ki so pripomogli k dogajanju na kampu. Želimo se zahvaliti tudi Občini Divača, sponzorjem in vsem podpornikom kluba, ki nam stojijo ob strani in nas podpirajo na naši nogometni poti.

**Kolektiv NK Železničar Divača**

Foto: Arhiv NK Železničar Divača





## LIKOVNA RAZSTAVA »ZLATI UTRINKI« CVETKE ŠEMROV V GALERIJ PR'KŠČAKI V BETANJI

Cvetka Šemrov iz Divače se ljubiteljsko ukvarja s slikanjem od leta 2001. Je članica Fotokluba Žarek iz Sežane in kot ljubiteljska slikarka deluje v Likovni sekciji Zlati žarek. Aktivno se udeležuje likovnih ekstemporov, likovnih natečajev, dobrodelnih akcij, seminarjev in likovnih delavnic. Samostojno je razstavljala v razstavnem prostoru občin Divača in Hrpelje - Kozina, v divaški in kozinski knjižnici ter v prostorih Društva ljubiteljev železnic Ilirska Bistrica.

V Galeriji Pr'Kščaki v Betanji je bila od 1. julija do 15. avgusta postavljena razstava s kar nekaj novimi deli »Zlatih utrinkov«.



Dajana Čok

Foto: Matija Šemrov

## TURISTIČNO KULTURNO IN ŠPORTNO DRUŠTVO TKŠD URBANŠČICA

V Vremski dolini smo dejavni že sedemnajsto leto in pohvalimo se lahko, da smo v tem času postali tudi širše prepoznavni. Vsako leto organiziramo vrsto dogodkov in prireditve doma, pa tudi izven našega kraja. Veliko skrb posvečamo ohranjanju naravne, kulturne in tehniške dediščine kot zapuščine naših prednikov, ki jo želimo ohraniti za bodoče rodove. Zelo smo srečni, da nam je uspelo skupaj s krajanji in svetniki v prejšnjem mandatu obnoviti objekt premogovnika v Vremškem Britofu, ki smo ga poimenovali **Dvorana rudnik Vreme**. V manjši dvorani je dobil prostor tudi **Pihalni orkester Divača**, s katerim lepo sodelujemo in se veselimo njihovih uspešnih nastopov. V kulturni dvorani se redno odvijajo razne aktivnosti, športna rekreacija z namiznim tenisom, joga in plesne vaje. Poleg tega na odru potekajo vaje dramske skupine, delavnice in ostale prireditve, ki jih organizirajo tudi drugi uporabniki. Dvorana ne sameva in veseli smo, da se v njej toliko dogaja. V društvu aktivno deluje gledališka skupina, ki jo zadnja leta vodi mentorica **Tjaša Trampuž**. Z

igranimi odlomki in veseloigrami nastopajo na kulturnih dogodkih doma in tudi zunaj našega kraja. Z novo veseloigro **»Bržola in pomfri«**, ki jo je napisala in režirala Tjaša Trampuž, smo bili v letošnjem mesecu kulture vključeni v gledališke avanture **Javnega sklada za kulturne dejavnosti**, območne izpostave Sežana. Veseloigro bomo igrali tudi na občinskem prazniku Občine Sežana. Prav gotovo bodo nastopi sledili tudi v drugih krajih. V zadnjem času čutimo v kraju tudi večji razmah turistične dejavnosti. Z avtobusi so nas obiskali člani

društev upokojencev iz Tolmina in Maribora, ki so si pred tem ogledali gradnjo 2. tira. Navezali so stike z našim društvom, saj so želeli spoznati manj prepoznavne kraje v naši občini. Pokazali smo jim lokacijo nekdanjega rudnika črnega premoga v Vremah, dediščino Južne železnice ter ostale kulturne zanimivosti. V dvorani so si ogledali dokumentarni film **Jadrana Strleta »ZAKRITI PREMOGOVNİK KRASA«**, razstavo predmetov z dokumentacijo premogovništva na Vremškem ter zunanjo rudniško zapuščino. Večina obiskovalcev je tak-



rat prvič slišala o rudarjenju v Vremah in na Krasu – presenetljivo, kako hitro so informacije širili dalje. Slovenija je majhna dežela, po zanimivih in neodkritih kotičkih pa zelo velika. Turizem se vsa ta leta ponaša samo z znanimi turističnimi kraji, kot so Bled, Postojnska jama, Lipica in Škocjanske jame. Vse bolj pa postaja priljubljen

butični turizem. Z obnovo gradu se povečuje število obiskov Krasa s Štanjelom in seveda tudi Botaničnega vrta v Sežani. Zanimive zgodbe imajo tudi manjši kraji v Brkinih in Vremski dolini, ki jih je treba bolje promovirati. Vse naše dejavnosti objavljamo na spletni strani društva in na Facebook strani urbanscica.si. V društvo bi radi

privabili nove člane, zlasti mlajše, ki bi s svojo mladostno energijo obogatili in popestrili naše delovanje, zato so dobrodošli vsi, ki bi radi igrali ali se ukvarjali z ohranjanjem naše dediščine.

**Mirjam Frankovič Franetič**  
Foto: Mirjam Frankovič Franetič

## BOGDAN ČOK RAZSTAVLJAL V BUNČETOVİ DOMAČIJI

V galeriji Bunčetove domačije v Duvovljah je bila od maja do začetka avgusta na ogled fotografska razstava Bogdana Čoka. Postavljena je bila v okviru prireditve Rally večera v Bunčetovi domačiji v organizaciji dveh lokalnih društev in v sodelovanju z Aljažem Gecom. Na ogled je bilo postavljenih 15 fotografij na tematiko avto-moto športa.

Bogdan Čok se že vrsto let ljubiteljsko ukvarja s fotografijo. Od leta 2017 je aktiven član Fotokluba Žarek Sežana. Udeležuje se različnih fotografskih tekmovanj doma in v tujini, na katerih je prejel že nekaj priznanj. V svet fotografije je zakorakal že v osnovni šoli, ko je obiskoval krožek fotografije. V tisti čas sega tudi njegova ljubezen do avto-moto športa, ki jo goji že od 12. leta. Prvi fotoaparati si je kupil pri 19 letih in z njim naredil prve posnetke na dirki Formule 1 v Avstriji. Resno se je s fotografiranjem avto-moto

športa spogledal leta 2017. Od takrat se redno udeležuje avto-moto prireditev na domačih tleh in v sosednjih državah. Poleg športnih utrinkov, ki jih piše cesta, v svoj objektiv rad lovi

trenutke iz narave in pokrajine, še posebej blizu mu je makro fotografija.

**Dajana Čok**  
Foto: Aljaž Gec



GLASNIK **KNJIŽNICA**

## GRAFIKE IN SLIKE STOJANA ZAFREDA OB OBČINSKEM PRAZNIKU DIVAČA

V divaški enoti sežanske Kosovelove knjižnice, kjer hranijo stalno zbirko slik mednarodno priznanega domačega slikarja tetraplegika Stojana Zafreda, so v okviru bližajočega se 18. občinskega praznika divaške občine, ki ga praznujejo 7. julija v spomin na leta 1907 v Divači rojeno filmsko divo Ido Kravanja – Ito Rina, odprli razstavo Zafredovih del. Razstava z naslovom »Grafike in slike« je posvečena dvajsetletnici slikarjeve smrti, hkrati pa je poklon in zahvala za njegovo ustvarjanje, je uvodoma povedala

vodja divaške knjižnice Tanja Bratina Grmek.

Razstavo je odprl divaški podžupan Mario Benkoč, ki je v pozdravnem nagovoru izpostavil pomen ustvarjanja Stojana Zafreda za širše okolje, še posebej za lokalno skupnost. Obveza in prijetna dolžnost je, da spoštujemo, cenimo in prenašamo njegovo delo ter spomin nanj tudi v prihodnje, predvsem pa na mlajše rodove, kar z uspehom počne domača osnovna šola.

Razstavo je pospremil umetniški zgodovinar, kritik in galerist Dejan

Mehmedovič, ki je domače občinstvo in ljubitelje slikarstva popeljal na strokovni sprehod po Stojanovi ustvarjalni poti. Poudaril je, da je bil Stojan (1951–2002) v vseh pogledih velika osebnost in velik človek, ki je ljubil glasbo, a mu je leta 1970 mladostniško nepremišljen skok v morje usodno preusmeril tok življenja. Postal je tetraplegik. Tu se njegova zgodba pravzaprav šele prične, v nekem razmišljanju zapiše njegova žena Jožica Zafred ter nadaljuje: »Ni namreč neobgledeno sprejel svoje usode, temveč



se je s podvojeno močjo lotil nečesa, kar se je glede na njegovo tedanje psihofizično stanje zdelo nemogoče – slikanja z usti. Slikarstvo je postalo nadgradnja glasbe, trobento je zamenjala slikarska paleta z barvami. Za svoje 'drugo' življenje si je izbral umetnost in temu cilju podredil svojo ustvarjalno energijo, ki je v njegovem bitju tlela kot iskra ognja in jo lahko v prispodobni primerjamo s plamtečim ognjem; bolj ko se mu približujemo, bolj žari. « Stojana se kot pokončnega v svojih dejanjih spominjajo številni domačini in prijatelji. Slednje je izpostavil tudi njegov prijatelj iz mladih let Jožko Čuk, nekdanji predsednik Gospodarske zbornice Slovenije in direktor novogoriškega gledališča, ki je odprtje razstave pospremil z utrinki spominov na srednješolska leta. Z obiskovalci je delil spomine na Stojana kot mladostnikatisočerih vrednot: povezovalnosti, sočutja do sočloveka, ljubitelja glasbe – še posebej trobente. Spomin na Stojana Zafre-

da kot mladega ljubitelja trobente je z glasbenimi vložki obudil mladi trobentač Matic Pavlovič iz sežanske glasbene šole pod mentorstvom Matjaža Medena.

Knjižnica Divača je tako z odprtim razstavo slikarja Stojana Zafreda pripravila prvi dogodek v dogajanju ob bližajočem se občinskem prazniku Občine Divača, v stavbi katere je postavljena stalna razstava Zafredovih grafik. Tokrat gre za razstavo, ki

je bila konec lanskega leta na ogled v izolski galeriji Insula. Obogatena je še s fotografijami Stojanovih portretov, ki jih je pripravila njegova žena Jožica. Razstava bo na ogled do konca avgusta, a bo tudi po zaprtju z zgibanko ostala v trajnem spominu kot del domoznanske zbirke divaške knjižnice.

**Olga Knez**

Foto: Tanja Bratina Grmek



## PRAVLJIČNI DROBCI

Še preden smo se za mesec, dva tudi mi podali na zaslužene pravljичne počitnice, smo v divaški knjižnici prisluhnili še zadnjima pravljичnima zgodbama. Prvo z naslovom *Ko zmaji jokajo* je v majski pravljичni urici med nas podelila Maja Grdina. Junjska in hkrati tudi zadnja pravljичna urica v tem šolskem oziroma vrtčevskem letu pa je bila nekaj prav posebnega. Knjižničarke Kosovelove knjižnice Sežana – v sestavi Marja Filipčič Mulič, Petra Hlača, Neža Bandel in Marija Umek – so odigrale pravljico z naslovom *Nonotov zid*. To ilustrirano pripoved o varuhu suhega zidu, deklici Nini in čarovnici je ustvarila ilustratorica in pesnica Tina



Volarič, pod založništvo pa se je podpisal Park Škocjanske jame. Jeseni pa ponovno novim dogodivščinam naproti! Se vidimo.

**Tanja Bratina Grmek**

Foto: arhiv Knjižnice Divača

## VRTEC V KNJIŽNICI

Sodelovanje med domačim divaškim vrtcem in krajevno knjižnico je obrodilo že vrsto bogatih sadov, ki se jih seveda nadejamo tudi v prihodnje. V preteklih mesecih so otroške stvaritve, ki so nastajale pod budnim in spodbudnim mentorstvom vrtčevskih

vzgojiteljic, lepšale naš knjižnični prostor in pritegnile pozornost marsikaterega obiskovalca. V marcu in aprilu so svoje Brkonje Čeljustnike na ogled postavile Sovice pod mentorstvom Barbare Majcen. Ti so nastali v okviru projekta *Unesco dediščina*

v *rokah mladih* ter ob 60. obletnici smrti dr. Bogomirja Magajne, ki je Brkonjo Čeljustnika tudi literarno upodobil. Sledile so Ribice z mentorico Vlasto Perhavec. V knjižnico so s projektom *Naša skupna kulturna dediščina* pripeljale veliko karto-





nasto parno lokomotivo ter z ogljem narisane raznorazne parne lokomotive. Trenutno pa stene stopnišča, ki vodijo na mladinski oddelek, krasijo nadvse barvite, otroško razigrane umetnine divaških Sončkov pod mentorstvom Anike Perhavec in Barbare Tomažič. Otroci, starši in vzgojiteljci so namreč ob zaključku vrtčevskega leta obiskali kmetijo Slavec, kjer so si ogledali živali. Tisto, ki se jim je najgloblje vtisnila v spomin, so kasneje v vrtcu tudi ilustrirali. Nastale so krave, kokoši, čebele in še marsikaj. Če pa bi radi spoznali nadvse zanimivo družabno igrico *Lačna sraka*, ki so jo izdelali divaški Levčki pod mentorstvom Nuše Živec in Anje Godnič, le zavijte na mladinski oddelek divaške knjižnice in boste odkrili, kaj pravzaprav počne lačna sraka. Vabljeni, da pokukate v svet brezmejnje otroške domišljije.

**Tanja Bratina Grmek**

Foto: arhiv divaške knjižnice



## DOMIŠLJIJA, MOJ DRUGI DOM

*Domišljija, moj drugi dom.* Tako je svojo prvo samostojno razstavo, s katero je dober mesec – od srede maja pa do srede junija – gostovala v divaški knjižnici, poimenovala Anita Hreščak. Domačinka iz Gorič pri Famljah je sicer po izobrazbi diplomirana snovalka vizualnih komunikacij in trženja, a svoj prosti čas polni z umetnostjo in ustvarjanjem. Njen najljubši hobi je tako digitalno in tradicionalno risanje/slikanje. S tokratno razstavljen zbirko se nam je predstavila s tradi-





cionalno tehniko slikanja na platno z akrilnimi barvami. Vse skupaj je popestrila z dodajanjem okrasnih elementov, kot so bleščice, razni umetni kristalčki in druge dekoracije. V izбору njene domišljajske zbirke smo lah-

ko v njej ljubi barvni paleti občudovali izmišljene like in okolja, svetove, ki jih, kot pravi ustvarjalka, večkrat sanja ali pa nastanejo ob navdihu med branjem knjig, gledanjem risanih filmov ali kar tako. Aniti Hreščak se zahva-

lujemo za sodelovanje ter ji želimo še zvrhano mero ustvarjalnih idej in užitkov.

**Tanja Bratina Grmek**  
Foto: arhiv divaške knjižnice

## 60 LET POIMENOVANJA KOSOVELOVE KNJIŽNICE

### Knjižnica z bogato tradicijo in močno vključenostjo v lokalni prostor

SEŽANA – Letošnjega 13. februarja je minilo 60 let od izdaje odločbe o ustanovitvi samostojne Kosovelove knjižnice Sežana. Poimenovanja knjižnice po pesniku, po katerem se imena ne bi branila nobena slovenska knjižnica, pa je ta čast doletela ravno sežansko zaradi srečnega naključja, ker se je Srečko Kosovel rodil in preživel prvi dve leti svojega življenja prav v Sežani. O pesnikovi veličini in odmevu bo zaznamovano prihodnje leto, ko praznujemo 120-obljetnico Kosovelovega rojstva in bo sežanska knjižnica ob tej priložnosti izdala tudi publikacijo. So pa 60-letnico poimenovanja sežanske knjižnice, ki jo knjižnica zaznamuje z najrazličnejšimi dogodki celo leto, obeležili z odmevno prireditvijo, ki so se je udeležili predstavniki družbeno političnega življenja, kulturni ustvarjalci in številni bralci kraško-brkinskih občin in zamejstva.

### Dobra bralna pismenost Kraševcev in Brkincev

Direktor Kosovelove knjižnice Marko Matičetov, ki je funkcijo nastopil pred letom dni, je poudaril pomen knjižnice, ki je s svojimi enotami v Komnu, Divači in na Kozini prisotna v

vseh štirih kraško-brkinskih občinah, kjer živi blizu 27 tisoč prebivalcev. »V povprečju si vsak prebivalec štirih občin izposodi 9 knjig na leto, kar skupno znaša več kot 250 tisoč enot izposojenega gradiva. To umešča Kosovelovo knjižnico na prvo mesto med knjižnicami obalno-kraškega območja. To je zasluga prizadevnega in uspešnega dela zaposlenih Kosovelove knjižnice, ki bralcem vsa ta desetletja obstoja knjižnice že od mladih nog vzbujajo ljubezen do branja in organizirajo številne dobro obiskane prireditve,« je poudaril Matičetov. Obenem je nakazal prizadevanja za zagotavljanje dobrih pogojev za uspešno delovanje knjižnice. »Z Občino Komen si prizadevamo, da v bližnji prihodnosti obnovi Kulturni dom v Komnu, kjer je komenska knjižnica, da bo lahko še naprej nemoteno poslovala. Obeta se tudi prizidek h kozinski enoti, ki bo omogočal večji in nujno potreben prireditveni prostor. V sežanski enoti je nujna obnova fasade knjižnice, obstaja pa tudi možnost širitve knjižnice, če bo občina zakupila prostore nekdanje diskoteke Titanic in knjižnici odstopila kak prostor,« je še dodal Matičetov.

### Ravnateljica Lučka Čehovin 36 let vodila in skrbela za poslanstvo knjižnice

Sicer pa zgodovina knjižnic na Krasu sega v leto 1851, ko je v Sežani delovala nemška čitalnica, ki se je leta 1868 preselila v Miličevo hišo in leta 1889 v stavbo tedanjega županstva. Vodil jo je pisatelj Jože Pahor, po katerem se imenujeta sežansko kulturno umetniško društvo in ulica. Leta 1927 pride do razpusta slovenskih prosvetnih društev na Primorskem, plenjenja in sežiganja slovenskih knjig ter ustanavljanja fašistične ljudske knjižnice. Prosvetno društvo in knjižnico, ki so jo domačini dopolnjevali s knjigami, ki so jih varno skrivali na podstrešjih in senikih, je leta 1945 vodil slikar Miro Kranjec, po katerem se imenuje Mala galerija Kosovelovega doma. Prva knjižničarka leta 1948 ustanovljene Okrajne ljudske knjižnice Sežana je bila Lidija Godina. 13. februarja 1963 pa je bila izdana odločba o ustanovitvi samostojne Kosovelove knjižnice v Sežani. Knjižnico so preselili iz Starega gradu v prostore, ki jih je delila s telovadnim društvom Partizan. Leta 1965 je bila za ravnateljico imenovana Lučka Čehovin, ki je



Večer ženske poezije z Jolko Mlič (sedi na levi)

čez 10 let prejela Čopovo diplomo za dosežke na bibliotekarskem področju. V času svojega ravnateljstva vse do leta 2001, ko se je upokojila, je bila njena skrb posvečena poslanstvu tako pomembne kulturne institucije. Pod njenim okriljem so odprli knjižnice v Komnu (1972), Divači (1982) in Hrpeljah (1988), kot tudi knjižnico v Dutovljah (1978), ki je bila po nekaj letih zaprta zaradi premajhnega obiska, saj je delovala tudi knjižnica na osnovni šoli. Knjižnica se je leta 1975 preselila v sedanje prostore in leta 2000 pridobila še 400 m<sup>2</sup> novih prostorov z ustrežno opremo ter tako prerasla v moderno informacijsko središče. Leta 2001 je Nadja Mislej Božič nastopila ravnateljsko službo. Pod njenim vodstvom so se leta 2005 odprla vrata novih prostorov divaške knjižnice, naslednje leto pa se je hrpeljska knjižnica preselila na novo lokacijo na Kozini. Leta 2011 je začela organizirati Magajnovno bralno značko in se upokojila. Magdalena Svetina Terčon, ki je knjižnico vodila od leta 2013, je ob smrti častne občanke in strastne bralke ter prevajalke Jolke Milič odprla Jolkin kotiček in pripravila simpozij o Jolkinem delu. V lanskem letu je mandat direktorja nastopil Marko Matičetov, ki je ob letošnjem jubileju knjižnice s sodelavci na pobudo bibliotekarke Marthe Sothelo Bunjevac pripravil razstavo portretov zaposlenih z njihovimi izjavami na vprašanje »Kaj je knjižnica?«. Portretiranje so opravili študentje študijske smeri fotografija

pod mentorstvom Katarine Sadovski iz sežanske višje strokovne šole, ki jo vodi ravnateljica Jelena Uršič.

### **Knjižnica ohranja vlogo knjižnično-informacijskega središča in zagotavlja dostop do različnih virov znanja za vse generacije**

Občina Sežana podpira in bo tudi v prihodnje podpirala delovanje ter razvoj knjižnične dejavnosti, saj si življenja v občini brez tega večkulturnega stičišča sploh ne moremo zamisliti. »Kosovelova knjižnica predstavlja kraj, kjer se srečujejo ljudje različnih generacij, kjer se izmenjujejo informacije in kjer se ustvarja ter ohranja kulturna identiteta našega kraja. Kot most med preteklostjo in prihodnostjo pomaga ohranjati naše korenine ter hkrati spodbuja napredek in razvoj. Je hram znanja, ki nas bogati in povezuje z različnimi dogodki, obenem pa omogoča neposredno vzpostavljanje odprtih odnosov. V njej se prepletajo različne kulture, ideje in zgodbe, ki nam bogatijo življenje. S svojo sodobnostjo, urejenostjo in odprtostjo nedvomno doprinaša k bralni motivaciji. Prilagaja se spremembam in potrebam uporabnikov. S tem ohranja svojo vlogo osrednjega knjižnično-informacijskega središča in zagotavlja dostop do različnih virov znanja za vse generacije. V svetu, polnem hitrosti in površnosti, je knjiga tista, ki nas upočasni, nas spodbudi k razmišljanju, nas navdihuje in

uči. Omogoča nam, da se poglobimo vase, da spoznavamo različne kulture in da razvijamo empatijo. Zato je pomembno, da ohranimo knjige kot dragoceno sredstvo, ki pri bralcu zagotovo ustvarja večjo intimnost in čutnost kot ostale tehnologije,« je poudaril sežanski župan Andrej Sila. Zahvalil se je zaposlenim in nakazal, da bo knjižnica tudi v bodoče ostala prostor, kjer se goji spoštovanje do jezika, kulture in literarnih dosežkov.

### **Knjižnica smo ljudje, dogodki, kulturne prireditve ...**

Kulturni program so oblikovali: pevka Ana Milanič, ki je ob klavirski spremljavi Jane Zupančič iz Glasbene šole Sežana zapela uglasbene pesmi Srečka Kosovela. V nadaljevanju so obiskovalci slišali še uglasbene Kosovelove pesmi Romanca, Bori dehtijo in Prošnja, ki jih je poleg Ane Milanič zapel Manuel Perhavec pod mentorstvom priznane domače operne pevke Mateje Petelin Zobin. Dramski igralec Rafael Vončina je interpretiral nekaj Kosovelovih pesmi in misli. Obiskovalci prireditve so se lahko tudi fotografirali v mladinskem kotičku, medtem ko so se že ob vstopu v knjižnico predvajale fotografije o delu in pomembnih dogodkih knjižnice skozi njeno bogato zgodovino delovanja.

**Olga Knez**

Foto: Olga Knez  
in arhiv Kosovelove knjižice





## MINISTER SIMON MALJEVAC NA OBISKU V DIVAČI POKLEPETAL Z OBČANI GLEDE PETE ENOTE ZAVODA DOM NA KRASU

Razprava o peti enoti Zavoda Dom na Krasu na Partizanski ulici jasno kaže na deljene občutke in mnenja prebivalcev glede nastanitve varovancev v tej hiši. Čeprav so prebivalci Divače pozitivno ocenili varovance v drugih enotah, imajo nekateri pomisleke glede pete enote, predvsem zaradi velikega števila ljudi v majhnem okolju.

Prebivalci, ki so izrazili pomisleke, niso proti varovancem Doma kot osebam, temveč se bojijo morebitnih težav zaradi prenatrpanosti okolja. Predlagajo, da se hiša raje nameni za kakšen drug projekt, na primer za starostnike.



Glavne kritike so tudi nezadostna komunikacija in obveščенost prebivalcev s strani Zavoda Dom na Krasu. Očitajo, da niso bili dovolj obveščeni o tem, kaj se dogaja v peti enoti, in da so se izvajali posegi, ki se ne bi smeli. Poleg tega dvomijo v smiselnost določitve petih enot v Divači in se sprašujejo, kdo je odločal o tem ter ali so bili upoštevani strokovni kriteriji. Predstavnica Civilne iniciative Lilijana Kocjan Žorž je ob tem poudarila, da so peto enoto določili ljudje z gradbenimi in ekonomskimi strokami, kar po njenem mnenju ni prava pot.

Vsaka enota v Divači ima šest ljudi, te bivalne enote se smatrajo kot stanovanja, tri pa so polno prilagojene

za invalide. Dom na Krasu namreč prehaja iz institucionalnega v individualno življenje. Po besedah v. d. direktorja Gorana Blaška je treba ljudem omogočiti boljše življenje in urbanizirano okolje, kjer bodo lažje navezali stike. »Ljudje, ki imajo tendence nasilnega ravnanja, pa so vse-kakor nastanjeni v drugih zdravstvenih enotah, zato ni razloga za skrb,« je poudaril Blaško.

Kljub dobremu namenu ministra pa bo očitno pri tej zadevi potrebno še veliko dialogov, pogovorov in razlag. Skupnost Divače se torej razdeljuje

glede nastanitve varovancev, nekateri jih pozdravljajo z odprtimi rokami, drugi pa imajo več pomislekov. Za uspešno rešitev te zadeve bo pomembno, da se nadaljujejo odprti dialogi med prebivalci, zavodom in odgovornimi oblastmi ter da se v prihodnosti zagotovita boljša komunikacija in obveščенost vseh vpletenih strani, kot tudi to, da prebivalci stopimo skupaj in se »srečamo na pol poti«, saj smo navsezadnje vsi del Divače.

**Nicol Vujović**

Foto: Nicol Vujović in Jožica Planinc





## ŽETEV NA BREŽCU

Leto je naokoli in v vasi Brežec smo se zbrali na 14. tradicionalni žetvi sivke. Zbrane je pred delom pozdravila predsednica vaše skupnosti Brežec - Gradišče Tanja Gec. Kot vsa leta so se dogodka udeležile tudi članice Društva kmetic Sežanske regije. Za urejanje nasada sivkinih grmičkov skrbi vaščan Boris Perhavec, za kar se mu zahvaljujemo. Za glasbo je poskrbel harmonikaš Matija iz Povirja in Boris na »wrni«. Tradicionalno je za prevoz poskrbel Gorazd Buda s traktorjem in prikolico. Sledilo je prijetno druženje zbranih pri Štokovih. Za pogostitev so poskrbeli vaščani Brežca. Za spomin so zbrani prejeli vrečko suhih cvetov sivke, ki jih bo spominjala na žetev sivke. Druženje je trajalo do poznih večernih ur. Vaščani se veselimo ponovnega srečanja naslednje leto.

**Katarina Gec**

Foto: Vlasta Gorup in Mojca Furlan



## SKUPNA ŽETEV SIVKE NA EKO KMETIJI BRINJEVKA

Vsi vemo, zakaj mesec junij imenujemo tudi rožnik. Trava je najbolj zelena, rožice imajo najlepši vonj, ko je dan v letu najdaljši. To je pred kresno nočjo, na kar nas spominjajo mnoge zgodbe, ki smo jih brali v mladih letih. Članice Aktivna žena Senožeče smo se z veseljem odzvale povabilu k skupni žetvi sivke na EKO KMETIJI BRINJEVKA v Malem Dolu na komenskem Krasu. Ob kavici in soku iz dišečih vrtnic smo dobile navodila za delo, ki je sproščujoče, vendar moramo biti previdni pri rokovanju s srpom. Pisani metuljčki, čebeliče in čmrlji so bili začudeni, ker smo jih zmotili pri nabiranju cvetnega prahu. Požeto sivko je treba čimprej odpeljati na destilacijo, produkta pa sta eterično olje in hidrolat (imenujemo ga tudi sivkina dišeča voda). Vsako leto pustimo nekaj grmov nepožetih za čebeliče in druge žuželke, da se še »hodijo past«

na cvetove. Po končanem delu smo se v prijetni senčki okrepčali pri obloženi mizi dobrot. To druženje ni bilo prvo. Vsaj dvakrat letno si naredimo »DAN ZA SPREMEMBO«, da se družimo ob delu, si izmenjamo izkušnje in se med-

sebojno bogatimo. Dragi gostitelji, ko bo »prikimala teta Jesen«, pa zopet povabite žene iz Senožeč, rade se bomo odzvale.

**Darinka Škamperle**

Foto: Mateja Marc





# MLADINSKO DRUŠTVO DIVAČA USPEŠNO IZPELJALO

## 4. TINETOV TURNIR

Ob koncu junija se je na šolskem igrišču v Divači odvijal pravi spektakel. Divača je namreč gostila 4. Tinetov turnir v nogometu, ki je letos potekal še bolj borbeno in zagreto. Kar 10 ekip se je potegovalo za zmago, vsi se izkazali odlično in predvsem profesionalno, na koncu pa je po penalih zmagovalni naslov šel v roke ekipi Itak Pub iz Divače. Tudi drugo in tretje mesto sta pripadali ekipama iz Divače: drugo TimeOut Baru, tretje pa Dark Baru. Vsem trem iskreno čestitamo za osvojena mesta, prav tako pa čestitamo tudi ostalim ekipam, ki so ta dan naredile še bolj magičen, sproščen in zabaven.

Tinetov turnir, ki je organiziran pod taktirko Nejca Škamperleta Kukca in Tadeja Kukca oziroma Mladinskega društva Divača je bil znova izpeljan natančno, z veliko volje in vloženega truda. Fantje so dokazali, da se s skupnimi močmi, predanostjo in trudom v naši mali občini lahko organizira tudi tak turnir, ki privablja igralce in obiskovalce od drugod ter da sta za to potrebni le dobra volja in motivacija. Seveda pa med turnirjem nismo pozabili na zveste navijače in druge obiskovalce, bilo je poskrbljeno za glasbo, po

mikrofonih pa so nas več čas spremljali tudi naši najmlajši in nam s svojim humorjem ob komentiranju tekmeh polepšali dan. Poleg tega pa so tekmovalci in gledalci lahko uživali v okusnih specialitetah »Čevapi pri Grgi«.

Razlog za organizacijo turnirja je sicer vse prej kot lep, z njim namreč obeležujemo spomin na našega velikega prijatelja, Tineta Besednjaka, ki je kot mlad fant izgubil življenje v prometni nesreči. Ker pa je bil Tine vedno velik pobudnik za druženje in zabavo, smo prepričani, da bi bil ponosen na tak dogodek, na katerem se zberejo tako mladi kot starejši in vsi skupaj uživajo, navijajo ter se prepustijo čaru lokalne skupnosti.

**Nicol Vujović**

Foto: Divent



## ODPRTJE RAZSTAVE JANKA SILE

V sklopu **18. občinskega praznika Občine Divača** je bila ena izmed ostalih prireditev tudi otvoritev razstavnega prostora in lesenih kiparskih skulptur **Janka Sile** iz Dolnjih Ležeč, postavljenih na njegovem domačem vrtu, ki predstavljajo bitja iz pravljice »**Brkonja Čeljustnik**« pisatelja dr. Bogomirja Magajne. Z uporabo ročne motorne žage in dletom so skulpture nastajale na prostem. Pri delu so Janka občudovali krajan in mimoidoči, se ustavljali in ga fotografirali. Letos je s svojim projektnim delom zaključil in ga želel predstaviti širši javnosti. V garažnih prostorih je uredil razstveni prostor z ostalimi

rezbarskimi in kiparskimi deli, ki so nastajala že od leta 1970. Avtorjevo

življenjsko delo je predstavila predsednica društva TKŠD Urbanščica



**Mirjam Frankovič Franetič**, njegova nekdanja sodelavka na OŠ dr. Bogomira Magajne v Divači. Odlomek iz pravljice so pod mentorstvom **Tjaše Trampuž** zaigrali ljubiteljski igralci društva TKŠD Urbanščica. Sodelovali so še mladi glasbeniki, člani Brkinske godbe 2000, ki jih vodi **Tomaž Škamperle**. Ustvarjalca so pozdravili in mu čestitali divaška županja **Alenka Štrucl Dovgan**, ravnateljica Osnovne šole dr. Bogomira Magajne Divača **Damijana Gustinčič** in njegov dolgoletni prijatelj **Srečko Ornik** iz Maribora, večletni predsednik vseslovenskega društva »Detel«. Skupaj sta sodelovala in obiskovala številne delavnice po Sloveniji, na Madžarskem, v Romuniji in na Slovaškem. Srečko Ornik nosi naslov viteza kulture na Madžarskem.



Podelili so mu ga za njegovo prizadevno delo na kulturnem področju med Slovenijo in Madžarsko. Po otvoritvi so si obiskovalci še pobližje ogledali ustvarjalčevo razstavo in z njim pokramljali.

#### Predstavitev avtorja

Janko Sila je poučeval športno vzgojo na OŠ dr. Bogomirja Magajne v Divači, izven pouka pa je več let treniral

učenke v košarkarskem klubu Cimos Senožeče ter učence v Košarkarskem klubu Kraški zidar Sežana, s katerimi je dosegal vidne uspehe doma in v tujini. Rezultat njegovega uspešnega strokovnega dela so bile diplome, medalje in pokali, ki so razstavljeni v njegovem službenem kabinetu in v ostalih šolskih prostorih. V prostem času pa je slikal, oblikoval in rezbaril tako, da smo ga spoznavali tudi preko njegovega ustvarjalnega dela. Usmerjenost na področju risanja in slikanja je izražal že kot šolar, v zrelejših letih pa je nadaljeval z rezbarjenjem in oblikovanjem lesa. Nekatero njegovo izdelke smo spoznali leta 1979 na skupni razstavi v Divači s slikarjem **Stojanom Zafredom** in kiparjem **Bojanom Štokljem**, obeh umetnikov iz Divače. Sledile so še druge in ena večjih razstav reliefov v Lipici. V letu 1996 je intenzivneje začel z rezbarjenjem ter oblikovanjem lesenih skulptur in reliefov, ki jih je imenoval »Mlini in žage na **Reki**«. Te in še ostale reliefe je leta 2003 samostojno razstavil v avli Hotela Maestoso v Lipici. Takrat je likovna kritičarka **Polona Škodič** podala ugodno mnenje, saj ga je ocenila, da spada med boljše rezbarje v slovenskem prostoru. To je bila dodatna spodbuda za nadaljevanje dela in tudi razstavljanje širše po Sloveniji. Na vseslovenski razstavi na Ptujju je bil nagrajen s tretjim mestom. Takrat je spoznal zelo dobre ustvarjalce, med drugim **Srečka Ornika**, dolgoletnega predsednika vseslovenskega društva »Detel«, s katerim sta postala velika prijatelja in začela intenzivneje sodelovati na umetniškem področju. Gospod Srečko Ornik nosi naslov viteza kulture na Madžarskem. Ta naziv je dobil za prizadevno delo sodelovanja Slovenije in Madžarske na kulturnem področju. Je pa tudi

pobudnik zasaditve naše najstarejše trte v Mariboru po celem svetu. Janko Sila je kasneje sodeloval na različnih delavnicah in taborih po Sloveniji, na Madžarskem in Slovaškem, v Romuniji in v Ukrajini ter s tem pridobival izkušnje z oblikovanjem večjih kiparskih skulptur. Nedavno nam je zaupal, da mu poleg fizične moči z leti upada tudi ustvarjalna moč. A svoje misli je povzel z besedami: »Kar je v meni ustvarjalne moči ostalo, sem jo zadnja leta vložil v svoje življenjsko delo z naslovom »Brkonja Čeljustnik«. To je junak iz pravljice, ki jo je napisal naš literat, pisatelj dr. Bogomir Magajna, rojen v Gornjih Vremah. Pravljično bitje zrcali tudi stvarni svet, s svojo nadnaravno močjo, ki se iz dobrosrčnega orjaka, ki je rad pomagal in zatiral zlo, spremeni v hudobca, ki ljudem v Vremski dolini svojo dobroto vrača z zlom. Nad ljudi, ki so ga razočarali in mu med spanjem porezali prelepe dolge brke, je pošiljal triglavega zmaja Triglava, raka Dolgokraka ter hudobne vile in škrate. Pravljičica ima srečen konec – **dobrota premaga zlo** in briše zablode ter morije preteklega časa v lepšo sedanost in prihodnost.«

Te čudovite skulpture iz lesa si postavil na svojem vrtu in marsikdo se za njimi ozira, se ustavlja, jih fotografira in si jih želi pobližje ogledati. To pa še ni vse, v notranjosti razstavnega prostora so razstavljeni reliefi in skulpture, ki so dejansko nastajali vsa ta leta, ko si v svojem ustvarjalnem opusu bil zaljubljen v les – **v to žlahtno in popolno stvaritev prirode, ki je vdahnila človeštvu in našemu planetu življenje, tebi, dragi kolega, pa v življenju neprecenljivo vrednoto v ustvarjanju.**

**Mirjam Frankovič Franetič**  
Foto: Mirjam Frankovič Franetič

## PIHALNI ORKESTER NA DNEVU PREJ IN OBČINSKEM PRAZNIKU

Pred zasluženimi poletnimi počitnicami smo imeli po planu nastopov predvidena še dva dogodka.

Na Primorskem se je vojna za samostojno Slovenijo začela že dan prej. 26. junija 1991 so se na Trgu republike pripravljali na slavnostno razglasitev sprejetja Deklaracije o neodvisnosti

Slovenije in Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije, v Divači pa so že odjeknili strelji osamosvojitvene vojne, in sicer na križišču, na katerem stoji spomenik Dan prej. Tudi letos smo sodelovali na prireditvi, na kateri so nas slavnostni govorniki spomnili na

zgodovinska dejstva.

Ob občinskem prazniku običajno sklenemo nastope prvega polletja. Tudi letos smo svoje občinstvo povabili v čudovit ambient Škrateljno-ve domačije. Predstavili smo jim repertoar tekmovanja, na katerem smo dosegli izjemen uspeh, in skladbe, za



katere smo prepričani, da jih občinstvo vedno rado sliši in s ploskanjem sodeluje kot dodatni član orkestra. Sledile pa so počitnice, da si naberemo energijo za uresničevanje novih izzivov.



**Jana Volk**

Foto: arhiv Občine Divača



## PLANINSKI TABOR KOČA POD BOGATINOM

Konec junija so se malo bolj izkušeni učenci planinci iz osnovnih šol iz Divače in Dutovelj skupaj s sežanskimi srednješolci v okviru PD Sežana pod vodstvom vodnice Vesne Pečar in Pike Trkman ter mentoric Petre Rakovec, Doroteje Kavčič in Monike Ščuka podali na štiridnevni planinski tabor na Kočo pod Bogatinom. Planinci smo se v četrtek, 29. junija, z vlakom odpeljali iz Sežane proti Bohinjski Bistrici, od tam pa še z avtobusom do Ukanca. Pod slapom Savica smo se okrepčali s sendviči in se pretegnili z igro badmintona. Nato smo na tovorno žičnico natoovorili prtljago in drugo planinsko opremo. S planinskim nahrbtnikom smo se odpravili najprej proti Domu na Komni, kjer smo prevzeli prtljago in z njo vred prepešali še četrte ure do Koče pod Bogatinom. Najprej

smo se nastanili po sobah, nato pa odšli na kosilo. Sledil je večerni sprehod, na katerem smo se učili o tamskajšnjem rastlinstvu. Naslednji dan smo se po zajtrku zgodaj odpravili na daljšo turo proti Triglavskim jezerom. Obiskali smo Črno jezero, od tam pa preplezali delček poti in se povzpeli proti Dvojnemu jezeru. Po počitku in malici smo se odpravili nazaj proti Koči pod Bogatinom. Po kosilu so sledile športne igre, po večerji pa družabni večer, kjer smo se eni manj, drugi bolj spretno preizkusili v igranju briškole. Tretji dan smo imeli slabše vremenske razmere, a nas te niso ustavile. Skupaj smo se odpravili proti Bogatinskemu sedlu, od tod pa najvzdržljivejši še na 2003 m visoko Lanževico, kjer smo se z ostanki snega še malo kepali. Po povratku je sledilo kosilo, po kosilu pa še orien-

tacija s kompasom in zemljevidom ter planinski kviz z vprašanji s tekmovanja »Planina in gore« ter vprašanji o značilnostih in zanimivostih našega tabora. S tem smo preverili, kateri učenci so ob pohodih najbolj prislunili razlagi naših planinskih vodnikov. Zmagovalci planinskega kviza so dobili za nagrado kakav in žeton za tuširanje. Zadnji dan smo se spustili s prtljago vred do Ukanca, od tam pa smo z avtobusom prispeli do Bohinjske Bistrice. Privoščili smo si hamburger ter se kopali v sotočju Save Bohinjke in Save Dolinke. Sledil je povratek domov z vlakom. Približno ob 20. uri smo malo utrujeni, a srečni in celi prispeli nazaj v Sežano.

**Petra Rakovec,**  
**PD Sežana**

Foto: arhiv PD Sežana



## MLADINSKE IGRE V NAKLEM

V Naklem smo letošnje šolsko leto na pobudo naših mladincev zaključili na prav zabaven način. Za zadnjo junijsko soboto so si udeleženci letošnjega pustovanja zaželeli druženja ob raznih športnih in družabnih igrah ter seveda pikniku. Tako so se mladi in po srcu mladi Nakouci preizkusili v košarki, tršetju in briškoli ter nekaterih drugih spretnostih, najbolj pa je »zažgala« popularna igra metanja vrečk v oddaljeno odprtino na leseni nagnjeni plošči Štrbunk (angl. Cornhole), ki je vaščane ob odličnih žar jedeh in ohlajeni pijanci družila še pozno v poletni večer. Zagotovo ga še kdaj ponovimo.

**Vesna Matevljič**

Foto: Vesna Matevljič



## USPOSABLJANJE PRAPORŠČAKOV BORČEVSKIH ORGANIZACIJ JUŽNE PRIMORSKE

Združenje borcev za vrednote NOB Komen je na pobudo predsednika Damjana Grmeka pripravilo usposabljanje in delovno srečanje praporščakov, ki se ga je (17. junija 2023) v lovski koči v Nadrožici udeležilo okrog 30 praporščakov borčevskih organizacij južne Primorske. Udeležence, med njimi sta bili tudi Tinkara Bogovič in Branka Bezeljak iz komisije za izobraževanje ZB Slovenije ter vodstva borčevskih organizacij južno primorske regije, je v hladni senci hrastovega gozdička najprej pozdravila podpredsednica ZB za vrednote NOB Slovenije dr. Ljubica Jelušič, ki je tudi članica komenske borčevske organizacije.

Izobraževanje, ki ga je vodil četni podčastnik gardske enote Slovenske vojske, višji štabni vodnik Anton Sevšek, je bilo razdeljeno na dva dela. Najprej so udeleženci, med njimi je bila tudi ena praporščakinja, osvojili teoretična znanja, ki so potrebna za uspešno delo, ki so sicer zapisana v priročniku veteranskih in domoljubnih organizacij v Sloveniji za slovesnosti, praznovanja, počastitve in žalovanja. Po teoretičnem delu je sledilo še praktično usposabljanje in izpopolnjevanje znanj. Pridružil se jim je tudi Bruno Kocjan, častnik in veteran vojne za Slovenijo, ki je poveljeval



praporščakom že na številnih proslavah, tudi v tujini. Biti praporščak je častna naloga, saj to funkcijo lahko opravlja tisti, ki posebej urejenost, odgovornost ter domoljubnost do naroda in organizacije, ki ji pripada. Besede so tekle o urejenosti, hranjenju prapora, poveljih, pripravah in udeležbi s praporom na proslavah in drugih prireditvah. V borčevski organizaciji se srečujejo s problemom visoke starosti praporščakov, težko jih je dobiti tudi v ostalih veteranskih organizacijah, zato sodelujejo pri izvedbi lokalnih prireditev tudi s klubi brigadirjev.

Po usposabljanju, ki je bilo za borčevsko organizacijo prvo tovrstno izobraževanje v Sloveniji in so ga ocenili za uspešno, je sledil še družabni del z izmenjavo izkušenj in mnenj. Razšli so se v upanju, da bodo s tovrstnimi izobraževanji nadaljevali tudi v drugih slovenskih regijah, in to vsaj enkrat letno.

**Olga Knez**

Foto: Olga Knez



## 2. DOBRODELNI PLESNI FESTIVAL ZA OTROKE »S PLESOM DO SMEHA«

Člani Društva ljubiteljev baletne umetnosti Divača so v amfiteatru Kosovelovega doma Sežana v torek, 13. junija, organizirali že 2. Dobrodelni otroški festival »S plesom do smeha«. Navdušeno publiko so očarali z bogatim 3-urnim programom, nastopi številnih plesnih skupin, glasbenimi gosti in neutrudno ekipo prostovoljcev društva, ki se je izkazala tudi z dodatno ponudbo, sladkimi dobrotami, delavnicami in srečelovom.

Prireditve je bila praznik glasbe in plesa, začinjena z dobrosrčnostjo, saj je bil namen prireditve tudi zbiranje prispevkov in donacij za otroke, ki nas potrebujejo. Donatorska sredstva v višini 2.100 €, ki so jih velikodušno donirala lokalna podjetja in posamezniki, bodo namenjena za programe letovanj za otroke z manj priložnostmi in individualne spremljevalce za otroke s posebnimi potrebami v organizaciji Medobčinskega



društva prijateljev mladine Sežana. Hvala vsem nastopajočim lokalnim plesnim skupinam, njihovim mentorjem, članom društva DLBU Divača, povezovalcu in režiserju programa, Romeu Grebenšku, ter predsednici društva Astrid Bastianelli, ki s svojim zgledom in širokim srcem delite družbeno odgovornost v skrbi za zdrav razvoj, uspešno rast in enake možnosti naših otrok in mladih ljudi. Srčna hvala tudi predstavnikom lokalne skupnosti Občine Sežana, Občine Divača in Občine Hrpelje - Kozina. Pod-

pri ste smisel dobrodelnosti prireditve in dokazali, da skupaj zmoremo deliti dobrine, odgovornost, solidarnost, ljubezen in lepoto. S svojimi nesebičnimi dejanji pomoči prispevate k omogočanju dostojnega življenja in krepitvi samopodobe tistih otrok, ki potrebujejo našo pomoč.

Iskrena hvala v imenu otrok in vseh nas, ki snujemo in izvajamo številne dejavnosti, ustvarjamo priložnosti za osebno rast, stremimo k omogočanju lepše prihodnosti in ustvarjanju skupnega dobrega v želji, da bi se naši otroci, mladi ljudje in njihove družine zbudili v prijazne in sončne dneve.

**Ana Pangos, za člane  
Medobčinskega društva prijateljev  
mladine Sežana**

Foto: arhiv društva MDPM Sežana

## ČLANICE DRUŠTVA UPOKOJENCEV DIVAČA SO SE PREDSTAVILE NA DNEVIH MEDGENERACIJSKEGA SOŽITJA V LJUBLJANI

Letošnjega 24. maja so se članice sekcije za ročna dela Društva upokojencev iz Divače predstavile s svojimi ročnimi deli na veliki rokodelski razstavi pokrajinskih zvez v Ljubljani. Poleg razstave so bile organizirane tudi druge teme:

- javna razprava na temo pokojninske reforme,
- javna razprava na temo zdravstvene reforme,
- kulturni program,
- večer pesmi in plesa,
- razna medsebojna druženja in izmenjava izkušenj,
- »Tisoč gibov« z društvom Šola zdravlja.

Dan ZDUS je praznik vseh slovenskih društev upokojencev, kjer se srečamo z namenom, da prikažemo svoje sodelovanje in pestre aktivnosti v tretjem življenjskem obdobju. Umeščamo ga



v »Dneve medgeneracijskega sožitja«, kjer se povezujemo z mladimi kot dokaz sožitja več generacij.

**Stojan Cerkvenik**  
Foto: arhiv DU Divača

## UKRADENI OTROCI – ŽRTVE NACISTOV IN DOMAČIH IZDAJALCEV

Na Slovenskem deluje Društvo taboriščnikov – ukradenih otrok, ki s svojim delovanjem ohranja spomin na grozote med drugo svetovno vojno, ko so po nemških navodilih otroke partizanov in somišljenikov avgusta leta 1942 izselili v Nemčijo. Dojenčke, ki so ustrezali njihovim rasnim zahtevam, so oddali v posvojitev nemškim družinam. Posledice teh navodil so občutile družine po vsej Sloveniji: družine so bile pregnane z njihovih domov, očete pa so usmrtili v celjskem zaporu, Begunjah in mariborskih zapori. Matere so odpeljali v taborišče Auschwitz - Birkenau, otroke pa iztrgali iz njihovih naročij in odpeljali v otroška taborišča širom Bavarske. Prav s pomočjo ustanovitve Društva taboriščnikov – ukradenih otrok so bile storjene krivice med drugo svetovno vojno le delno popravljene. Člani društva delujejo aktivno in si prizadevajo, da je njihov glas slišan, vendar še vedno ne tako, kot si zaslužijo. Žal jih je vsako leto manj.

V juniju se mi je ponudila priložnost, da sem odšla z njimi na kratek izlet po Bavarski. **Obiskali smo šest otroških taborišč (Kastl, Himmelberg, Selingenporten, Saldenburg, Mainburg, Neustift), ki so označena s spominskimi obeležji.** Postavili so jih s pomočjo lokalnih bavarskih občin v spomin in opomin na trpljenje slovenskih otrok. Odpeljanih je bilo preko šeststo slovenskih otrok, ki jim je bilo ukradeno otroštvo. Po triletnem trpljenju in naporni vrnitvi domov so bili mnogi brez doma in staršev, pa tudi v družbi so bili slabo sprejeti. Mnogi so odraščali po raznih internatih in so utrpeli različne krivice.

Trpljenje slovenskih ukradenih otrok je v knjigi *Ukradeni otroci* opisal dr. Janez Žmavc, predsednik Društva taboriščnikov – ukradenih otrok, po kateri je bil posnet dokumentarec v režiji Maje Weiss.

Ob polaganju vencev smo poslušali ganljive besede in žalostne spomine ukradenih otrok, z enim samim spo-



ročilom **NIKOLI VEČ SPOMINI NE SMEJO UMRETI.**

**Karolina Kljun**  
Foto: Karolina Kljun

## IZLET OB SMARAGDNI REKI SOČI

Društvo upokojencev Divača je letošnjega 1. junija organiziralo izlet za člane društva ob smaragdni reki Soči. Z dvema avtobusoma smo se odpeljali iz Divače, seveda polni energije in dobre volje, proti Solkanu, kjer smo se ustavili – in tu nas je že čakal vodič. Počasi smo se sprehodili do Solkanskega mosta, ki je s svojim 85-metrskim kamnitim lokom največji kamniti most na železniških progah na svetu. Ta mojstrovina je bila zgrajena leta 1905 kot del znamenite Bohinjske železniške proge, ki je povezovala Gorico in Jesenice. Za izgradnjo so uporabili 1960 m<sup>3</sup> kamna v obliki 4533 klesanih kamnitih blokov. Promet med Dunajem in Trstom je stekel leta 1906. Most je bil med 1. svetovno vojno porušen, a so ga znova postavili in služi še danes. Od leta 1985 je Solkanski most tehnični spomenik in spomeniško zaščiten. Ob pole-

tnih koncih tedna čez most še vedno pelje muzejski vlak, ki opominja na nepozabno vožnjo s pogledom na reko Sočo, eno najlepših rek v Evropi. Pot smo nadaljevali proti Kanalu in

si ogledali most, od koder vsako leto potekajo skoki v reko Sočo. Nato smo se odpravili po dolini reke Soče proti Tolminu. Nedaleč od Tolmina ob sotočju Soče in Tolminke je nemška





država leta 1938 zgradila kostnico 1. svetovne vojne, kjer so pokopani posmrtni ostanki okrog 1000 nemških vojakov, padlih na bojišču v okolici Tolmina v 12. soški ofenzivi. Osrednji del spomenika je kapela, ki je v notranjosti razdeljena na dva dela. V prvem so imena padlih vojakov vrezana v štiri hrastove plošče. V drugem, z umetelno kovano pregrado ločenem prostoru pa so na stene izpisana imena v mozaični tehniki. V sredini grobnega prostora je oblikovana grobnica neznanega vojaka v počastitev vseh tam pokopanih vojakov, katerih imena niso znana.

Ob pogledu na reko Sočo in ob vnožju Krna smo se pripeljali v vas Drežnica. Vas je bila poseljena že v 6. stoletju. Ljudje so gojili koze in ovce za preživetje. Pred 1. svetovno vojno je tu živelo okrog tisoč prebivalcev, ampak jih je vojna pregnala – še danes se čuti posledice vojne, saj se je veliko ljudi izselilo v dolino. Tu smo si ogledali

cerkev Srca Jezusovega, eno od najbolj poznanih cerkva v Sloveniji, zgrajeno leta 1912. Dolga je 40 m, zvonik pa je visok 52 metrov. Leta 1941 je bila cerkev razglašena za božjepotno in istega leta za baziliko.

Ob pogledu na Krn smo se spomnili tudi našega največjega pesnika Simona Gregorčiča, rojenega 15. 10. 1844 pod Krnom v vasi Vrsno. Napisal je najbolj znano pesem o reki Soči. Pesnik je tu odraščal in začutil lepoto reke Soče, saj jo je v pesmi opisal tako: »Krasna si, bistra hči planin, brhka v prirodni si lepoti, ko ti prozornih bolečin nevihte temne srd ne moti, krasna si, hči planin ...« V zaključku pesmi je pesnik predvidel grozote 1. svetovne vojne, ki so se kasneje res zgodile v Posočju.

Po poti nas je ves čas spremljala reka Soča in ustavili smo se v Kobaridu, kjer smo si ogledali mlekarno Planika in kratek posnetek o izdelavi sira Tolminc. Narejen je po tradici-

onalnih receptih iz mleka s 3,65 % mlečne maščobe, krave pa se pasejo v planinah. Sir Tolminc z zaščiteno označbo porekla je trdi, polnomasten sir. Svojevrsten okus mu dajejo klimatsko-geološke razmere hribovitih predelov Posočja, pasma in način reje govedi. Sir zori najmanj dva meseca na lesenih policah in ga vsak dan ročno obračajo. Kupili smo sir in ostale mlečne izdelke.

Po napornem dnevu smo se peljali na tromejo v Robič, v gostilno, kjer smo imeli pozno kosilo in si potešili lakoto z njihovimi specialitetami.

Zadovoljni, polni lepih doživetij in spominov, smo se odpeljali proti domu. Mislim, da se je marsikomu porodila misel: »Lepi, zelo lepi, zanimivi in poučni so kraji v naši domovini, v naši Sloveniji.«

**Nevenka Vidmar**  
Foto: arhiv DU Divača

## POHOD IN OBISK JAME VILENICE OB PRAZNOVANJU 390 LET TURIZMA V JAMI VILENICA

V letošnjem letu **Jamarsko društvo Sežana** praznuje **390 let turizma v jami Vilenica** ter **60 let ponovne ureditve in odprtja jame za turistične ogleda**. Prvih nekaj let je Jamarsko društvo delovalo kot odsek Planinskega društva Sežana, kasneje pa pričelo z delovanjem kot samostojno društvo. Prav zaradi te povezanosti v preteklosti in tudi v današnjem času smo oba dogodka obeležili skupaj – s pohodom in ogledom jame Vilenica. Jamarsko društvo Sežana je v sodelovanju s Planinskim društvom Sežana letošnjega 13. maja organiziralo **pohod in ogled jame Vilenice**, ki so se ju udeležili otroci, učenci iz osnovnih šol Sežana, Dutovlje in Divača ter odrasli člani Planinskega društva in Jamarskega društva Sežana. Udeleženci pohoda so se zbrali ob 8.30 pred Vilenico, kjer so jih pričakali planinska vodnika PD Sežana Mirjam Frankovič Franetič in Marko Uršič ter jamska vodnika Jamarskega društva Sežana Jordan Guštin in Alenka Gabriela Ščuka. Pohodnike je pozdravila predsednica Jamarskega društva Sežana Alenka Gabriela Ščuka, nato pa je Jordan



Guštin predstavil zgodovino delovanja jamskega turizma od začetka do danes ter dogodke, ki se bodo zvrstili v tem letu ob 390. obletnici delovanja jamskega turizma. Vodnica Mirjam je predstavila dve možnosti pohodov za udeležence, lažjo po bližnji okolici in nekoliko zahtevnejšo na Tabor. Z Mirjam so se mladi planinci s starši in mentorji podali na nezahteven pohod proti lipiškemu posestvu in kamnolomu (dvournna hoja). Odrasli planinci pa so se s planinskim vodnikom Markom Uršičem podali po

označeni nezahtevni poti na Stari Tabor (603 m), kar je tudi trajalo dve uri. Na izhodiščno mesto so se vrnili okrog 11. ure in takoj zatem nadaljevali z ogledom Vilenice z jamskima vodnikoma Jordanom in Alenko. Ogled jame je trajal eno uro, sledilo pa je še prijetno druženje ob stojnicah domačih ponudnikov.

**Doroteja Kavčič**  
Foto: Jordan Guštin in Mirjam Frankovič Franetič

## SREČANJE MLADIH PLANINCEV MDO PD PRIMORSKE NA VREMŠČICI

Srečanje mladih planincev MDO PD Primorske je letos ponovno potekalo na Vremščici. Prvič je srečanje potekalo že leta 1976 v organizaciji Planinskega društva Sežana. Po kar 40 srečanjih na Vremščici pa se je porodila ideja, da bi prireditev zaokrožila po celotnem MDO in bi jo vsako leto organiziralo drugo društvo. Krog je zdaj prvič sklenjen in srečanje mladih je bilo letos ponovno v organizaciji PD Sežana, na tradicionalni lokaciji na travniku pod vrhom Vremščice.

V maju so se tako ponovno zbrali mladi planinci osnovnih šol in vrtca, starši, mentorji, vodniki in starejši ljubitelji planin iz planinskih društev Postojna,

Izola, Koper in Sežana. Na sončno jutro so se zbrali ob 8. uri na avtobusni postaji v Senožecah (560 m). Vodja pohoda in vodnica PZS Erika Može je pozdravila udeležence in opisala pot, po kateri so se podali na Vremščico (1027 m). Najprej so se sprehodili skozi vas, nato pa po poti, ki večinoma poteka po gozdu in se ves čas zmereno vzpenja. Pot ni zahtevna in vsi so se povzpeli na vrh ter se nato spustili na travnik pod vrhom – na tradicionalni prireditveni prostor. Pridružili so se tudi otroci iz vrtca, ki pa so se na vrh Vremščice povzpeli z ovčje farme. Udeležencev je bilo več kot 200. Ob 11. uri je potekal kulturni program, ki ga

je povezovala Erika Može. Za dobro vzdušje z glasbo in za ozvočenje prireditve je skrbel Milan Tavčar iz Dan pri Sežani. V programu so z veliko vnemo sodelovali otroci vrtca in osnovnih šol s petjem pesmic, recitacijami in skeči. Po programu je sledilo sproščeno tekmovanje v otroških igrah, ki jih je vodil vodnik Marjan Olenik - Gurka. Po končanem druženju so se nekateri vrtni po grebenski poti čez Vremščico in občudovali narcise, ki so bile ravno takrat v polnem razcvetu.

**Doroteja Kavčič**

Foto: Doroteja Kavčič



## DOM NA KRASU

Leto 2023 ima za stanovalce in delavce Doma na Krasu, DE Sežana še posebej velik pomen, saj mineva



natanko 20 let od odprtja prvih bivalnih enot. Prav zaradi tega je to za nas praznično leto. V ta namen smo pripravili vrsto prireditev, na katerih smo obeležili to za nas tako pomembno obletnico.

V maju smo pripravili pesniški večer s priznano ljudsko pesnico in kulturno delavko Alojzijo Bratina - Lojzko z Burjuce iz Vipavske doline, ki nam je z mehko jezikom, vedrino in zanese-njaštvom pričarala čudovit večer. Pod krošnjo domače hruške smo prebirali Lojzkine pesmi, se pogovarjali o pesništvu, ljudskem izročilu ter ljubezni do jezika in domovine. Večer smo poimenovali Literatura na dvorišču,





saj smo želeli prav vsakemu od blizu živečih podeliti košček zanimivih pesmi in družbe. Želeli smo, da se nam sosledje, prijatelji in znanci pridružijo na našem domačem dvorišču, na Kettejevi 7 v Sežani, in z nam doživijo lepoto pesniškega večera.

Tudi junija nas je družila umetnost, toda to pot smo izbrali likovnost. Organizirali smo slikarski ekstempore pod naslovom Prebujenje. Nanj smo povabili osnovno in srednjo šolo,

VDC Sežana, DU Sežana ter naše stanovce iz Doma na Krasu. Hvaležni smo za topel sprejem in gostoljubje, ki smo ga bili deležni v Botaničnem vrtu Sežana. Ta nam je nudil izjemno slikarsko kuliso, ki nas je še dodatno motivirala. Nastala so krasna dela, na katera smo še posebej ponosni. Veseli pa smo bili tudi zaradi odziva, saj se je večina odzvala in nas tako počastila s svojo udeležbo.

Praznično leto počasi a vztrajno na-

polnujemo s prijetnimi in prijaznimi vsebinami, ki so del nas in naših stanovcev. Ponosni smo na to, kaj vse zmorejo, ter spodbujamo njihovo ustvarjalnost in vnemo. Želimo si, da bi bilo prav njihovo domače okolje njihov največji motivator in prostor, kjer bi bili najbolj slišani in cenjeni.

**Damjana Štrukelj, Dom na Krasu, DE Sežana**

Foto: Damjana Štrukelj

## KVAČKANJE ODEJIC UPORABNIKOM INVALIDSKIH VOZIČKOV POVEZUJE ČLANICE EUROPA DONNA OBALA KRAS IN CELOTNEGA ZDRUŽENJA SLOVENIJE

Članice združenja Europa Donna Slovenije, podružnica Europa Donna Obala Kras, smo imele vse do poletja obilo dejavnosti, med katerimi je bila tudi delavnica kvačkanja pod mentorstvom naše članice Nevenke Stegel. Kvačka nas je povezala in med učenjem izdelave izdelkov smo se družile tudi z Medobčinskim društvom invalidov Sežana. V njem smo dobile tudi prostor



v Sežani. Za članice pohodne skupine združenja Europa Donna smo izdelale volnene naglavne trakove. V nadaljevanju smo se odločile, da za skupino FB Nitke nas povezujejo, ki kvačkajo odejice za uporabnike invalidskih vozičkov v DSO, skvačkamo tri odejice. Te že grejejo kolena v DSO Sežana. Akcijo kvačkanja babičin kvadratkov smo razširile tudi na vse članice Europa Donna Slovenija. Zdaj se babičini kvadrati kvačkajo pri vsaki članici doma. Izdelane pošljemo naši mentorici, ki jih sestavi v odejice. Veseli smo tudi vsakega kvadrata, ki ga skvačkajo nečlanice Europa Donne. Ob koncu akcije, predvidoma v letošnjem decembru, pa bodo odejice predane FB skupini Nitke nas povezujejo, ki bo poskrbela, da bodo prišle v prave roke. Po zadnjih podatkih je narejenih že preko 20 odejic.

Naš cilj je, da do novega leta izdelamo do 50 odejic.

Izdelava odejic ni samo pomoč nekomu, ki bo odejico dobil, je tudi zadovoljstvo in pomoč nam samim, saj ročna dela dokazano pomagajo pri sproščanju možganov, s tem prežene-



mo depresijo, lažje zaspimo – in če kvačkamo v družbi, se lepo sprostimo in nasmejimo. Vse, ki bi nam radi pomagali pri izdelavi odejic ali nam zgolj podarili volno, naprošamo, da jo dostavite v knjižnico v Divačo Tanji Bratina Grmek v času obratovanja knjižnice.

▶ Leto se počasi preliva v jesensko obdobje, ki ga vsako leto zaznamuje Rožnati oktober, svetovni mesec boja proti raku na dojki. V Divači ga bomo obeležili s stojnico v knjižnici, posaditvijo drevesa z namenom ozaveščanja o bolezni, ki bo hkrati poklon in spomin vsem borkam, ki jih je bolezen premagala, ter z razstavo v prostorih Občine Divača. Na prav posebno obeležje pa bi vas radi povabili letošnjega 7. oktobra v Izolo v Manzolijevu palačo, kjer bomo proslavili peto obletnico delovanja Europe Donne obalno-kraške regije. V tem času smo združili in pomagali z nasveti ter različnimi izobraževalnimi in preventivnimi akcijami veliko bolnicam z rakom na dojki, pa tudi drugim bolnicam in njihovim svojcem. Pristrčno vabljeni!

**Orjana Gombač**

Foto: arhiv združenja Europa Donna Obala Kras

## DELO LAS KRASA IN BRKINOV V SPOMLADANSKO-POLETNIH MESECIH

Lokalna akcijska skupina (v nadaljevanju LAS) Krasa in Brkinov v spomladansko-poletnem obdobju sploh ni počivala. Glavna aktivnost je vsekakor bila priprava nove Strategije lokalnega razvoja (SLR) za programsko obdobje do leta 2027, o čemer pa podrobneje pišemo v ločenem prispevku na prvih straneh Glasnika. Na podlagi podane vsebine v Strategiji, ki je bila oblikovana s prebivalci vseh štirih občin, bo mogoče koristiti sredstva v okviru javnih pozivov LAS, ki bodo objavljeni predvidoma v prihodnjem letu. Poleg tega smo skrbeli za nemoteno izvajanje projektov, se udeležili strokovne ekscurzije z ogledom dobrih praks koriščenja sredstev LEADER na Irskem, sodelovali pri kontrolah že zaključnih projektov, izvajali projekt Krepitev trajnostne mobilnosti na Krasu in Brkinih, kjer so bili vzpostavljeni prevozi na zahtevo Lokalno povezani, ter zaključili dva projekta 3. in 4. Javnega poziva LAS in projekt sodelovanja.

### Zaključek dveh projektov 3. in 4. Javnega poziva LAS Krasa in Brkinov ter projekta sodelovanja

Marca sta se zaključila še dva projekta, ki sta se izvajala v okviru 4. Javnega poziva LAS iz Podukrepa 19.2, in sicer Njivce na vasi ter Kulturna in krasoslovna dediščina, junija pa projekt Izročilo, ki se je izvajal v okviru 3. Javnega poziva LAS. V okviru projekta Izročilo je nastala platforma, ki je dostopna na spletni strani [www.izrocilo.si](http://www.izrocilo.si)

in je pomembno spletišče dokumentiranega izročila o naravni in kulturni dediščini Brkinov in Krasa, zato vabljeni k njegovemu raziskovanju.

V okviru projekta sodelovanja Kolesarska veriga na podeželju je bila na območju občine Divača postavljena nova postaja za avtomatizirano izposojanje koles v sistemu Kras Brkini bikes. V Divači je pri zdravstvenem domu urejena nova kolesarska postaja za izposojanje navadnih in električnih koles, ki dopolnjuje ponudbo koles s postajo v bližini železniške postaje Divača. Tako je na celotnem območju Krasa in Brkinov sedaj na osmih postajah na voljo za izposojanje 12 navadnih in 33 električnih koles.

Poleg navedenih projektov, ki so se zaključili, pa je LAS kot prijavitelj tudi oddal vlogo za izvedbo projekta Bogastvo Krasa in Brkinov, o izvajanju katerega vas bomo obveščali v prihodnji številki.

### Spletna stran in Facebook profil

LAS Krasa in Brkinov v okviru svojega rednega delovanja upravlja tudi spletno stran LAS Krasa in Brkinov ter Facebook profil. Na spletni strani LAS (<https://www.laskrasainbrkinov.si>) in Facebook profilu (@LAS.Krasa.in.Brkinov) najdete poleg osnovnih informacij in projektov tudi aktualne novice in dogajanje ter vabila na dogodke in delavnice. Prav tako so razni dogodki in novice objavljeni na Facebook profilu.



### Povabilo k včlanitvi v LAS Krasa in Brkinov

LAS Krasa in Brkinov vabi vse, ne glede na status (fizična oseba, podjetja, zavodi, javne institucije ipd.), ki želijo sodelovati pri razvoju območja Krasa in Brkinov, k včlanitvi v LAS. Na spletni strani [www.laskrasainbrkinov.si](http://www.laskrasainbrkinov.si) najdete prijavitni obrazec, ki ga izpolnjenega pošljete na elektronski naslov [info@laskrasainbrkinov.si](mailto:info@laskrasainbrkinov.si) ali po navadni pošti na LAS Krasa in Brkinov, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana.

**Jerneja Modic in Maja Colja,**  
**LAS Krasa in Brkinov**

Foto: arhiv LAS Krasa in Brkinov



## DDI JE POVEZAL KULTURNO DEDIŠČINO IN DIGITALNE VSEBINE

V četrtek, 1. junija 2023, se je v prostorih Narodnega doma v Mariboru odvil dogodek Dan odprtih Duri, ki je povezal sferi kulturne dediščine in digitalnih tehnologij. Člani Društva Idrija 2020, brkinskega Zavoda Dobra pot in mariborskega Kulturno-izobraževalnega društva KIBLA smo z dogodkom zaključili poldruge leto trajajoče sodelovanje, ki je v sklopu projekta Digitalni dediščinski inkubator – DDI okrepilo vezi med sku-

pinami in posamezniki na področju kulturne dediščine.

Projekt DDI smo zasnovali z namenom povezovanja kulturne dediščine in sodobnih digitalnih tehnologij ter podpiranja zanimivih dediščinskih zgodb. Središčna točka projekta je bila **vzpostavitev dediščinske spletne platforme Duri**, ki se je v dobrem letu razvila v pomemben prostor spoznavanja, povezovanja in podpiranja dediščinskih pobud.

Na portalu Duri so uporabnikom na voljo novice iz sveta kulturne dediščine, omogočen je dostop do **aplikacije Zapisi spomina** in do **virtualne zbirke Od kmeta do delavca**, ki so jo ustvarili srednješolci iz različnih krajev Slovenije.

Poleg drugih zanimivih vsebin pa so posebno pozornost pritegnili **brezplačni dediščinski spletni tečaji**, ki z različnih zornih kotov izobražujejo, svetujejo in prikazujejo



primere dobre prakse iz sveta kulturne dediščine. Trenutno je na voljo 8 brezplačnih tečajev, ki se jih lahko udeleži vsak registrirani uporabnik portala Duri. V leto in pol trajajočem projektu smo dodobra obhodili Slovenijo ter **obiskali kar 30 različnih občin**, kjer smo na terenu ustvarjali povezano skupnost ljubiteljev kulturne dediščine in predstavljali sodobne digitalne rešitve.

#### Animacija Julija Cezarja za uvod

V dopoldanskem delu smo po novinarski konferenci začeli z delavnico animacije obraza zgodovinske osebnosti s pomočjo sodobnih digitalnih tehnologij. Kreativni tehnolog pri KID KIBLA, **Žiga Pavlovič**, je udeležencem predstavil najsodobnejše trende s področja umetne inteligence, ki se lahko učinkovito uporabljajo tudi za interpretacijo dediščine. Za primer smo si izbrali portret Julija Cezarja, ki smo ga generirali s pomočjo umetne inteligence in oživili preko posnetega glasu in obraznih kretenj. Delavnica je ponudila zanimiv uvid v svet, ki ga vse bolj kroji umetna inteligenca, in odstrla pogled na možnosti nadgra-

dnje doživljanja kulturne dediščine z njeno pomočjo.

#### Digitalne tehnologije da, a le kot opora dediščinskim zgodbam

Popoldanski del dogodka smo otvorili z okroglo mizo »Dediščina in digitalno«, kjer smo se posvetili pogovoru o izsledkih projekta DDI ter pogledali v prihodnost povezovanja kulturne dediščine in sodobnih tehnologij. V pogovoru, ki ga je moderiral **Matevž Šlabnik** iz Društva Idrija 2020, so se sogovorniki iz vseh treh sodelujočih organizacij ozrtli na preteklo leto in pol ter predstavili dosežke projekta. Med vidnejšimi so izpostavili predvsem vzpostavitev portala Duri, pripravo serije brezplačnih spletnih tečajev, nadgradnjo aplikacije Zapisi spomina, oblikovanje virtualne razstave Od kmeta do delavca in razvoj sklopa individualne podpore dediščinskim pobudam.

**Nava Vardjan** (Dobra pot) je v pogovoru izpostavila predvsem pozitivno vlogo, ki jo lahko učinkovita uporaba digitalnih tehnologij odigra pri krepitvi medgeneracijskih vezi, ter pri tem delila izkušnjo z aplikacijo Zapisi spo-

mina. **Matevž Straus** (Idrija 2020) se je naslonil predvsem na velik (tudi gospodarski) potencial kulturne dediščine, ki ga lahko z uporabo sodobnih tehnologij še izbrusimo. **Žiga Pavlovič** (KIBLA) pa je za konec povzel, da digitalne tehnologije vsekakor imajo svoje mesto pri interpretaciji kulturne dediščine, a ne smejo zasenčiti zgodbe, ki jo kulturna dediščina prinaša – ta mora vselej biti v ospredju.

Projekt DDI v številkah:

- 1 razvit dediščinski portal Duri
- 1 nadgrajena aplikacija Zapisi spomina
- 1 virtualna razstava Od kmeta do delavca
- 7 interdisciplinarnih delavnic na srednjih šolah
- 8 posnetih in objavljenih dediščinskih tečajev
- 10 podprtih dediščinskih pobud
- 30 izvedenih dogodkov
- 600 ur brezplačne individualne podpore
- več kot 700 registriranih uporabnikov

Zavod Dobra pot

Foto: arhiv Zavoda Dobra pot



## UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE KRAS

vabi vse starostne skupine k vpisu v 15. študijsko leto 2023/24.

Skoraj 30 študijskih programov bodo predstavili v knjižnicah:

**5. 9. v DIVAČI, 6. 9. na KOZINI, 7. 9. v SEŽANI in 12. 9. v KOMNU**

Rok za vpis je 12. september.

Več informacij na tel. 031 716 210 ali na e-pošti [nadja.mislej-bozic@guest.arnes.si](mailto:nadja.mislej-bozic@guest.arnes.si).



## DOKUMENTARNI FILMI IZ PROJEKTA »IZROČILO BRKINOV IN KRASA«

Filmska turneja dokumentarnih filmov iz projekta Izročilo je prava poslastica za ljubitelje kulturne dediščine Brkinov in Krasa. Ekipa Zavoda Dobra pot je v sodelovanju in s podjetjem Be GR8 Media, Višjo strokovno šolo ŠC Srečka Kosovela Sežana in številnimi domačini kot izpričevalci izročila ustvarila deset čudovitih dokumentarnih filmov, ki nas popeljejo v svet izročila in tradicije edinstvenega območja Krasa in Brkinov.

Turneja predvajanja filmov se je začela maja 2023 s premiero filma »Čarobni venčki Sv. Ivana« v Divači, na Škratelnovi domačiji. Film pripoveduje zgodbo o obuditvi te tradicionalne šege, simboliki venčkov in vanje vpletenih rastlin ter postopku spletnja. Okoli kresnega dne in tudi kasneje v juliju je bil film prikazan v Temnici, Štanjelu, na filmski matineji za starejše v Inkubatorju Sežana, ki je bila izvedena v sodelovanju z Zavodom Sopotniki, na Festivalu Sanje v Matavunu in Lokvi, v vaškem domu v Dolu pri Vogljah in Gočah. Sledile so projekcije preostalih filmov v različnih krajih. Med njimi je bila prav tako maja premiera filmov »Življenje ovčarjev« ter »Brkini in žganjekuha« v Vaškem domu v Rožicah, saj sta bila filma posneta v bližini – v Rožicah in Slopah. Divača je 27. junija ponovno gostila premiero filma, in sicer ob praznovanju občinskega praznika. Tokrat je bil predstavljen film »Grad na skali«, ki opisuje, kako je bil grad Školj v preteklosti tesno povezan z življenjem okoliških prebivalcev, ter pripoveduje zgodbe o življenju grajske gospode, skrivnih rovih in zakladih, ki domačinom še vedno burijo domišljijo. Film je bil konec



julija predvajan tudi v Hostlu Kras v Pliskovici. Še prej pa sta se v Pliskovici predstavila filma »O kamnu in Kraševcih« in »Kamnite vezi« 17. junija v sklopu Festivala kamna. Filmska turneja je obiskala tudi Praznik terana in pršuta v Dutovljah, kjer je bilo 13. avgusta prikazanih več filmov na filmskem popoldnevu.

V sklopu projekta Izročilo so bili filmi »Čarobni venčki Sv. Ivana«, »Življenje ovčarjev«, »Brkini in žganjekuha«, »O kamnu in Kraševcih« ter »Grad na skali« ustvarjeni v sodelovanju s studiem Be GR8 Media. Ostale filme, ki so nastali v okviru projekta, kot so »Kamnite vezi«, »Pletarska duša«, »O piščalki in rogu«, »Zgodba o brkinski noši« ter »Zgodba o primorski noši«, pa so pod mentorstvom profesorjev VSŠ Sežana z zavzetostjo ustvarili mladi filmografi – študentje VSŠ Sežana, ki so jim prav tako prispevali svojevrsten pečat.

Projekt Izročilo je rezultat sodelovanja med Zavodom Dobra pot, konzorcijskimi partnerji, številnimi sodelavci in podporniki. Financiran je iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in Republike Slovenije. Cilj projekta je okrepiti prepoznavnost in dodano vrednost dediščinskih obrti, storitev in izdelkov s tega območja ter ohraniti bogato dediščino Brkinov in Krasa. Poleg dokumentarnih filmov, projekt vključuje tudi spletišče dokumentiranega izročila, kjer se širi znanje o naravni in kulturni dediščini ter promovirajo dediščinske obrti, storitve in izdelki. Oglejte si ga na [www.izrocilo.si](http://www.izrocilo.si).

Filmska turneja se bo nadaljevala jeseni v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi, društvi na Krasu in Brkinih ter v zamejstvu. Vabljeni ste, da spremljate dogodke na spletni strani Zavoda Dobra pot ali se pridružite kot prostovoljci in ekipi pomagate pri izvedbi dogodkov. Dragoceno naravno in kulturno dediščino našega prostora lahko ohranjamo in varujemo le #skupaj.

**Zavod Dobra pot**

Foto: arhiv Zavoda Dobra pot





## IZROČILO V DIVAČI

Nad sotesko reke Reke, ki nedaleč stran ponikne pod vasjo Škocjan, stoji ostaline nekoč mogočne grajske utrdbe. Grad Školj je bil v preteklosti tesno povezan z življenjem okoliških prebivalcev, zgodbe o življenju grajske gospode, skrivnih rovih in zakladih pa še vedno burijo domišljijo vsem, ki jim prisluhnejo.

V torek, 27. junija, ob 20. uri smo v sklopu prireditev ob občinskem prazniku Občine Divača prisluhnili zgodbam in prigodam dokumentarnega filma »Grad na skali«, ki povezujejo prebivalce vasi Vremški Britof, Famlje in Škocjan s Školjem, porušenim gradom nad pečino reke Reke.

Po predvajanju filma je sledil prijeten razgovor s snovalci in nastopajočimi o zakulisnih dogodkih in vzdušju ob nastajanju filma. Priznati moramo, da so pripovedovalci v filmu, domačini iz okoliških vasi, razvneli občinstvo polne dvorane Škratelnove domačije ter jih spodbudili k razmišljanju o pomembnosti ohranjanja kulturnih vrednot lokalnega območja in k še



večjemu spoštovanju ustnega izročila, ujetega na filmski trak.

Hvaležni smo Občini Divača in Muzeju slovenskih filmskih igralcev za sodelovanje pri organizaciji premiernega dogodka, na katerem se lahko srečajo ljudje, ki jim je mar za kulturno dediščino lokalnega območja. Vsem udeležencem dogodka in nastopajočim gostom se iskreno zahvaljujemo za obisk prireditve in lepe želje za nadaljnje delo. Ponovno se je pokazalo,

da je dediščina vezivo skupnosti, in k temu stremimo tudi v našem zavodu.

Film je nastal v okviru projekta Izročilo, ki sta ga sofinancirala sklad EKSRP in Republika Slovenija. Vljudno vabljeni na naslednje predstavitve dokumentarnih filmov iz projekta Izročilo!

**Zavod Dobra pot**

Foto: arhiv Zavoda Dobra pot



## KRAJINA V OKOLICI NAKLEGA

Sledi zgodovine so zapisane povsod v krajini, znati jih je treba le brati. V nedeljo, 2. julija, smo se podali na tradicionalni pohod odkrivanja arheološke krajine ob občinskem prazniku Občine Divača, tokrat bližnje okolice vasi Naklo pri Divači.

Arheološki pohod, ki ga je vodil Jošt Hobič, odličen poznavalec arheoloških ostalin na Krasu in v Brkinih ter vodja projekta Pokrajina prednikov, smo pričeli pri znameniti gotski cerkvi sv. Brikcija iz 15. stol., sezidani na vzpetini blizu vasi Naklo. Cerkev ima več poimenovanj, v Registru nepremične kulturne dediščine je vpisana pod imenom sv. Mavricij, v cerkvenih virih kot cerkev sv. Brikcija, domačini ji rečejo po svoje pri »sv. Brici ali Vrici«. Po obsežni razlagi o zgodovini obstoja cerkve smo izvedeli tudi, da so v preteklosti pri arheoloških izko-

pavanjih ob temeljih te cerkve našli okostje z dodanimi predmeti, med njimi naglavni obroček iz 6. do 8. stol., kar nakazuje na staroslovanski izvor

grobišča. Naglavne obročke so nosile ženske enega zraven drugega na usnjenih vrvcih kot naglavni okras, po navadi so bili bronasti in so se svetili.



Ko smo predelali vse teme in vprašanja, ki so prišla med predstavitvijo na plano, se je pisana družina pohodnikov odpravila na »Pole« in prehodila travnike preko »Dušce«, »Podrgale« vse do »Nerata«, kjer smo se ustavili ob ogradah in zidovih, ostalinah prazgodovinske poselitve tega prostora. Domačini so med potjo pripovedovali, kako se je nekoč kosilo na teh parcelah in kako so naši predniki kmetovali. Zanimiva je zgodba, ko je prišla prva kosilnica v vas Naklo, a kmetje z njeno storilnostjo niso bili preveč zadovoljni. Rekli so: »Ajej, kaj je to, saj je več za njo.«

Ves čas pohoda smo preverjali svoj položaj na karti z vizualizacijo lidarskega posnetka, na kateri so bile vrisane točke zanimivih ostalin, ki smo jih iskali po gmajni med grizami ali grubljami in mejnimi suhimi zidovi. Prek lidarskih posnetkov postane arheološka krajina bolj oprijemljiva stvar, če jo znamo brati. Velikokrat smo bili presenečeni, ko smo izvedeli, kje stojimo, enkrat na prazgodovinskem zidu, drugič spet ob srednjeveškem zidu ... in lahko smo se zamislili, kako so arheološke ostaline skrite in nevidne v pokrajini. Za zaključek pohoda smo se spreho-

dili do prepada soteske reke Reke in usmerili pogled na drugo stran, od koder so bile dobro vidne ruševine gradu Školj.

Hvala vsem udeležencem pohoda za skupno odkrivanje pokrajine prednikov, veseli smo, da smo vsi bogatejši za spoznanja o življenju prednikov, od prvih naselitev do danes, ter da bomo morda v bodoče ob kupu kamenja na gmajni pomislili, kako dolgo že obstaja.

**Zavod Dobra pot**

Foto: arhiv Zavoda Dobra pot

## PROJEKT ARACNE: POVEZOVANJE MLADIH S PODEŽELSKO DEDIŠČINO IN KULTURNIMI ZAKLADI BRKINOV IN KRASA

V Pliskovici na Krasu se je od 19. do 26. julija 2023 odvijala navdihujoča mladinska izmenjava v okviru projekta Aracne, ki je petnajsterici mladih iz Španije in Slovenije omogočila preživljanje nepozabnih dni v sožitju z naravno in kulturno dediščino kraške pokrajine. Skozi spoznavanje domačinov, številne delavnice in potepanja po vaseh, suhih travnikih in znamenitostih so mladi odkrivali stare obrti in bogato dediščino lokalnega okolja. Projekt Aracne stremi k cilju spoznavanja bogastva podeželske dediščine, odkrivanja njenih potencialov in seveda zabave ter novih spoznanj. Prvi dan izmenjave so mladi spoznali osnovne elemente kraške pokrajine in se odpravili po Pliskini poti, ki jim je razkrila življenje na podeželju nekoč in danes. V sklopu projekta so pote-

kale številne dediščinske delavnice, kjer so se mladi učili starih obrti ter oživljali nesnovno kulturno dediščino Brkinov in Krasa. Delavnice so vključevale pripravo tradicionalnih slovenskih jedi, spletnje venčkov svetega Ivana, spoznavanje starih iger, tkanje, pletarstvo, uporabo zelišč v kuhinji, suhozidno gradnjo, izdelavo punčk iz blaga, pletenje klobukov iz kostanjevih listov in izdelavo papirja iz cvetov ruja.

Poleg tega je skupina obiskala tudi Kobilarno Lipica, kjer je prek vodenege ogleda spoznala zgodovino in posebnosti lipicanca, Škrateljnovo domačijo in Muzej slovenskih filmskih igralcev v Divači, kjer so prisluhnili zgodbi o življenju Ite Rine in si ogledali gradivo, ki priča o bogati slovenski filmski dediščini, ter grad Školj in

Park Škocjanske jame, kjer so uživali v lepotah narave. V Pliskovici so mladi skupaj z ekipo zavoda Dobra pot priredili medkulturni filmski večer, na katerem se je predvajal dokumentarni film o gradu Školj in slišala poezija Srečka Kosovela v slovenščini in španščini.

V ekipi Zavoda Dobra pot, ki je pripravila in koordinirala celoten program izmenjave, smo z izkušnjo izredno zadovoljni, saj smo z izmenjavo dosegli vse zastavljene cilje – da mladim približamo kulturno dediščino zavoda, življenje na podeželju in jim obenem omogočimo nepozabno medkulturno doživetje. Vse to pa ne bi bilo mogoče brez podpore in sodelavcev iz lokalnega okolja, zato se iskreno zahvaljujemo ekipi prostovoljcev in sodelavcev ter aktivu žena KD Pepca Čehovin Senožeče, pa še Kobilarni Lipica, Občini Divača, Muzeju slovenskih filmskih igralcev in Parku Škocjanske jame, ki so nam omogočili obiske in vodene ogleda.

Projekt Aracne v letih 2022 in 2023 vodita Zavod Dobra pot in španska organizacija SURC, izvaja se pod okriljem programa Erasmus+, ki je finančno podprt s strani Evropske unije.

Če bi želeli biti obveščeni o nadaljnjih mladinskih projektih in priložnostih, ki jih za mlade ustvarja Zavod Dobra pot, vabljeni, da se prijavite na e-obvestilnik na spletni strani dobra-pot.si.

**Zavod Dobra pot**

Foto: arhiv Zavoda Dobra pot





## POLETNI PLESNO-GLEDALIŠKI KAMP DRUŠTVA LJUBITELJEV BALETNE UMETNOSTI DIVAČA

V Društvu ljubiteljev baletne umetnosti Divača (DLBU Divača) smo prvi teden v juliju tradicionalno organizirali že 5. Poletni plesno-gledališki kamp. Kamp je namenjen radovednim otrokom, ki svoj čas radi preživljajo aktivno. Otroci na kampu spoznajo celoten proces nastanka predstave: analizirajo knjižno predlogo, dramatizirajo besedilo, pripravijo baletne in plesne koreografije, izdelajo scenske in kostumske rekvizite ter se naučijo besedilo in pesmi.

Letošnja zasedba na kampu je bila zelo pisana, udeležili so se ga otroci iz občin Divača, Hrpelje - Kozina in Sežana ter iz Trsta. Veseli nas, da smo hitro zapolnili vsa prosta mesta. Nekateri otroci se namreč vsako leto vračajo in so z nami že od vsega začetka. Ponosni smo, da se nam pri organizaciji dogodka vsako leto pridružijo priznani umetniki, ki s svojim znanjem prispevajo k oblikovanju takšnega okolja, kjer otroci lahko rastejo, se učijo in zabavajo. Letos so otroci ustvarili predstavo *Kdo je napravil Vidku srajčico* pod mentorstvom baletne učiteljice Nike Lipolt, ob pomoči plesalk sodobnega plesa Tare Ukmar in Eve Pletikosić. Otroci so tako imeli možnost spoznati obe zvrsti plesa. Gledališki igralec Romeo Grebenšek je poskrbel za dramatisacijo teksta in besedil pesmi, ki jih je

uglasbil igralec in pevec Peter Harl. Da so pesmi zaživele tudi na odru, je bila odgovorna glasbena profesorica Mikela Uršič, ki je posamezne glasove otrok združila v čarobno melodijo, ki so jo otroci energično zapeli. Za brezhibno organizacijo, ustvarjalne delavnice, scenografijo in kostumografijo je poskrbela predsednica društva Astrid Bastianelli. Od srca se zahvaljujemo vodstvu in kolektivu OŠ Divača, ki so nam omogočili izvedbo kampa v prostorih šole, in super šolskim kuharicam, ki so poskrbele za slastne obroke.

Ob zaključku kampa so si predstavo

ogledali otroci iz Vrtca Divača, starši in drugi obiskovalci. Verjamemo, da smo vsi uživali v predstavi prav tako kot otroci pri njenem ustvarjanju. Odzivi občinstva so bili zelo spodbudni in dobra motivacija za nadaljnje ustvarjanje. Veselimo se morebitnih prihodnjih priložnosti, da predstavo ponovno zaigramo. Hvala staršem in otrokom za zaupanje.

**Tina Kajan**

Foto: Astrid Bastianelli





## ZAKLJUČEK ŠOLSKEGA LETA V KRAŠKI HARMONIKI ZA POSAMEZNIKE IN HARMONIKARSKI ORKESTER

Člani KUD Kraška harmonika iz Sežane, v katerem je v letošnjem marcu prevzela vodenje več kot 70-članskega sestava predsednica Petra Ružič Žvab, so se 27. junija 2023 ob zaključku šolskega leta 2022/23 zbrali v vaškem domu na Grižah. Mentor Matic Štavar iz Gradišča pri Materiji je podelil 18 diplom ob uspešnem zaključku šole harmonike in harmonikarskega orkestra, ki šteje okrog 20 članov.

Seveda so učenci zaigrali nekaj skladb in se tako predstavili preostalim članom društva, kot tudi svojim staršem in vsem, ki jih pri igranju na ta priljubljeni ljudski inštrument podpirajo. Za nekatere je bil to krstni nastop pred občinstvom, spet drugi so vajeni nastopanja tako pred domačim občinstvom kot tudi v tujini, kjer so poželi lepe uspehe in osvojili razne nagrade. Za trud in uspeh se je učitelju Štavarju zahvalila predsednica Petra Ružič Žvab, ki je nasledila dosedanje predsednico Danico Pavlič. Podelili pa so tudi posebno diplomu in nagrado – prejel jo je Ivan Čokelj, ki je bil največkrat prisoten na vajah, ki potekajo enkrat ali dvakrat tedensko. Sledilo je druženje članov ob dobrotah na žaru, domači kapljici in pecivu, ki so ga spekle matere nastopajočih. Dolgo

v noč pa so zveneli zvoki in melodije harmonikarskega orkestra, ki je tako razveselil številne zbrane ob vstopu v poletne in brezskrbne dni. Vsi zbrani so se z vsem spoštovanjem spomnili njihovega častnega člana prof. Zorana Lupinca, ki je trem učbenikom za diatonično harmoniko prav v teh dneh dodal še učbenik o »trieštinki«, ki velja za predhodnico tako popularne diatonične harmonike.

Oba pa sta našela nekaj uspehov učencev društva Kraška harmonika, ki je prepoznavno v širšem slovenskem kulturnem prostoru. Tako je Ruben Žvab osvojil zlato priznanje na tekmovanju Avsenik ter zlato priznanje in 2. mesto v kategoriji na tekmova-

nju Zlata harmonika na Bledu. Lara Stopar je bila srebrna na tekmovanju Zlata harmonika Bled. Grega Abram je bil drugi v kategoriji na Evropskem prvenstvu v igranju na diatonično harmoniko. Maša Skvarča se je razveselila zlatega priznanja in 1. mesta v kategoriji na tekmovanju za plaketo Franca Šegovca, postala pa je tudi absolutna zmagovalka tekmovanja za pokal Postojnske jame. Ob posameznikih že vrsto let občinstvo razveseljuje harmonikarski orkester, v zadnjih letih pa so ustanovili še dve komorni skupini: Mladi levi in Sivi panterji.

**Olga Knez**  
Foto: Olga Knez





## MIRJAM FRANKOVIČ FRANETIČ – ČESTITKE ZA 70. ROJSTNI DAN

Mirjam Frankovič Franetič je v juniju praznovala 70. rojstni dan in ta prijetni dogodek smo z njo na Planinskem društvu Sežana tudi proslavili.

Mirjam je članica Planinskega društva Sežana že od leta 1981. Leta 1982 je opravila tečaj za mentorico planinskih mladinskih skupin. Ustanovila je planinsko skupino v Vrtcu Sežana in uvedla akcijo Ciciban planinec. Pozneje je tudi na Osnovni šoli Divača do upokojitve vodila planinski krožek, planinsko šolo in akcijo Mladi planinec ter pripravljala učence na tekmovanje Mladina in gore, kjer so dosegali vidne rezultate. Sodelovala je v glasilu Navzgor in vodila tradicionalna srečanja Mladih planincev na Vremščici. Generacijam mladih je privzgojila planinstvo in pozitiven odnos do narave. Je vodnica kategorije Planinski vodnik 2. V planinskem društvu vsa leta vodi izlete, vrsto let je vodila planinske taborne za mlade, bila je načelnica mladinskega odseka, mladinskih taborov pa se še vedno udeležuje. Je vodja sekcije v Divači, udeležuje se sestankov upravnega odbora društva in je načelnica vodniških odsekov MDO PD Primorske pri PZS. Nekaj mandatov je bila tudi podpredsednica društva. Sodelovala je pri izgradnji koč na Kokoši, je aktivna pri organizaciji raznih srečanj in prireditev ter jih tudi vodi. Redno piše in objavlja o delu Planinskega društva Sežana v Primorskih novicah, občinskih glasilih in na spletni strani. Bila je soavtorica planinskega vodnika Slovenska Istra, Brkini, Čičarija in Kras. V sodelovanju s planinskim društvom je uredila več tematskih poti: Magajnova pot na Vremščico, Pot vodnih zakladov in pohod Vremška dolina-Brkini. Mirjam je nosilka bronastega, srebrnega in zlatega častnega znaka Planinske zveze Slovenije (PZS), nosilka spominske plakete PZS, plakete Državnega sveta republike Slovenije za prostovoljstvo, priznanja zaslužni vodnik PZS ter številnih drugih priznanj in pohval. V Planinskem društvu Sežana je neprekinjeno aktivna 40 let. Poleg tega je aktivna tudi v drugih društvih. V letošnjem letu je na prireditvi Športnik Krasa in Brkinov prejela jubilejno zlato plaketo na področju športnih dosežkov za leto 2022.



**Mirjam iskreno čestitamo za 70. rojstni dan in ji želimo še veliko lepih izletov v gore.**

**Planinsko društvo Sežana  
Za PD Sežana, Olga Knez**

Foto: PD Sežana



Na prireditvi Športnik Krasa in Brkinov



## SREČANJE GASILSKIH VETERANOV KRAŠKO BRKINSKE ZVEZE

Kraška gasilska zveza Sežana, ki šteje 8 prostovoljnih gasilskih društev Krasa in Brkinov ter jo vodi predsednik Ivan Kovačič, ima v svojih vrstah preko 90 veteranov. Prostovoljni gasilci, ki so stari več kot 65 let in imajo za sabo najmanj 35 let aktivnega delovanja v gasilskih vrstah, se vsako leto srečujejo na tradicionalnem srečanju veteranov KGZ. Lani je srečanje potekalo v Lokvi, letos pa je organizacijo prevzelo Prostovoljno gasilsko društvo Sežana s predsednikom Simonom Hlačarjem, ki društvo vodi več kot 20 let, obenem pa je tudi poveljnik Štaba Civilne zaščite Občine Sežana. Po 10 letih se je več kot 70 gasilskih veteranov Krasa in Brkinov – manjkali so le gasilski veterani PGD Divača, ki so bili odsotni zaradi zdravstvenih težav – 5. avgusta zbralo pri vaškem domu Lusca v Orleku, od koder jih je domači dolgoletni gasilec sežanskega PGD, jamar in dober poznavalec Krasa popeljal po Živem muzeju Krasa. Ogledali so si naravno formo vivo s številnimi naravnimi skulpturami. Številne zbrane pohodnike so najbolj privlačile dedkova kapa, krokodilja glava, naravna goba ipd. Izven Živega muzeja Krasa so si ogledali naravno okno, osamelec – mejni kamen med lokavskim in sežanskim posestvom iz leta 1818, iz kraškega kamna izklesan kip svete Barbare – zaveznice rudarjev ob vhodu v lipiški kamnolom, pastirske hiške, kraški bor – četverček idr. Pohodniki so bili zelo navduše-

ni nad lepotami Krasa in so Husuju, dolgoletnemu konjarju v lipiški kobilarni, namenili velik aplavz. Husu pa jih je povabil na razstavo o bogati zgodovini sežanskih jamarjev, ki jo bodo odprli 23. avgusta v jamarskem domu pri jami Vilenica in kjer bodo med drugim na ogled tudi 33 tisoč let stare kosti stepskega bizona iz Brgevečeve jame pri Sežani. Gasilci veterani pa so se v prijetnem okolju dvo-steznega balinišča v Orleku pomerili v tekmovanju v balinanju in briškoli. V briškoli je zmagala ekipa Povirja pred Komnom in Materijo. Pri balinanju je 1. mesto osvojila ekipa iz Materije pred Povirjem in Lokvijo. Nadaljevali so druženje ob pogostitvi iz nove Okrepčevalnice pri Gasilčku, ki jo je pred časom odprl postojnski Epic v prostorih sežanskega Zavoda za gasilno in

reševalno službo, kjer ponujajo tudi malice in kosila.

Srečanje so sklenili v prepričanju, da se prihodnje leto spet srečajo, tokrat pri PGD Materija, ki je edino PGD v Občini Hrpelje - Kozina in ima status gasilske enote širšega pomena s pooblastili za posredovanje ob prometnih nesrečah. Sežansko PGD, ki šteje več kot 140 članov, je po besedah predsednika društva Simona Hlačarja v lanskem letu opravilo rekordno število intervencij – 140, kar je največ v vsej zgodovini njegovega delovanja. V prihodnjem letu bodo namreč slavili 130 let delovanja in so drugo najstarejše društvo v KGZ. Najstarejše je PGD Senožeče, ki je bilo ustanovljeno leta 1880.

**Olga Knez**  
Foto: Olga Knez



## STROKOVNA USPOSABLJANJA ČLANOV PGD DIVAČA

Da bi intervencije opravljali varno, hitro in učinkovito, moramo biti gasilci ustrezno strokovno usposobljeni. Člani PGD Divača se zato redno udeležujemo strokovnih usposabljanj. Tako je 1. aprila usposabljanje za nižjega gasilskega časnika uspešno zaključil Tomaž Abraht. Program usposabljanja obsega kar 113 ur, in sicer 69 ur teoretičnih predavanj ter 44 ur praktičnih vaj, po uspešno zaključenem usposabljanju pa kandidat pridobi teoretično in praktično znanje, ki ga potrebuje za opravljanje nalog vodje enote.

3. junija je v prostorih PGD Materija v organizaciji Kraške gasilske zveze (KGZ) potekalo usposabljanje za intervencijsko-poveljniški sistem (IPS). Gre za sistem vodenja večjih intervencij, kot je bil npr. lanski obsežen požar na Krasu ali druge večje naravne katastrofe (poplave, žled ...). V dopoldanskem času smo opravili teoretični del usposabljanja, ki ga je vodil poveljnik KGZ Peter Jerina, popoldan pa je pod vodstvom poveljnika Andreja Kljuna iz PGD Materija potekala operativna vaja. Usposabljanja se je udeležilo pet

članov PGD Divača: Anej Fric, Ivan Kovačič, Jan Perhavec, Marko Rutar in Peter Škrli.

16. junija so Matej Bržan, Ivan Kovačič in Goran Vatovec uspešno opravili usposabljanje za izvajanje nalog vodje skupine in pridobili čin »višji gasilec«. Domen Škrli pa se je usposobil za izvajanje preventivnih in manj zahtevnih operativnih nalog v gasilski organizaciji in postal gasilec pripravnik.





### REGIJSKI POSVET ČLANIC KRAŠKE GASILSKE ZVEZE

17. junija je v organizaciji obalno-kraške gasilske regije potekal regijski posvet članic, ki smo se ga iz PGD Divača udeležile štiri članice in trije člani. Po kavi dobrodošlice in pozdravnem nagovoru predsednika KGZ Ivana Kovačiča sta nam v gasilskem



### ZAKLJUČEK GASILSKEGA KROŽKA

10. junija je bilo predvideno zadnje srečanje gasilskega krožka za gasilce pionirje in gasilce mladince v tem šolskem letu. Načrte nam je nekoliko pokvarilo deževno vreme, zato smo se prilagodili razmeram. Gasilci pionirji, njihovi starši in mentorji pionirjev smo se dobili pred gasilskim domom – starši in člani PGD smo sproščeno klepetali, mentorji in mladi gasilci pa so se pomerili v raznih igrah z žogo. Gasilce mladince so mentorji odpeljali na izlet v Postojno, kjer so si najprej ogledali sodobni Gasilsko-reševalni center, kjer so nas prijazno sprejeli kolegi iz PGD Postojna. Ekskurzijo smo nadaljevali v Regijskem centru za obveščanje (ReCO), kjer smo si ogledali delo operaterjev od prejema klica na številko 112 dalje. Nova znanja, ki smo jih pridobili na ekskurziji, smo radi podelili z mlajšimi kolegi in starši, ki so nas čakali v gasilskem domu.





domu PGD Komen poveljnik KGZ Peter Jerina in poveljnik PGD Komen Blaž Rogelja predstavila potek intervencije lanskega obsežnega požara na Krasu. Ker so življenja gasilcev na požarišču poleg požara ogrožala tudi neeksplozivna ubojna sredstva, nam je Darko Zorič predaval o odstranjevanju teh nevarnih sredstev. Sledil je ogled požarišča Kras in nato še debata, ki se je nadaljevala tudi na skupnem kosilu.

## SODELOVANJE Z USTANOVAMI V OBČINI

Nekateri otroci že v vrtcu pridno trenirajo gasilske veščine. Na pobudo njihovih staršev smo se 3. junija udeležili zaključnega srečanja vrtčevske skupine. Otroci so se lahko pomerili na poligonu za vajo z vedrovko. Zvečer smo opravljali še požarno varovanje na vaški veselici v Dolnjih Ležečah.

Čeprav se je šolsko leto že zaključilo, je bil na prvi počitniški dan naš gasilski dom poln razposajenega otroškega smeha. Obiskali so nas namreč osnovnošolci, ki so bili vključeni v počitniško varstvo na divaški osnovni šoli. Radovednim očem smo razkazali gasilsko opremo in vozila, nekateri pa so se najbolj razveselili preizkusa v gasilskih disciplinah, saj so se s hladno vodo lahko še ohladili ob visokih poletnih temperaturah.



## INTERVENCIJE PGD DIVAČA V JUNIJU IN JULIJU



Od 4. avgusta smo sodelovali na intervencijah na poplavljenih območjih različnih slovenskih občin.

### 22. 7. 2023 poplave meteorne vode

Ob 17.41 je v naselju Kačiče, občina Divača, voda zamakala skozi streho stanovanjskega objekta. Gasilci PGD Divača in ZGRS Sežana smo ob pregledu strehe ugotovili, da zamaka med strešniki na več krajih. Lastniku smo ob tej priložnosti pomagali prenesti vreče peletov na suho.

### 14. 7. 2023 požari na sredstvih cestnega prometa

Na priklopniku tovornega vozila so zagorele zavore. Vozilo se je nahajalo na parkirišču servisa Volvo v industrijski coni Risnik v Divači. Voznik je po protokolu obvestil tudi ReCO ter naredil vse potrebne varnostne postopke. Tovorno vozilo je prevažalo utekočinjen kisik. Ob prihodu na lokacijo smo skupaj z gasilci ZGRS Sežana dodatno ohladili zavore ter potek spremljali s termo kamero.

### 20. 6. 2023 stanovanjske stavbe

Ob 19.48 je v naselju Dolnje Vreme, občina Divača, na štedilniku gorela pozabljena hrana in kuhinjska napa. Lastnik je pogasil požar in iznesel ožgane predmete. Gasilci PGD Divača, PGD Senožeče in ZGRS Sežana smo požarno zavarovali objekt, opravili pregled s termo kamero in prezračili prostore.





## INTERVENCIJE PGD SENOŽEČE

### Tehnična in druga pomoč – Oživljanje

Sreda, 24. 5. 2023, ob 15.37

Na zahtevo NMP Sežana smo s strani ReCO Postojna prejeli poziv o neodzivni osebi v Senožečah. Na intervencijo je izvozilo 6 gasilcev PGD Senožeče, ki so nemudoma pričeli z oživljanjem s pomočjo AED do prihoda reševalcev in zdravnika. Reanimacija je bila žal neuspešna. Družini, sorodnikom in prijateljem še enkrat izrekamo iskreno sožalje.

### Prometna nesreča – AC razcep

#### Gabrk

Četrtek, 25. 5. 2023, ob 19.20

Na avtocestnem razcepu Gabrk v divaški občini je osebno vozilo zapeljalo na robnik in trčilo v odbojno ograjo. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 7 gasilcev PGD Senožeče. Kraj nesreče so prometno in požarno zavarovali, odklopili akumulator in nudili pomoč reševalcem NMP Sežana. Lažje poškodovano osebo so reševalci oskrbeli na kraju nesreče.



### Požar v naravi – Gornje Ležeče

Torek, 30. 5. 2023, ob 17.45

Zagorela sta trava in grmičevje ob železniški progi med Gornjimi Ležečami in Divačo. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 7 gasilcev PGD Senožeče. Skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana in PGD Divača so pogasili požar na površini približno 400 kvadratnih metrov.



### Prometna nesreča – AC Senožeče–Razdrto

Sreda, 31. 5. 2023, ob 18.53

Na avtocestnem odseku Senožeče–Razdrto v divaški občini je prišlo do naleta dveh vozil. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 7 gasilcev PGD Senožeče. Kraj dogodka so požarno in naletno zavarovali, odklopili akumulatorja, nevtralizirali razlite tekočine, pomagali reševalcem NMP Sežana pri oskrbi poškodovane osebe ter nudili pomoč policiji in DARS-u. Poškodovano osebo so reševalci NMP Sežana oskrbeli na lokaciji.



### Požar v stanovanjski stavbi – Dolnje Vreme

Torek, 20. 6. 2023, ob 19.49

V naselju Dolnje Vreme v divaški občini je na štedilniku zagorela pozabljena hrana. Požar se je razširil tudi na kuhinjsko napo. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 7 gasilcev PGD Senožeče. Lastnik je pred prihodom gasilcev pogasil požar in iznesel



ožgane predmete. Gasilci so zavarovali kraj dogodka, opravili pregled s termovizijsko kamero in prezračili prostore. Na intervenciji so sodelovali s kolegi iz ZGRS Sežana in PGD Divača.

### Požar na prometnih sredstvih – Laže

Ponedeljek, 26. 6. 2023, ob 20.34

Na regionalni cesti Razdrto–Senožeče v divaški občini je zagorelo vozilo v motornem predelu. Po pozivu ReCO Postojna je na intervencijo izvozilo 5 gasilcev PGD Senožeče. Na lokaciji so prometno in požarno zavarovali kraj dogodka.



Do prihoda gasilcev je požar z gasilnikom pogasil voznik avtovleke. Gasilci so z vodo dodatno zalili motorni predel vozila in opravili preventivni pregled s termokamero ter pomagali vozilo naložiti na avtovleko. Na intervenciji so sodelovali skupaj s kolegi iz ZGRS Sežana in PGD Razdrto.

### Požar tovornega vozila – Gabrk

Petek, 30. 6. 2023, ob 12.54

Na avtocesti pri razcepu Gabrk v smeri Ljubljane je prišlo do okvare turbine na tovornem vozilu. Po pozivu ReCO je na intervencijo izvozilo 6 gasilcev. Požarno in naletno so zavarovali kraj dogodka, tovorno vozilo pregledali s termovizijsko kamero ter ga pospremili do izvoza z avtoceste. Na intervenciji so sodelovali s kolegi iz ZGRS Sežana.



### Prometna nesreča – Gabrk

Petek, 4. 8. 2023, ob 14.44

Na avtocestnem razcepu Gabrk v divaški občini je osebno vozilo trčilo v obcestno ograjo. Gasilci ZGRS Sežana in PGD Senožeče so zavarovali kraj dogodka, poškodovanemu vozniku nudili prvo pomoč do prihoda reševalcev, odklopili akumulator ter nudili pomoč reševalcem in delavcem DARS-a. Reševalci NMP Sežana so poškodovanega voznika oskrbeli in prepeljali na urgenco v Sežani.



### Naravne nesreče – poplave

V petek, 4. 8. 2023, je bil aktiviran državni načrt URSZR ob poplavah. Hudo deževje je največjo škodo povzročilo na gorenjskem in koroškem koncu Slovenije. Na pomoč na prizadeta območja je odšla tudi prva ekipa gasilcev PGD Senožeče. Skupaj z ostalimi društvi Kraške gasilske zveze so preko noči pomagali na območju Komende.





## SEMINAR OBVLADOVANJE MNOŽIČNIH NESREČ – POSTOJNA

V soboto, 3. junija 2023, je na območju gasilsko reševalnega centra v Postojni potekal dvodnevni seminar na temo obvladovanja množičnih nesreč. Prvi dan smo se gasilci spoznali z delom policistov in reševalcev pri posredovanju v množični nesreči ter obnavljali znanje iz prve pomoči, triaže in tehničnega posredovanja ob prometnih nesrečah. Drugi dan sta sledili dve vaji na poligonu, ki je bil sestavljen iz več kot petdesetih osebnih vozil, kombijev, tovornih vozil in avtobusa.

Obe vaji sta potekali kot simulaciji v primeru realne množične nesreče na avtocesti. Za še bolj realno simulacijo je poskrbelo okoli 80 statistov, ki so se resnično vživeli v vlogo ponesrečencev. Na seminarju je sodelovalo okrog 50 gasilcev iz celotne Slovenije, 40 reševalcev, pripadniki policije in vojaški helikopter Slovenske vojske s posadko. Iz našega društva so se seminarja udeležili trije člani. Še enkrat pohvale organizatorjem za resnično vrhunsko pripravljen in izveden seminar. Se vidimo drugo leto!

## VAJA IPS – MATERIJA

V soboto, 3. junija 2023, je v prostorih PGD Materija in okolici potekalo celodnevno usposabljanje Kraške gasilske zveze za vodenje večjih intervencij (IPS sistem). Poudarek vaje je bil na vodenju večjih intervencij, še posebej pa je bila izpostavljena komunikacija med štabom in vodjami sektorjev na terenu. Iz našega društva so se vaje udeležili trije gasilci.



## ZAKLJUČEK TEČAJA ZA GASILCA PRIPRAVNIKA

V petek, 16. junija 2023, je v Sežani potekal zaključni izpit tečaja za gasilskega pripravnika, ki ga je organizirala Kraška gasilska zveza. Tečaj je potekal v prostorih ZGRS Sežana in obsega skupaj 34 ur teorije in prakse ter pisni izpit. Po uspešno opravljenem izpitu tečajniki postanejo gasilci pripravniki, ki se lahko z opravljenim zdravniškim pregledom in dodeljenim mentorjem že udeležujejo intervencij. Tečaj je uspešno zaključilo vseh 6 gasilcev PGD Senožeče. Novi pripravniki PGD Senožeče so tako postali: Matevž Zelen, Tjaša Tominc, Lovro Kolenc, Anže Čič, Naja Ferfila in Nina Margon. Vsem tečajnikom čestitamo za uspešno zaključen tečaj!

## ZAKLJUČEK TEČAJA ZA VIŠJEGA GASILCA – SEŽANA

V juniju je v prostorih ZGRS Sežana potekal zaključni izpit tečaja za višjega gasilca. Tečaj sta organizirali Kraška gasilska zveza in Gasilska zveza Postojna. Tečaj je zajemal skupaj 92 teoretičnih in praktičnih ur, kjer so se tečajniki naučili vodenja skupine gasilcev (2–3 gasilci). Na koncu je sledil še teoretični in praktični izpit. Tečaj je uspešno zaključilo 5 gasilcev PGD Senožeče, in sicer: Patrik Mislej, Blaž Čič, Lara Čič, Nejc Može in Jernej Šajne. Vsem tečajnikom čestitamo za uspešno zaključen tečaj!





## POSVET ČLANIC OKR – KOMEN

V soboto, 17. junija 2023, je v prostorih PGD Komen potekal regijski posvet članic Obalno-kraške regije. Letos je srečanje organizirala Kraška gasilska zveza. Po pozdravnih nagovorih in predavanju na temo požar Kras 2022 ter predavanju o neeksplozivnih ubojnih sredstvih (NUS) na požarišču, so se članice odpravile na ogled požarišča, po prihodu v gasilski dom pa je sledilo kosilo in popoldansko druženje. Regijskega posveta članic se je udeležilo 8 članic našega društva in 2 člana, ki sta pomagala pri pripravih.



## REGIJSKI POSVET VETERANOV – SEČOVLJE

V soboto, 1. julija 2023, je v prostorih PGD Sečovlje potekal regijski posvet veteranov OKR. Po pozdravnih nagovorih in predavanju o požaru na Krasu 2022 in požaru v Ospu, so se veterani odpravili na ogled Sečoveljskih solin. Po ogledu so se vrnil v prostore PGD Sečovlje na kosilo. Po kosilu je sledil gasilski kviz z raznimi igrami in popoldanskim druženjem. Regijskega posveta veteranov sta se udeležila dva veterana našega društva.



## TEČAJ ZA DELO S HELIKOPTERJEM

Tečaj je potekal v dveh delih, in sicer teoretični del s preizkusom znanja, ki je potekal v ICZR Ig, ter praktični del tečaja, ki se je izvajal 6. julija 2023 na letališču v Divači. Na teoretičnem delu tečaja gasilci spoznajo pravilno in predvsem varno delo s helikopterjem, pravilno gibanje ter pravilen vstop in izstop iz helikopterja. Na praktičnem delu pa tudi v praksi preizkusijo vstopanje in izstopanje iz helikopterja, postopke med letenjem, uporabo opreme za gašenje iz zraka in postavitev bazena za zajem vode. Na tečaju sta sodelovala dva gasilca PGD Senožeče, ki sta tečaj tudi uspešno opravila.



## OPERATIVNE VAJE

### Ponedeljek, 17. julij 2023, ob 20.00

V društvu so potekale operativne vaje za nove pripravnike PGD Senožeče. Ker bodo travniški in gozdni požari prve intervencije, s katerimi se bodo srečali, smo izvedli vaje na temo požarov v naravnem okolju. Podrobno smo si pogledali opremo in vozila za posredovanje na požarih v naravi in delo z njimi. Prav tako smo se dotaknili nekaj osnovnih taktičnih postopkov pri gašenju omenjenih požarov.



### Ponedeljek, 24. julij 2023, ob 20.00

V društvu so bile izvedene operativne vaje za pripravnike PGD Senožeče. Tokrat so pripravniki podrobneje spoznavali vozilo GVC-1 in vso pripadajočo opremo. Omenjeno vozilo je največkrat uporabljeno, saj vsebuje opremo za posredovanje ob prometnih nesrečah, opremo za tehnično reševanje in za gašenje stavbnih požarov, zato je poznavanje vse opreme in vozila ključno za hitro in učinkovito posredovanje.



Lara Čič in Andraž Brožič

Foto: arhiv PGD Senožeče

[pgdsenozece.si](http://pgdsenozece.si)

## SLAVNOSTNA SEJA IN PARADA OB 130-LETNICI PGD PIVKA

V petek, 23. junija 2023, sta se predsednik PGD Senožeče Andraž Brožič in poveljnik PGD Senožeče Denis Rener udeležila slavnostne seje ob 130. jubileju PGD Pivka. Naslednji dan, v soboto, pa je potekala gasilska parada s svečano prireditvijo. Parade se je udeležilo 5 gasilcev našega društva z dvema voziloma. Kolegom iz PGD Pivka še enkrat čestitamo in jim želimo uspešno delovanje še naprej.



Foto: PGD Pivka

## SOPOTNIKI – POVEZANI ZA SKUPNO DOBRO IN DOLGOŽIVO SKUPNOST

Projekt »Super točka Sopotniki 1.0« prinaša celovitejšo oskrbo starejših na podeželju, saj povezuje že obstoječe storitve z dvema novima prostovoljskima programoma »Prostovoljec za celo življenje« in »Skrbni Sopotnik«, ki bodo starejšim omogočale daljšo samostojnost na domu, zmanjševale osamljenost in s tem prispevale h kvalitetnejšemu življenju starejših.

Zavod Sopotniki na območju delovanja kraško-brkinske enote z izvajanjem storitve brezplačnih prevozov omogoča mobilnost že preko 600 starejšim. Informacije in izkušnje s terena kažejo, da se potrebe starejših nenehno spreminjajo, zato si v zavodu prizadevamo, da naš program nenehno dopolnjujemo in izboljšujemo. Tako sta v nastajanju dva nova prostovoljska programa v okviru projekta »Super točka Sopotniki 1.0«, ki je bil v letu 2023 s strani Ministrstva za javno upravo izbran za sofinanciranje v okviru razpisa za razvoj prostovoljskih organizacij.

Vozniki Sopotnikov so prostovoljci. Prostovoljci se, kadar želijo, vpišejo v koledar dežurstev in se na dan vožnje usedejo v namensko vozilo ter odpeljejo starejše po opravkih. Niso le vozniki, so družabniki, svetovalci in dobri poslušalci življenjskih zgodb. Poleg vožnje velikokrat pomagajo pri spremljanju starejše osebe v zdravstveno ustanovo ali pri nakupih. Da bi voznike razbremenili, hkrati pa omogočili način prostovoljstva za tiste, ki bi radi pomagali starejšim, a zaradi zdravstvenih ali drugačnih omejitev ne morejo izvajati prevozov, pripravljamo nov prostovoljski program, ki ga bomo pričeli izvajati v letu 2024: »Prostovoljec za celo življenje«. Prostovoljci-spremljevalci bodo nudili spremstvo starejšim in prostovoljcem-voznikom pri prevozih na daljše relacije, jim pomagali pri sprejemnih protokolih in orientaciji v bolnišnicah ter jim delali družbo med čakanjem na obravnavo.

Prav tako bodo spremljali starejše pri intermodalnih prevozih. Gre za storitev Zavoda Sopotniki, pri kateri del poti starejši opravijo z javnim potniškim prometom in taksiji – zlasti v večja mesta, kot je na primer Ljubljana. Spremstvo prostovoljca bo na teh potovanjih zagotovilo dodatno varnost in sproščenost starejših.

Kot spremljevalci bodo lahko pomagali starejšim tudi pri prevozih Lokalno povezani (ToyotaGO). Mobilnostno rešitev ToyotaGO, ki je za starejše brezplačna, opravljajo profesionalni vozniki, ki pa ne zagotavljajo spremstva starejšim. Storitve bomo nadgradili s prostovoljci spremljevalci, ki bodo starejšim pomagali pri vstopanju in izstopanju v kombi, jih spremljali pri nakupih, pomagali pri nošenju vrečk in jim delali družbo na poti. Cilj projekta je zagotoviti kvalitetno spremstvo starejših, hkrati pa razbremeniti prostovoljce voznike, da se bodo na tak način lahko bolj koncentrirali na vožnjo.

Eden od glavnih izzivov, s katerim se spopadajo starejši na podeželju in v odročnih krajih, je osamljenost. Včasih je že preprosto in iskren pogovor s soljudmi dovolj, da se posa-



meznik počuti vključenega in slišnega, kar ima izjemen vpliv na kakovost življenja. V ta namen pripravljamo prostovoljski program »Skrbni Sopotnik«.

Program, ki bo zaživel v prihodnjih dveh letih, bo izvajala ekipa usposobljenih prostovoljcev, ki bodo redno vzpostavljali stike s starejšimi preko telefonskih klicev. Njihova naloga bo vzpostaviti pristen stik s starejšimi ter voditi topel in varen dialog z njimi. Poleg preprostega klepeta bodo pogovori usmerjeni tudi v opogumljanje in usmerjanje starejših, da se podajo od doma in se udeležijo predavanj, kulturnih in drugih dogodkov, se vključijo v programe večgeneracijskih centrov, udeležijo izleta društva upokojencev in podobnih aktivnosti ter se na tak način aktivno vključujejo v svoje širše okolje in s tem zmanjšujejo izoliranost.

Ste se v opisu nalog bodočih prostovoljcev našli tudi vi? Vljudno vabljeni, da nas pokličete na telefonsko številko 031 831 030 ali nam pišete na [info@sopotniki.org](mailto:info@sopotniki.org).

Z veseljem vam bomo podali vse informacije in vas obveščali o nadaljnjih korakih izvajanja novih programov.

Program Sopotniki ostaja trdno zasidran v srca prostovoljcev in lokalne skupnosti. Vizija, da vsakdo prispeva, kolikor lahko, ter da prostovoljstvo prinaša veselje in zadovoljstvo, se udejanja skozi vsakdanje delo prostovoljcev. Sopotniki smo več kot prevoz – smo Človek Človeku Sopotnik. In ta človeška vez med prostovoljci in starejšimi je tisto, kar daje dušo naši storitvi.

**Zavod Sopotniki**  
Foto: arhiv Zavoda Sopotniki



## ALBIN ŽNIDARČIČ PREJEMNIK DIPLOME ALOJZA KNAFELCA PRI PZS

Albinu Žnidarčiču je Komisija za planinske poti (KPP) podelila diplomu Alojza Knafelca. Vsako leto Zbor markacistov PZS podeli najvišje priznanje Komisije za planinske poti – Knafelčevo diplomu za življenjsko delo na področju planinskih poti. **Markacist Planinskega društva Sežana Albin Žnidarčič je bil letos edini prejemnik diplome Alojza Knafelca pri PZS v Sloveniji.** Albin je diplomu prejel za življenjsko delo na področju planinskih poti, ki ga je opravljal neprekinjeno 20 let. Poleg tega še za dolgoletno in požrtvovalno delo na planinskih poteh, za pomembne dosežke in delo na področju planinskih poti, izjemne dosežke pri markiranju in vzdrževanju planinskih poti, vzgojo novih kadrov na področju planinskih poti, publicistično dejavnost v zvezi s planinskimi potmi ter za izjemen prispevek za vzdrževanje in publiciranje obhodnic. Albin Žnidarčič je pred tem že prejel **priznanje Alojza Knafelca**, prejel ga je kot markacist, ko je opravil tečaj za markacista in pet let aktivno delal na planinskih poteh.

Albin Žnidarčič je dolgoletni član Planinskega društva Sežana. Je izredno aktiven v organih društva in delaven na terenu. Je planinski vodnik, markacist in inštruktor Komisije za planinske poti pri PZS. Veliko let je bil načelnik Odseka markacistov v PD Sežana. Trenutno je tudi podpredsednik v društvu. Kot načelnik je skrbel, da so markacisti PD Sežana vzdrževali 119 km planinskih poti, ki potekajo na območju občin Sežana, Divača in Hrpelje - Kozina ter na območju Razdrtega. Markirane poti uporabljajo tako planinci kot tudi pohodniki, kolesarji in ostali uporabniki, ki skrbijo za svoje zdravje in rekreacijo. Pod njegovim vodstvom je bila leta 2006 nadelana zahtevna planinska pot na območju Školja v sotesko reke Reke. V času njegovega dvajsetletnega delovanja je bilo nameščeno veliko število planinskih označevalnih



tablic. Sodeloval je pri pripravi raznih planinskih edicij in bil urednik planinske karte »Slovenska Istra, Čičarija, Brkini in Kras«. Pod njegovim vodstvom je bil izdan planinski vodnik »Vremščica, Kras in Brkini«, ki zajema opise vseh planinskih poti na tem območju. Z obema edicijama se je trudil naše kraje še bolj približati obiskovalcem, planincem in naključnim pohodnikom ter jih privabiti v našo prelepo naravo.

**Olga Knez**  
Foto: PD Sežana

## NIZANJE USPEHOV MLADEGA HARMONIKARJA RUBENA

Ruben Žvab je letos prinesel z Gorenjske v domače Gornje Ležeče dve zlati priznanji in pokal za osvojeno 2. mesto.

V Begunjah je 21. januarja potekalo **16. mednarodno tradicionalno tekmovanje harmonikarjev za nagrado Avsenik 2023**. Tekmovanja se je udeležilo **120 tekmovalcev**, med njimi 98 harmonikarjev z diatonično harmoniko in 22 s klavirsko. Zaigrali so dve tekmovalni skladbi, eno Avsenikovo obvezno, drugo po lastni izbiri. Harmonikarje je ocenjevala tričlanska strokovna komisija v sestavi: Slavko Avsenik ml. (predsednik), Igor Podpečan in Lorenz Pichler.

Tekmovanja se je udeležil tudi **Ruben Žvab**, ki je z doseženimi **95 točkami** prejel **zlato priznanje**. Nastopil je z obvezno skladbo Valček čebelarjev in s skladbo po lastni izbiri za prosti čas.



Na **Svetovni dan harmonike 6. maja** (6. maja 1829 je Cyrill Demian na Dunaju patentiral prvo harmoniko) in **na Rubenov rojstni dan** je v Festivalni dvorani Bled potekalo tekmovanje v igranju na diatonično harmoniko »Zlata harmonika Bled«. Tekmovanje je hkrati predizbor za 9. državno tekmovanje v igranju na diatonično harmoniko, ki bo potekalo novembra 2023 v organizaciji Zveze diatonične harmonike Slovenije. Tekmovalce je ocenjevala tričlanska strokovna komisija v sestavi Janez Fabjan (predsednik), Jože Burnik in Klemen Rošer. Ruben si je za svoj rojstni dan priigral 95,8 točke in si podaril **zlato priznanje, pokal za osvojeno 2. mesto** v 1C kategoriji in **uvrstitev na državno tekmovanje**. Za do-

seženi uspeh in vloženi trud mu je čestital znan slovenski športnik in glasbenik **Žiga Jelar**. Na eni izmed fotografij je Ruben pred tekmovanjem vadil v Avsenikovih prostorih, kjer je na steni napisano »**Kdor se glasbi zapiše že mlad, je našel življenjski zaklad!**«.

Naj se Rubenovi uspehi nizajo tudi v bodoče. Iskrene čestitke njemu in staršema, ki ga spodbujata pri šolanju ter spremljajta na vseh nastopih in tekmovanjih.

**Mirjam Frankovič Franetič**  
Foto: družinski arhiv družine Žvab

## GLASNIK NASVETI

### AL' PRAV SE PIŠE

#### Voda v frazemih

Začetek letošnjega avgusta je bil v znamenju vode, ki je žal povzročila uničujoče poplave. Ker je voda nepogrešljiv del življenja živih bitij, se je vpletla tudi v mnoge frazeme. Pogledajmo nekatere najbolj poznane, o katerih lahko več preberemo v Slovarju slovenskih frazemov. Gotovo ste že kdaj rekli, da *to ne pije vode*, in s tem mislili, da je neverjetno, prese-netljivo, nemogoče. Če se za nekoga ali nekaj trudimo, zaman tratimo svoj čas, lahko rečemo, da *nosimo vodo v Savo*, pa tudi, da *nosimo vodo v rešetu*. Ko nam nekaj *pade v vodo*, to pomeni, da se ne bo uresničilo oziroma bo propadlo. Morda nas je kdo že *prepeljal žejne čez vodo*, torej se je s prebrisanim govorjenjem ali ravnanjem izognil izpolnitvi naših zahtev. Če naredi kaj v svojo korist, pa *spelje vodo na svojo mlin*. Ko se komu ne mudi zelo, reče, da *ne gori voda*.

*Voda teče v grlo* nekemu, ki je v (tudi časovni) stiski, neprijetnem položaju. Kdor pa se počuti prijetno, sproščeno, jè, se počuti ali plava *kot riba v vodi*. Če menimo, da je človekovo obnašanje ali njegov temperament povezan z njegovimi sorodniki, ki imajo podobne lastnosti, lahko rečemo, da *kri ni voda*; če pa je brez posebnih, izrazitih značilnosti, pa pravimo, da *ni ne krop ne voda*. Veliko ljudskih pravljič se začne s frazemom, s katerim končujemo tokratni jezikovni kotiček, to je, da se dogaja *za devetimi gorami in devetimi vodami*, kar pomeni zelo daleč.

**Doc. dr. Jana Volk**  
Oddelek za slovenistiko Fakultete za humanistične študije  
Univerze na Primorskem

### MED – FUNKCIONALNO ŽIVILO

Med sodi v skupino funkcionalnih živil z ugodnim delovanjem na posameznikovo počutje. Funkcionalna živila izboljšujejo fiziološke učinke telesa in s tem pripomorejo k boljšemu počutju. Najbolj poznani funkcionalni lastnosti medu sta antioksidativna aktivnost in protimikrobna učinkovitost. Količina in lastnosti bioaktivnih komponent v medu je odvisna od botaničnega izvora medu in geografskega porekla.

Prehrana, bogata z antioksidanti, prispeva k dolgoživosti, preprečuje kardiovaskularne in druge bolezni, kot so nevrodegenerativne bolezni, rak in diabetes. Za antioksidativno aktivnost medu so odgovorni flavonoidi, aminokisljine in fenolne kisljine.

Nekatere izmed antioksidativnih komponent medu so termolabilne in razpadejo s segrevanjem. Njihova koncentracija se s časom manjša. Fenolne komponente so sposobne zmanjševati oksidacijski stres v celici in s tem vplivajo na celični metabo-

lizem in razvoj nevrodegenerativnih bolezni. Protimikrobna učinkovitost se razvije zaradi delovanja encimov in peptidov, ki izvirajo iz čebelje slin. Protimikrobno učinkujejo tudi nizek pH medu, nizka vodna aktivnost in visoka koncentracija sladkorjev. Vi-



Vrstna pestrost medov, ki jih pridobivamo v Sloveniji.



sok nivo sladkorjev v medu ustvari osmotski pritisk na bakterijsko celico in s tem neugodne življenjske pogoje, ki ne omogočajo rasti in delitve. Razmnoževanje mikrobov je zmanjšano tudi na račun vodikovega peroksida, ki deluje protimikrobno. Tudi protimikrobna učinkovitost je odvisna od botaničnega in geografskega porekla medu. Velja pravilo, da imajo temnejši medovi (ajdov, kostanjev, gozdni) boljšo protimikrobno učinkovitost v primerjavi s svetlejšimi medovi (akacijev, cvetlični, lipov).

V medu so prisotne tudi prebiotične komponente, ki prispevajo k aktivnosti in stimulaciji rasti probiotičnih črevesnih mikrobov. Prebiotiki so koristni, ker podpirajo rast in aktivnost probiotičnih bakterij, prisotnih v človekovih prebavilih. Zdravo in dobro delujoče črevesje prispeva k splošnemu dobremu počutju in dobremu imunskemu sistemu. Predvsem oligosaharidi (kompleksni sladkorji) medu imajo prebiotično delovanje. Tudi polifenoli, ki imajo antioksidativno delovanje, prispevajo k imunosti črevesja in pomagajo regulirati črevesno mikrobioto, saj omogočajo ugodne razmere za rast in razmnoževanje dobre črevesne mikrobiote. V medu so prisotne tudi protimikrobne snovi, ki zavirajo rast oportunističnih in patogenih bakterij, kar še dodatno prispeva k dobro delujoči prebavi in dobremu počutju.

Pri uživanju in nakupu medu moramo biti pozorni na morebitne ponaredek medu, ki ne vsebujejo funkcionalnih lastnosti. Letošnje leto je še posebej problematično, saj spomladanski viri medenja niso bili izkoriščeni zaradi neugodnih vremenskih razmer. Zato pridelka ni bilo in je še toliko pomembneje, da med kupimo pri preverjenem in zaupanja vrednem ponudniku, najbolje pri lokalnem čebelarju. Najpogosteje se med ponareja z dodajanjem sladkornih sirupov. Nekaj pozornosti je treba nameniti tudi kakovosti. Na kakovost medu v prvi vrsti vpliva odstotek vode, električna prevodnost in vsebnost HMF (hidroksimetilfurfural). Na električno prevodnost nimamo vpliva. Primeren odstotek vode dobimo z dobro tehnološko prakso, kar pomeni, da med točimo, ko je zrel. Na delež HMF vplivamo s pravilnim skladiščenjem medu na temnem in hladnem, saj s tem občutno zmanjšamo nastajanje HMF v medu.

Kakovosten in pristen med zagotovo sodi v skupino funkcionalnih živil, kar pomeni, da ugodno deluje na posameznikovo počutje. Da je med funkcionalno živilo, so vedeli že pretekli rodovi, ki so ga uporabljali za lajšanje raznovrstnih težav. Danes pa lahko z raziskovalnimi dognanji njegovo učinkovitost tudi potrdimo. Tako kot pri ostalih stvareh je pomembno, da



smo tudi pri uživanju medu zmerni. Med je namreč energetsko bogato živilo z visokim deležem sladkorja.

Ana Janžekovič, svetovalka za varno hrano JSSČ, ČZS

#### Viri:

Luchese R. H., Prudencio E. R., Guerra A. F. 2017. Honey as a Functional Food. V: Honey Analysis. de Alencar Arnaut de Toledo V. (ur.). 287–308. DOI: 10.5772/67020.

Majtan J., Bucekova M., Kafantaris I., Szweda P., Hammer K., Mossialos D. 2021. Honey antibacterial activity: A neglected aspect of honey quality assurance as functional food. Trends in Food Science & Technology, 118, 870–886.

Foto: Arhiv ČZS

## OBVESTILA, VABILA, OGLASI GLASNIK

## MARKO BANDELLI NOVI PREDSEDNIK DESUSA JUŽNE PRIMORSKE

TOMAJ – Na volilni konferenci Pokrajinskega odbora DeSUS za Južno Primorsko, ki ga je sklical Karlo Krt iz Sežane in se je odvijala na posestvu Škerlj Wine Estate v Tomaju, so 13. junija 2023 izvolili novo vodstvo. Za novega predsednika so člani soglasno izvolili prepoznaven obraz v slovenskem prostoru. To je postal Marko Bandelli, ki je bil štiri leta poslanec Državnega zbora, nekaj časa tudi minister in nekdanji komenski župan. Bandelli je tako zamenjal predsednico pokrajinskega odbora Vesno Rebec, ki je prestopila v Gibanje Svo-



boda. Za Bandellijevega namestnika so izvolili znanega arhitekta Stojana Lipolta iz Divače. Še prej so sprejeli poslovnik o delu volilne konference, nato pa imenovali člane in nadomestne člane v svet stranke DeSUS, ki se bo sestala 22. junija. Ker je delo stranke DeSUS na južnem Primorskem zadnja leta škripalo in malo zamrlo, so prepričani, da bodo z novim vodstvom pridobili več članstva in aktivnejše posegli v družbeno dogajanje. Njihov glavni cilj je, da prestopijo prag v parlament na naslednjih volitvah. Ob prisotnosti predstavnikov stranke južne in severne Primorske je zboru

prisostvoval tudi predsednik stranke Anton Rifelj, ki je predstavil delo in programske cilje stranke, ki se zavzema za boljše življenje 650 tisoč slovenskih upokoјencev. Zavedajo se, da je stranka DeSUS s svojo 32-letno tradicijo pustila pomemben pečat v političnem prostoru in poskrbela za boljši status upokoјencev, saj so bili njeni predstavniki v več vladah. Žal je na zadnjih državnozborskih volitvah izpadla iz parlamenta. Z novimi volitvami, ki bodo januarja prihodnje leto, bodo sprejeli novo vizijo stranke z novimi kadri in aktivnim sodelovanjem vseh organov. Rifelj je še pose-

bej izpostavil pomembne aktivnosti stranke, kot so ugotovitev števila članstva in delovanja odborov, konsolidacija vseh organov stranke ter sodelovanje z ministrstvi, vladajočo stranko in civilno družbo. Še posebej bodo aktivni na področju pokojninske, zdravstvene in davčne reforme ter zakona o dolgotrajni oskrbi. S konference v Tomaju so poslali čestitko Vojku Čeligoju iz Trnovega, ki je 4. junija, ob občinskem prazniku Občine Ilirska Bistrica, postal častni občan.

**Olga Knez**  
Foto: Olga Knez

## IZVAJANJE KONTROL ODPADKOV

Komunala Sežana je v poletnih dneh skupaj z Medobčinskim inšpektoratom in redarstvom občin Divača, Komen, Hrpelje - Kozina in Sežana opravila več kontrol odpadkov na nekaterih bolj obremenjenih ekoloških otokih ter v zabojnikih za ostanek komunalnih odpadkov. Pohvale pri tem grede občanom, ki odpadke ločujejo, saj smo ob kontroli pregledanih zabojnikov na ekoloških otokih ugotovili, da so bili odpadki ustrezno ločeni. Velikokrat pa ni tako, saj naši komunalni delavci v zabojnikih na ekoloških otokih vidijo marsikaj, kar tja ne sodi.

Zelo slabo stanje je bilo v zabojnikih, namenjenih ostanku komunalnih odpadkov. Ti so bili polni neločenih odpadkov. Pregled je pokazal, da bi več kot polovico odpadkov lahko ločili in uvrstili v zabojnike za papir, mešano embalažo, steklo in bio odpadke. Dolžnost vsakega od nas je, da odpadke ločujemo in s tem omogočamo, da postanejo surovina za ponovno uporabo.

**Kaj je ostanek komunalnih odpadkov?** To so tisti odpadki, ki ostanejo po ločenem zbiranju. To so odpadki, ki jih ne moremo uvrstiti v zabojnik za papir, v zabojnik za mešano embalažo, v zabojnik za steklo in v zabojnik za bio odpadke. Ostanek komunalnih odpadkov predstavlja le majhen delež odpadkov, sem sodijo: papirnate brisačke in robčki, pometnine in polne vrečke sesalnikov, izrabljene kuhinjske krpe, odpadki osebne higijene (čistilne vate in robčki, vatirane palčke, vložki, plenice ..), manjše količine izrabljenih oblačil in obutve, manjši predmeti iz trde plastike (izrabljena pisala, izrabljeni dežniki, manjše poškodovane igrače), ohlajen pepel.

V zabojnik za ostanek odpadkov ne sodijo neločeni odpadki, kosovni odpadki, nevarni odpadki, prav tako sem ne sodijo izrabljene električne in elektronske naprave (te je potrebno oddati na zbirnem centru).

**Kaj sodi v zabojnik za mešano embalažo?** Plastenke, pločevinke, konzerve, plastična embalaža živil, tetrapaki, plastične vrečke, alu in plastične folije, plastični lončki in kozarčki, drobna embalaža iz stiropora, plastična embalaža čistil in pralnih sredstev (praški, mehčalci, šamponi, mila), tube zobnih past, plastični in kovinski zamaški ter pokrovčki, plastični zabojčki.

V zabojnik za mešano embalažo ne sodijo neločeni odpadki. Ne pozabite embalaže stisniti oz. sploščiti, da zavzame čim manj prostora.

**Pri zbiranju papirja** bodite pozorni, da v zabojnik papirja ne odlagate v plastični vrečki ali vrečki za smeti. V zabojnik za papir pa kljub imenu ne sodijo papirnate brisačke in robčki. Te odložite v zabojnik za ostanek komunalnih odpadkov. Prav tako brez vrečke odložite bio odpadke v rjavi zabojnik.

Opravljenе kontrole kažejo, da bo potrebno še veliko informiranja in osveščanja občanov. Glede na zelo slabo stanje na določenih mestih pa bo za določene kršitelje nujen tudi izrek globe s strani Medobčinskega inšpektorata in redarstva. Skupne kontrole odpadkov bomo v prihodnje izvajali redno in ponovno obiskali mesta, kjer smo kontrole že izvedli. Hkrati bomo povečali tudi aktivnosti na področju osveščanja in informiranja o nujnosti in pravilnosti ločevanja odpadkov. Cilj je urejena okolica in prijetno bivanje, nenazadnje pa tudi skrb za naš planet, ki se utaplja pod vse večjo količino odpadkov.

Komunala Sežana  
Obvestila, navodila, napotki...  
in druge uporabne vsebine s  
področja komunale in njenih  
dejavnosti.

BODI NA TEKOČEM,  
VSEČKAJ IN SLEDI  
FACEBOOK STRANI  
KOMUNALA SEŽANA!

WWW.FACEBOOK.COM/KOMUNALASEZANA



**KOMUNALA  
SEŽANA**

**Mojca Uršič, Komunala Sežana d.d.**

Foto: Mojca Uršič



## Filmski dan v Muzeju slovenskih filmskih igralcev

Sobota, 2. september,  
od 14. ure dalje

### PROGRAM

otroška ustvarjalna delavnica / predstavitev programa in vsebin MSFI ter Slovenske kinoteke / kreativna delavnica z Olgo Grgorovič / filmsko obarvana poslikava obrazov za otroke / predstavitev delovanja projektorja in filmskega traku / vodstvo po razstavah / predstavitev tedenskih delavnic igranega in animiranega filma + projekcija kratkih filmov iz preteklih let / projekcija filmov v letnem kinu + glasbena spremljava v živo: **Tomaž Nedoh** in **Stefano Bembi** / koncert **Čompe**

Vstop na dogodek in v muzej je brezplačen.  
V primeru dežja dnevni program ODPADE, nadomestna lokacija za koncert je dvorana Rudnik Vreme v Famljah.



Več na: [www.kinoteka.si/msfi](http://www.kinoteka.si/msfi)

MUZEJ  
SLOVENSkih  
FILMSKIH  
IGRALCEV

# KAČIŠN'CA 2023

Petek, 8. september

Dane pri Divači

19.00 - Gledališka predstava  
Bržola in pomfri (TKŠD Urbanščica)

20.00 - Ples in zabava  
pod šotorom



**MAURO STARAJ  
& LA BANDA**



**LISJAKI**

## GLASBENA MLADINA LJUBLJANSKA IN JSKD OI SEŽANA PRIJAZNO VABITA NA CIKLUS KONCERTOV

### JESENSKIH SERENAD 2023

#### NA KRASU IN V BRKINIH!

**GALERIJA MARJANA MIKLAVCA**  
na Štolfetovi domačiji v Sežani,  
torek, 5. septembra 2023, ob 19. uri

#### PESEM PTICE

**Metka Črnugelj**, flavta  
**Maja Kralj**, kitara

Koncert z besedo povezuje *Dejan Pevčević*.

**CERKEV SV. JURIJA NA TABRU** pri Materiji,  
torek, 12. septembra 2023, ob 19. uri

#### POPOTOVANJE

**Julija Vrabec**, klarinet  
**Janez Podlessek**, violina  
**Ana Julija Mlejnik**, violina  
**Nejc Mikolič**, viola  
**Tamara Gombač**, violončelo

Koncert z besedo povezuje *Kristijan Koželj*.

**MUZEJ SLOVENSКИH FILMSKIH IGRALCEV DIVAČA**,  
torek, 19. septembra 2023, ob 19. uri

#### ZIMZELENJE – Ingenium

**Domen Anžlovar**, tenor  
**Blaž Strmole**, tenor  
**Matjaž Strmole**,  
bariton  
**Ambrož Rener**, bas

Koncert z besedo povezuje *Tina Uršič*.

**VITEŠKA DVORANA** na Gradu Štanjel,  
torek, 26. septembra 2023, ob 19. uri

#### LOVILEC SANJ - Marko Hatlak Band

**Marko Hatlak**, harmonika, vokal  
**Žiga Kožar**, bobni  
**Leon Firšt**, klaviature  
**Erik Čebokli**, bas  
**Lazaro Zumeta**, tolkala, violina

Koncerte z umetniško besedo povezuje *Tadej Pišek*.

VSTOP na koncerte Jesenskih serenad je **PROST**, zato se veselimo vašega obiska!



REPUBLIKA SLOVENIJA  
MINISTRSTVO ZA KULTURO



Torek, 19. september 2023, ob 19. uri, Muzej slovenskih filmskih igralcev Divača

## ZIMZELENJE

### Ingenium

**Domen Anžlovar**, tenor, **Blaž Strmole**, tenor,  
**Matjaž Strmole**, bariton, **Ambrož Rener**, bas

Koncert z besedo povezuje **Tina Uršič**. Besedila je izbrala **Tina Uršič**.

#### SPORED:

Radovan Gobec (1909–1995): **Zapojmo pesem** (besed. *Janez Menart*)

#### poezija

Urban Koder (1928–2019): **Cvetje v jeseni** (besed. *Blaž Strmole*)

Mario Kinel (1921–1995), prir. **Blaž Strmole**: **Bela snežinka**  
(besed. *Aleksander Skale*)

Adi Smolar (1959), prir. **Blaž Strmole**: **Daleč je za naju pomlad**  
(besed. *Adi Smolar*)

Kamil Mašek (1831–1859): **Mlatiči** (besed. *Blaž Potočnik*)

#### poezija

Prekumrska narodna, prir. **Lajko Milisavljevič**: **Marko skače**

Anton Foerster (1837–1926): **Spak** (besed. *Anton Aškerc*)



Pod imenom **Ingenium** se predstavlja moški del skupine Ingenium Ensemble, mednarodno priznane in nagrajene slovenske pevske zasedbe, ki se poleg izvajanja klasične zborovske glasbe posveča tudi sodobnim stvaritvam. Skupina se najpogosteje predstavlja v okviru tujih glasbenih festivalov, kjer ponosno zastopa bogato slovensko zborovsko izročilo. Med najpomembnejše dosežke šteje uspehe na zborovskih tekmovanjih v Leipzigu, Arezzu in Tolosi, kjer je leta 2014 poleg zmage v obeh kategorijah za vokalne skupine prejela tudi nagrado občinstva. Za svoje mednarodne dosežke je zasedba leta 2015 prejela zlati znak Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti. Priložnostna zasedba Ingenium se posveča poustvarjanju klasičnih slovenskih skladb za moške zbere in slovenskih zimzelenih napevov v lastnih priredbah. Ingenium sestavljajo: **Blaž Strmole** (tenor), **Domen Anžlovar** (tenor), **Matjaž Strmole** (bariton) in **Ambrož Rener** (bas).



KOSOVELOV  
DOM SEŽANAVABLJENI K  
VPISU V ABONMAJE

2023/2024

ABONMA TEATER  
ABONMA MELODIJA  
ABONMA ŠKRATKIN  
ABONMA FILMSKA SEMICA

VEČ KOSOVELOVDOM.SI

Kulturno umetniško društvo MUCART prireja

**CAMERATA LAIBACH - 24. september****Dvorana Rudnik Vreme, ob 19. uri**Koncert komornega godalnega orkestra Camerata Laibach s solisti  
violina: Tjaša Klanac (SLO), viola: Serhii Zhuravlov (UA), violončelo: Sara Čano (SLO)**GODALNI KVARTET NOCTUA - 8. oktober****Promocijsko kongresni center Pr Nanetovh,  
Matavun, ob 19. uri**Beethoven in Mendelssohn v izvedbi godalnega kvarteta  
violini: Tjaša Klanac (SLO) in Bianca Milicevic (A), viola: Serhii Zhuravlov (UA),  
violončelo: Adam Szentannai (HU)

Info: 070 314 541; drustvo.mucart@gmail.com

Festival so podprli:

VSTOP PROST!  
VLJUDNO  
VABLJENI!

V Divači deluje skupina

**DRUŠTVA ŠOLE ZDRAVJA -  
ITA RINA.**

Vabljeni, da se jim pridružite.

Vadba poteka 3-krat tedensko, in sicer  
ob **ponedeljkih, sredah in petkih, ob 7.30**

poleg Muzeja

slovenskih filmskih igralcev Divača.

Dodatne informacije dobite  
pri gospe Mirjam,

mirjam.franetic@gmail.com



031 817 676

## VABLJENI K PETJU, VABLJENI V MEPZ DIVAČA!

MePZ Divača letošnjo jesen vstopa v 130. sezono neprekinjenega delovanja, ki so ga skozi čas gradili predvsem pevci in pevke našega zbora. Mnogo pesmi, zgodb in prigod se je odvijalo v vsem tem času ter še danes s petjem nosimo divaški zven na domače in tuje odre. Ker ima pesem povezovalno moč, so se med nami spletli tudi prijateljski odnosi. Trenutno pojemo pod taktirko zborovodje Mateja Penka. Vaje, na katerih urimo lastno pevsko sposobnost ter ubranost in usklajenost celega zbora, prinašajo poleg veselja do petja in skupnega ustvarjanja tudi lepe izkušnje delovanja pevske celote, saj skupen zvok vedno zazveni bogateje in lepše. Na nastopih, bodisi doma ali v tujini, na ta način tudi prispevamo svoj košček k ohranjanju pevske kulture, ki je del bogate slovenske kulturne dediščine.

Če vas petje veseli in razmišljate, da bi peli v zboru, vas prav lepo vabimo v naše vrste. Zapijte skupaj z nami in doprinesite k temu, da se bo zborovska kultura v Divači nadaljevala še vsaj 130 let.

**MePZ Divača**  
divacazbor@gmail.com



**DRUŠTVO LJUBITELJEV  
BALETNE UMETNOSTI DIVAČA**

*Vpis  
balet in  
sodobni ples*

**ZA OTROKE IN ODRASLE**

na lokacijah

**Divača**

(baletna dvorana)

**Sežana**

(baletna dvorana  
na Ljudski univerzi Sežana)

**balet.divaca@gmail.com**  
ali po telefonu **041 615 068**



na fotografiji: KATARINA JURISVIČ, BALERINA DLBU DIVAČA • FOTO: BORIS ZABUKOVEC

**NK ŽELEZNIČAR  
DIVAČA**



**VPISUJE  
NOVE  
ČLANE**

**Od 5. do 12.  
leta**

Več informacij:

**nkzeleznicar.divaca@gmail.com**

**031 891 994**



## POSKOKEC SE VESELI, KER PLAVAT PRIDEŠ TI!

V Ajdovščino gremo mi,  
pridi z nami tudi ti.  
Oktobra se tečaj začne,  
če morda še kdo ne ve.

S Poskokcem bomo plavali,  
noro se zabavali.  
S pripomočki si pomagali,  
in hitreje splavali.

V bazenu čofotamo,  
veliko novega spoznamo.  
Kravl, hrbtno in še žaba,  
to plavalna je zabava.

Vrtec, šola, ni problema,  
le če prava je vnema.  
V sobotah se dobimo,  
v bazenček odhitimo.

Oktober blizu je,  
brez plavanja ne gre.  
Hitro se prijavi,  
prijatelja povabi.

Plavalec boš postal,  
v vodi varno se igral.  
Vabimo te mi,  
ker zabaval se boš ti.



Več informacij o plavalnem tečaju najdete na [www.poskokec.si](http://www.poskokec.si).

**Nicol Likar**  
Foto: Žan Skok

## S POSKOKCEM TELOVADIMO IN NORO SE ZABAVAMO!

Poletje se počasi bliža h koncu, kar počasi prinaša tudi začetek nove Poskokčeve sezone. Vaditelji smo si nabrali novih moči in pripravili veliko novih dogodivščin, ki jih bodo otroci spoznali na prihajajočih uricah. Tudi letos začnemo z gibalno abecedo, ki je namenjena otrokom od 3. do 6. leta starosti. Gibalna abeceda je program, pri katerem otrok osvaja veliko gibalnih izkušenj, spoznava različne športne panoge in osnove gibanja. Skozi različne gibalne naloge

razvija in prepoznava svoje gibalne sposobnosti ter pridobiva in si oblikuje samozavest. Ker vadba sestavlja večje število otrok, se otroci naučijo tudi osnovnega druženja in interakcije v skupini. Vaditelji skrbimo za varnost otrok in stremimo k temu, da je vadba za otroke zabavna, a jim vseeno predstavlja izziv, s katerim lažje dosežejo zastavljene cilje. Prav tako lahko starejši poskokci, ki obiskujejo 1. in 2. razred, svoje pridobljeno znanje gibalne abecede nadgradijo v

programu športna šola. S programoma gibalna abeceda in športna šola začnemo v drugi polovici septembra. Vadba poteka enkrat tedensko celo šolsko leto. Na programa se lahko prijavite preko spletnega obrazca, ki ga najdete na [www.poskokec.si](http://www.poskokec.si). Tam pa lahko najdete in si preberete tudi nekaj več informacij o programih.

**Nicol Likar**  
Foto: Žan Skok



## PODPORA ZA PREPREČEVANJE ŠKODE V GOZDOVIH ZARADI GOZDNIH POŽAROV TER NARAVNIH NESREČ IN KATASTROFIČNIH DOGODKOV

Protipožarna infrastruktura omogoča hitro in učinkovito dostopanje do gozda v primeru požara, kar lahko pomaga pri preprečevanju širjenja požara in reševanju življenj.

MKGP je objavilo Javni razpis za podukrep podpora za preprečevanje škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov ter naravnih nesreč in katastrofičnih dogodkov iz Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020 za leto 2023. Razpis je namenjen lastnikom gozda, ki so pripravljeni sodelovati pri varnosti gozdov in preprečevanju požarov.

Predmet javnega razpisa je podpora izvedbi ukrepov za varstvo gozdov pred požari, kot so gradnja, rekonstrukcija ter protipožarno vzdrževanje protipožarne infrastrukture.

V skladu s prvim odstavkom 6. člena Uredbe o izvajanju podukrepa Podpora za preprečevanje škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov ter naravnih nesreč in katastrofičnih dogodkov iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 (Uradni list RS, št. 39/23) so do podpore upravičeni:

- stroški gradnje, rekonstrukcije, protipožarnega vzdrževanja protipožarne gozdne ceste in pripadajoče opreme;
- stroški gradnje, rekonstrukcije, protipožarnega vzdrževanja protipožarne poti in pripadajoče opreme;
- stroški gradnje, protipožarnega vzdrževanja protipožarnih stez in pripadajoče opreme;
- stroški gradnje, protipožarnega vzdrževanja protipožarnih zidov;
- stroški gradnje, protipožarnega vzdrževanja prostorov za izvenletališko pristajanje helikopterjev in
- stroški namenske ureditve vodnih virov oziroma mesta za oskrbo helikopterjev, gasilskih vozil in gasilcev z vodo za gašenje.

Javni razpis, razpisna dokumentacija in informacije glede razpisa so dostopni na naslednji spletni povezavi:

<https://rebrand.ly/uqtykii>.

Za več informacij se lahko tudi obrnete na **info točko** Zavoda za gozdove Slovenije, OE Sežana, Partizanska 49, 6210 Sežana (05 70 74 400, OESezana@zgs.si).

**Zavod za gozdove Slovenije, območna enota Sežana**



**KRIŽANKA 2** ► Sken ali fotografijo rešene križanke in svoje podatke pošljite do **5. oktobra 2023** na e-naslov: [glasnik@divaca.net](mailto:glasnik@divaca.net) s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA. Lahko pa pošljete tudi izrezano križanko na naslov: OBČINA DIVAČA (UO GLASNIK – nagradna križanka), Kolodvorska ulica 3a, 6215 DIVAČA. Nagradenec bo objavljen v naslednji številki Glasnika. **Nagrada bo monografija o Kozjanah.** Žreb nagrajencev nagradne križanke bo opravila komisija, ki jo bodo sestavljali predstavniki UO Glasnika in avtor križanke g. Marijan Sotlar. Nagradenec prejšnje križanke je Edvard Puntar, Dolnje Ležeče 74. Za prevzem nagrade se dogovorite na občini.





## ZAHVALA

**DANILO POČKAR (\*18. 7. 1948 † 27. 4. 2023)**

TIHO SEM ŽIVEL,  
TIHO SEM ODŠEL...

Poslovil se je naš oče, nono, brat, stric, svak ... DANILO POČKAR.

Rodil se je 18. 7. 1948 v prijetni kraški vasi Razguri, kjer skupino vasi zaradi gričevnatega terena imenujejo Vrhe. Izučil se je za železokrivca, naredil izpit za žerjavista, pokojnino pa si je prislužil v podjetju Kraški zidar v Sežani. S soprogo Silvo sta si v Senožečah uredila prijeten dom s sinom Denisom ter hčerkama Brigito in Nives. Po upokojitvi sta s Silvo obdelovala domačo kmetijo, zelo rad je pomagal sovaščanom, poprijel je za vsako delo in vse mu je uspevalo. Sproščal se je v spremljanju športnih tekmovalj, navijal je za »svoj« nogometni klub Tabor Sežana. Tudi kegljanje mu je bilo v dober trening za balinanje, kjer je pokazal vse svoje spretnosti in natančno igro. Bolezen pa je brez trkanja prišla v njihov dom in 27. 4. 2023 je bila močnejša od Danilove volje po življenju. Po prvomajskih praznikih smo ga v velikem številu pospremili k počitku na senožeško pokopališče.

Dragi naš tata, hvala za vse, kar si bil, vse, kar si nas naučil, nas navdušil, nas vodil in spremljal.

Zahvaljujemo se vsem skupaj in vsakemu posebej, ki ste bili z nami ob teh težkih trenutkih in ki ste tudi sedaj, ko ostaja njegov stol pri mizi prazen.

Iskrena hvala pogrebniemu podjetju Komunala Sežana, pevcem za sočutno zapete pesmi, župniku Sandiju Skapiču za pogrebni obred, govornici Nataši in Janku za zadnji pozdrav z zastavo. Hvala za vse sočutne stiske rok, darovane sveče in cvetje.

Pogrešamo ga vsi njegovi, posebno žena Silva, hčerki Nives in Brigita ter sin Denis s partnerji. Vnuki Nejc, Miha, Matic in Klemen ter vnukinja Teja pa mu pošiljajo pozdrave med zvezde.

**Vsi njegovi**

## VABILO

**Zavod SPREMLJAM TE** organizira srečanje **Skupine za žalujoče** vsako **1. sredo v mesecu s pričetkom ob 17. uri v prostorih Društva upokojencev Divača**, Kraška cesta 67, 6215 Divača.

Prvo srečanje bo **6. septembra 2023 ob 17. uri**. Prosimo za predhodno prijavo.

Pogovori so namenjeni žalujočim, težko bolnim, njihovim svojcem in vsem, ki želijo o tej temi več izvedeti.

**Zavod SPREMLJAM TE** vabi na delavnice na temo **Temeljne življenjske vrednote in njihov vpliv na življenje** vsako **3. sredo v mesecu s pričetkom ob 17. uri v prostorih Društva upokojencev Divača**, Kraška cesta 67, 6215 Divača.

Prvo srečanje bo **20. septembra 2023 ob 17. uri**. Prosimo za predhodno prijavo.

Delavnice so namenjene vsem, ki želijo spoznati in ozvestiti vrednote, ki dajejo posamezniku in družbi trdnost in napredovanje v življenju.

Število udeležencev za posamezno skupino bo omejeno na 8 oseb.

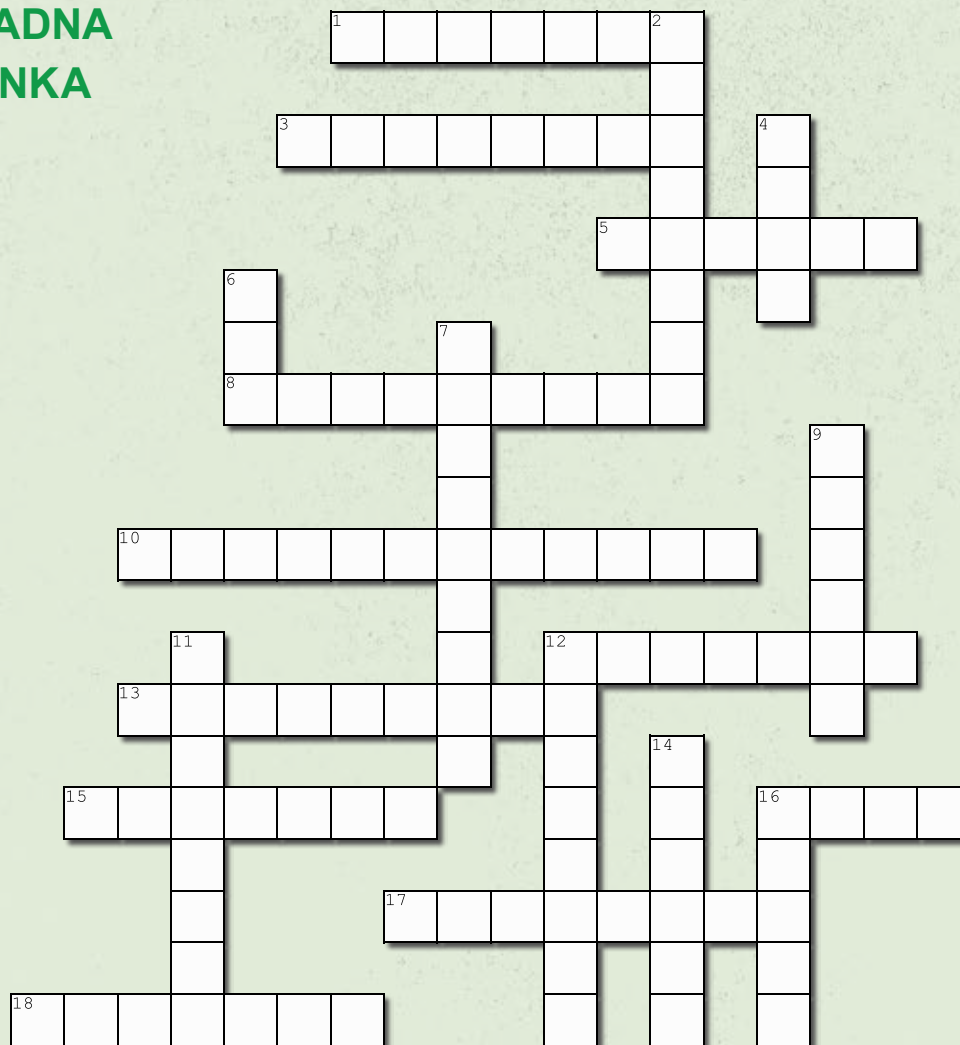
Prijave zbiramo do izpolnjenih mest po elektronski pošti [info@spreljamte.si](mailto:info@spreljamte.si) ali telefonu: 031 826 574.

Zavod SPREMLJAM TE je bil ustanovljen za pomoč in podporo osebam v težjih življenjskih situacijah, kot so npr. nenadna bolezen, nesreča, stiske v času umiranja, smrt in razne druge izgube. Vse to so težke življenjske preizkušnje, ki nam močno zatresejo temelje, na katerih so slonela naša dosedanja prepričanja.

Več informacij najdete na spletni strani <https://spreljamte.si/>.

Pomoč je na voljo tako na osebni ravni kot tudi v skupini. Za prijavo in/ali vprašanja nam pišite na elektronsko pošto [info@spreljamte.si](mailto:info@spreljamte.si) ali nas pokličite na telefon: 031 826 574.

## 12. NAGRADNA KRIŽANKA



### Vodoravno:

1. svetlobni pojav, ki nastane, ko iz veselja prileti v ozračje majhno nebesno telo
3. dopoldanska filmska kulturna prireditev
5. ime kraja na robu Vremske doline pod gradom Školj
8. ime poletnega festivala kulturnih prireditev v Štanjelu
10. enota nesnovne kulturne dediščine, podedovano in izkustveno znanje o zdravilnih zeliščih
12. ime zaščitnika gotske cerkve pri Naklem pri Divači iz 15. stol.
13. evropski umetnostni slog v 15. in 16. stol., ki posnema staro grško in rimsko umetnost
15. ozka rečna dolina z zelo strmimi skalnatimi pobočji
16. graščakovo bivališče
17. narečni izraz za čarovnico
18. vas v Brkinih, kjer še spletajo »svetoivanske« venčke

Pred vami je **12. nagradna križanka**, v kateri se lahko preizkusite v poznavanju in iskanju gesel na temo kulturne in naravne dediščine lokalnega oz. slovenskega prostora. Želimo vam prijetno in poučno razvedritev, če se vam pri kakšni besedi zatakne, pa odgovor najdete na spletni ali Facebook strani Zavoda Dobra pot ali v aplikaciji Zapisi spomina ([www.dobra-pot.si](http://www.dobra-pot.si), <https://www.facebook.com/DobraPot>, <https://zapisi-spomina.dobra-pot.si/>).

Nagrade so prispevali: **Katja Prunk – unikatna keramika, Park Škocjanske jame Slovenija, Čebelarstvo Ukovič – Materija, Čebelarstvo Sedmak – Klanec pri Kozini in Jamarsko društvo Gregor Žiberna Divača.**

Srečni nagrajenci 11. križanke so: Janez Gostiša iz Senožeč, Sabina Jejič Turk iz Gornjih Ležech in Milan Vrtovec iz Branika

### Navpično:



2. dekliški priimek prve slovenske filmske zvezde Ite Rine, rojene v Divači
4. razkošnejše grajena hiša z vrtom
6. vrsta trobila
7. ostanki podrte stavbe
9. kdor pase in čuva živino
11. večdnevna prireditev na ali o določenem kulturnem področju
12. grafična tehnika graviranja v bakreno ploščo, znane so upodobitve več kot 500 gradov v Slavi Vojvodine Kranjske
14. del pihala ali trobila, ki ga izvajalec drži med ustnicami ali ga naslanja nanje
16. jarek, ki ga je naredila voda strmo v breg

Rešitev prejšnje križanke (1-21): GABRK, KLOBUČAR, KAMENČKANJE, ŠTANJEL, ZAKULISJE, KRESNIČKE, PERUNIKA, PIŠČAL, ROŽICE, HUDOURNIK, KRIVOLOV, OVČAR, PREMIERA, DDI, KUKAVIČEVKE, PRAPROT, AŠKERC, REŽISER, LESKA, PRESMEC, JURJEVO.

Ponovno vabljeni, da rešeno križanko pošljete do 31. oktobra na sitka.tepeh@dobra-pot.si ali po pošti na Zavod Dobra pot, Barka 31, 6217 Vremski Britof. Imena nagrajencev bodo objavljena v eni izmed naslednjih števil glasila.

Še enkrat se zahvaljujemo vsem donatorjem za prijazen odziv in darovane nagrade, s katerimi bomo obdarili navdušene poznavalce kulturne in naravne dediščine naših krajev.



					SESTAVIL- MARLIAN SOTLAR	PRIprav- LJALEC TISKARSKIH PLOŠČ	IZDELEK ZA ZIDANJE	PODPORNICA, POKROVITEL- JICA	VZDEVEK SLOVENSKE PLESALKE DVORNIK	OZNAKA ZA NEZNANCA	ČUT ZA SPODOBENOST	AVSTRALSKO DREVO	TRENJE, DRGNUNJE	KLJUNASTA FLAVTA Z 8 LUKUJICAMI	RABINOV URAD					
GLASNIK					ZNANI AVSTRALSKI KLOBUK	SORTA KORUZE	SERVIETA ITALIJANSKO ELEKTRO PODJETJE													
MOČNO, KRATKOTRAJ. ČUSTVO						ČRNA SMRT PREVOZNI SPLAV														
ULIVALEC KANONOV, TOPAR						MEŠALEC PLJAČ VRSTA LEČE		DEVIŠKI SNEG RADJI								LIJUDSTVO V INDIJI	TANKA, PROSOJNA TKANINA			
KRAJ PRI RAKEKU						MUSL. SVETA KNIJGA PORTUGALSKO VINO				ZARODNA SNOV LIJUDSTVO V GANI										
MILIJON MILIARD								TANTAL				GORSKI VRH POLJE- DELSTVO								
GRŠKA ČRKA			VULKAN NA FILIPINIH OTO AVANZA										AVTOMOBIL OZNAKA ZA SARAJEVO		PRITRDLJICA FINSKI SMIČ, SKAKALEC (ERKK)					
NEPODPISAN AVTOR													JUŽNI SADEŽ IZ RODU CITRUSOV							
GLASNIK	AMERIŠKA TISKOVNA AGENCIJA	GORSKI VRH V DOLOMITH NAPRAVA ZA UMETNI SNEG								ZNAČAJ, NARAVA, ČUD SLOV. TISKOV. AGENCIJA										
IVAN TAVČAR			NAJ. MORSKI SESALEC STRUP, TELES, BELJAKOVINE																	
KUHINJSKA POSODA ZA CVRENJE						VAS PRI PIVKI	OKLEPNI TRANSPORTER	ZAVITEK CIGARET NAVAL, NAPAD,								RADJUSKA ALI TV EMISJA	SLOVENSKI MATEMATIK (ALUOZIJ)			
POVEZAVA DVEH DELOV, STIK						SL. KOLESAR (VALTER) GORA V JULIJCIH								LOVSKI PLEN KILOVOLT						
GLASNIK	NEVŠKI FILOZOF (IMMANUEL)	GOROVJE V KAZAHSTANU LOVSKI PES									TNALO ZA SEKANJE DRV OČKA									
SLOVENSKI PISATELJ IN PREVAJALEC (CIRIL)							GOZDOVNIK SLOVENSKA NACIONALNA STRANKA									DELNIŠKA DRUŽBA ZNAM. KROGL LEŽAJEV				
MESTO V ŠVICARSKEM KANTONU AARGAU						ELEKTRIČNA MORSKA RIBA KARL EML							GRŠKI BOG NEBA AVT. OZNAKA ZA VRANJE							
KITAJSKA REKA V MANDŽURJI				ZASTEKLENA ODPRTINA V STENI					SOBNA LONČNICA											
PRAVLJIČNO ŠTEVILO				GLAS OB PRELOMU					HRUPNO VESELJA- ČENJE, NEMIR											

UGANKARSKI SLOVARČEK: STR – švedska RTV, ASTA – gorski vrh v Dolomitih, AGIEZ – mesto v švicarskem kantonu Aargau, EVRIJA – sobna lončnica, AKUBRA – znani avstralski klobuk, FANION – sorta koruze, ENEL – italijansko elektro podjetje, APITIV – portugalsko vino, ASANTE – ljudstvo v Gani, AMORA – avstralsko drevo

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE:

VLA KOVODJA OJ TA MLINAR GURD ETIVE ABA OČANKA PRAZNIK AAL ŽRD INDAUR AKCES JN IRH ZM KVILAJA UP OLGA TAZE ACINUS BOC AMAZONKA SAHARA NB NBA HA NR TAPIR ADIJO OČAK REGAL BAGASA JOSIP ABARTH OEV GOL PANJ AVERZ MULJ JE NIMB BAJSI SLAVA ASANA IKL RAL SET NIKS AJ NIKA MIKI LITVA AKAN UKIČ ARUAK

# NAPOVEDNIK DOGODKOV

v organizaciji Občine Divača in soorganizatorjev

DAN	URA	DOGODEK	LOKACIJA	ORGANIZATOR
sobota, <b>2. 9.</b>	13:00	Zaključna prireditev mednarodne restavratorske šole Gradišče Summer School (Conservation Summer School) in mednarodne šole interpretacije (International Summer School on Conservation and Interpretation 2023)	Cerkev sv. Helene na Gradišču pri Divači	Občina Divača in Zavod za varstvo kulturne dediščine, Območna enota Nova Gorica
sobota, <b>2. 9.</b>	od 14:00 naprej	Filmski dan v Muzeju slovenskih filmskih igralcev Razne aktivnosti Koncert glasbene zasedbe Čompe	Muzej slovenskih filmskih igralcev	Občina Divača in Slovenska kinoteka
sobota, <b>9. 9.</b>	19:00	Koncert za generacije - Klapa Leut, Zadar in Ženska klapa Fortuna	Borjač Muzeja slovenskih filmskih igralcev	Občina Divača
sobota, <b>16. 9.</b> <b>OBČINSKI PRAZNIK PO OBČINSKEM PRAZNIKU</b>	od 17:00 naprej	<b>SKUPNOSTNO POVEZANI praznujemo skupaj;</b> predstavitev nevladnih organizacij, informativne stojnice, prodajna tržnica, »plac za mlade«, delavnice in animacije za otroke	Divača, prireditveno prizorišče pri zdravstveni postaji	Občina Divača
	20:00	<b>Zabavni večer:</b> Prizma Bakan Rock Gang Jet Black Diamonds	Divača, prireditveno prizorišče pri zdravstveni postaji	Občina Divača
sobota, <b>16. 9.</b> <b>EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI</b>	9:00	Na kolo za zelen svet in moder planet! (mobilnostna akcija)	Parkirišče ob električni polnilnici, dostop z ulice Trg 15. aprila 1 b, Divača	Občina Divača in JZ Park Škocjanske jame
	17:00	Promocijska stojnica na dogodku Skupnostno povezani, praznujemo skupaj	Divača, prireditveno prizorišče pri zdravstveni postaji	Občina Divača, ORA Krasa in Brkinov, Zavod Sopotniki, Toyota Slovenija
četrtek, <b>21. 9.</b> <b>EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI</b>	18:00	Javna tribuna: »Učinkovita urbana in ruralna mobilnost – utopija ali realnost?«	Muzej slovenskih filmskih igralcev	Občina Divača
sobota, <b>23. 9.</b> <b>EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI</b>	9:00–12:00	»Lokalno je svetovno« (mobilnostna akcija)	Od doma do Parka Škocjanske jame	Občina Divača in JZ Park Škocjanske jame
	9:00	11. Divaški tek	Start pred Občino Divača	Občina Divača
nedelja, <b>24. 9.</b>	19:00	Festival reka Reka – koncert komornega orkestra Camerata Laibach	Dvorana Rudnik Vreme	Občina Divača in Kulturno umetniško društvo Mucart

Organizatorji si pridržujemo pravico spremembe programa dogodkov. Podrobnosti o dogodkih ter morebitni dodatni dogodki, ki jih bo organizirala Občina Divača, bodo navedeni na spletni strani in na Facebook strani Občine Divača. Obisk dogodkov na lastno odgovornost.